

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije®

Poročilo o delu Zveze prijateljev mladine Slovenije v letu 2021

Ljubljana, marec 2022

Kazalo

1 UVOD	4
1.1 ANKA ONIČ, PREJEMNICA PLAKETE DRŽAVNEGA SVETA NAJZASLUŽNEJŠIM DRUŠTVENIM DELAVCEM IN DELAVKAM 2021	5
1.2 NOVA ČLANSTVA V DELOVNIH TELESIH	6
2 ORGANI, DELOVNA TELESA IN STALNE OBLIKE DELOVANJA ZPMS V LETU 2021	7
3 PROGRAMI ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE	8
3.1 PROGRAMI ZA ZAŠČITO OTROKOVIH PRAVIC IN ZAGOVORNIŠTVO	8
3.1.1 TEDEN OTROKA®	14
3.1.2 SREDIŠČE ZIPOM	15
3.1.3 NACIONALNA MREŽA TOM® (TELEFON ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE)	16
3.2 SOCIALNO-HUMANITARNI PROGRAMI ENO SRCE	33
3.2.1 POMOČ DRUŽINAM	33
3.2.2 SAPRAMIŠKIN SKLAD	35
3.2.3 ADIN ŠTIPENDIJSKI SKLAD	36
3.2.4 "POLNA ŠOLSKA TORBA" IN DRUGE AKCIJE ZA ŠOLSKE POTREBŠČINE	36
3.2.5 AKCIJE ZA ENO SRCE	37
3.3 PROGRAMI ZA PROSTI ČAS IN LETOVANJA	38
3.3.1 POMEŽIK SONCU®	38
3.3.2 IZVEDBA ZIMO VANJ, LETOVANJ IN ZDRAVSTVENIH LETOVANJ	39
3.4 PROGRAMI NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA	45
3.4.1 OTROŠKI PARLAMENTI®	45
3.4.2 NATEČAJ EVROPA V ŠOLI	49
3.4.3 MLADI RAZISKOVALCI ZGODOVINE	50
4 PROJEKTI IN PRIJAVE NA RAZPISE	51
4.1 PROJEKTI V TEKU	51
4.2 ZAKLJUČENI PROJEKTI	53
4.3 PRIJAVE NA RAZPISE	54
5 USTANOVA "FUNDACIJA ZPMS ZA OTROKE IN DRUŽINE V SLOVENIJI"	55
5.1 ŠTIPENDIJSKI SKLAD DR. JANEZA DRNOVŠKA	55
6 ODNOSI Z JAVNOSTMI	56
7 VODENJE IN ORGANIZACIJA NALOG S PODROČJA DELOVANJA ZPMS	59
7.1 PRIDOBIVANJE FINANČNIH SREDSTEV	60
7.1.1 INVESTICIJE	60
7.2 RAZVOJ ORGANIZACIJE	61
7.2.1 KREPITEV MREŽE ČLANIC ZPMS IN MREŽE PROSTOVOLJCEV	61
7.2.2 SODELOVANJE Z DRUGIMI NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI	62

7.3 ZAPOSLENI	62
7.3.1 IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH	62
7.3.2 IZOBRAŽEVANJE ŠTUDENTOV – ŠTUDIJSKA PRAKSA	63
7.3.3 SODELOVANJE/UDELEŽBA NA MEDNARODNIH DOGODKIH	64
8 ZAKLJUČEK	66
PRILOGA 1: ORGANIZACIJA DOGODKOV	67
PRILOGA 2: UDELEŽBA ZPMS NA ZUNANJIH DOGODKIH	70

1 UVOD

Leto 2021 je bilo še vedno zaznamovano z ukrepi zoper koronavirus in posledicami le-teh. Delo je v naši organizaciji potekalo prilagojeno – lahko rečemo, da uspešno, vendar si močno želimo, da bi se zdravstvene razmere umirile in bi lahko nadaljevali z uspešnimi zgodbami na star način, obogaten z novimi spoznanji.

Tudi v letu 2021 smo spremljali razmere, v katerih zaradi omejitvenih ukrepov živijo otroci in mladostniki. V januarju je tekel že četrti mesec šolanja na daljavo. Zaradi številnih negativnih vplivov, ki jih je prineslo zaprtje izobraževalnih ustanov, smo Vlado RS, pristojno ministrstvo in vse ostale odločevalce ponovno pozvali, naj bo odprtje vrtcev, osnovnih in srednjih šol, fakultet in drugih izobraževalnih ustanov prednostno pri rahljanju ukrepov za zajezitev covid-19! Glede na odnos države do otrok in dogajanja v zadnjem letu smo poudarili, da Slovenija še kako potrebuje samostojnega Varuha otrokovih pravic. Pristojne smo pozvali k ustavitvi postopkov zoper mariborske dijake in dijakinje ter k spoštovanju otrokovih pravic. Opozorili smo na nedoslednost oz. na neenakopraven položaj mladih glede PCT dokazil za prehod meje in vladi RS podali pobudo, da poviša starost za prehod meje brez PCT dokazil do 18. leta, saj je po Konvenciji o otrokovih pravicah, "otrok vsaka oseba, mlajša od 18 let". Izboru teme za Teden otroka smo posvetili veliko razmisleka, da bi prispevali k popravljanju posledic ukrepov zoper covid-19, predvsem kar zadeva upad telesnih zmogljivosti otrok, duševne stiske zaradi pomanjkanja socialnih stikov in prekomerno rabo elektronskih naprav – s poslanico Razigran uživaj dan in akcijo Razigrani koraki smo resnično dosegli svoj namen. Ob jesenski uvedbi samotestiranja otrok v šolah trikrat tedensko, ki je sprožila zelo buren odziv staršev, smo pozvali k strpnosti ter k skupnemu trudu in iskanju rešitev, da otroci ostanejo v šolah. Skupaj z Nacionalnim forumom humanitarnih organizacij (NFHOS), Slovensko filantropijo, Rdečim križem Slovenije in Slovensko Karitas smo poziv vladi, poslankam in poslancem DZ ter Državnemu svetu poslali poziv ponovnega razmisleka ter preučitve možnosti umestitve dodatnih ranljivih skupin kot prejemnike solidarnostnega dodatka.

S socialno-humanitarnimi programi smo prispevali k blažitvi posledic revščine, s katero se družine še vedno soočajo. Skupno smo pomagali 11 000 družinam. Zagotovili smo 187 računalnikov in 100 modemov z enoletnim brezplačnim dostopom do interneta. Zbrali smo več kot 50.000 kosov šolskih potrebščin in v prazničnem decembru razdelili 1400 daril.

Ukrepi zoper koronavirus so še vedno krojili organizacijo naših letovanj, a smo – tako kot leto poprej – letovanja in zimovanja zelo uspešno izpeljali. Skupno število otrok, ki so letovali v organizaciji zvez in društev prijateljev mladine v letu 2021, je 10.414, od tega jih je popolnoma brezplačno letovalo 3.089, delno sofinancirano 4.201 in samoplačniško 3.124 otrok.

TOM telefon se je v letu 2021 odzval na 19.380 kontaktov otrok in mladih. Prostovoljci/svetovalci Nacionalne mreže TOM in prostovoljci, ki delajo na letovanjih, so skupno opravili 27.743 ur. V organih ZPMS, stalnih delovnih telesih in drugih stalnih oblikah delovanja je vključenih okoli 100 članov, ki so svojim delom v letu 2021 opravili 2210 prostovoljnih ur.

V letu 2021 smo uredili zemljiško dokumentacijo za parcele ob Taboru Mojca v Dolenjskih toplicah, in sicer na pobudo Občine Dolenjske Toplice, ki je potrebovala nekatere od parcel v naši lasti za izgradnjo novega vrtca.

Države članice EU so spomladi 2021 pripravljale Načrte za okrevanje in odpornost (NOO). Tako tudi Slovenija. Slovenski načrt temelji na štirih prednostnih stebrih: zeleni prehod; digitalna preobrazba; pametna, trajnostna in vključujoča rast; zdravstvo in socialna varnost, vključno z naložbami in reformami na področju dolgotrajne oskrbe in socialnih stanovanj. Ugotovili smo, da so otroci omenjeni le na nekaj področjih, vendar zanje niso predvideni posebni ukrepi. Npr. NOO zagotavlja dodatne storitve v mreži svetovalnih centrov za otroke, mladostnike in starše: 4 specialisti klinične psihologije in 3 strokovnjaki (psihologi, specialni pedagogi). Glede na potrebe (veliko otrok s težavami v duševnem zdravju) je to veliko premalo. Zdi se, da "*vlaganje v otroke*" v Sloveniji še ni doseglo ravni, ki bi zares razumela, da če danes vlagamo v otroke, bo prihodnost za vse nas prijetnejša in boljša.

Kar zadeva otrokove pravice sta bila v letu 2021 na evropski ravni sprejeta dva pomembna dokumenta, ki se tičeta tudi slovenske nacionalne ravni, in sicer Strategija EU o otrokovih pravicah 2021-2024 (24. 3.), katere cilj je varstvo in spodbujanje otrokovih pravic, ter Jamstvo za otroke (14. 6.), s katerim želi EU zagotoviti, da ima vsak otrok v Evropi zagotovljen dostop do naslednjih 6 storitev s ciljem preprečevanja socialne izključenosti: učinkovit in brezplačen dostop do predšolske vzgoje in varstva, izobraževanja, zdravega obroka in zdravstvenega varstva ter ustreznega stanovanja. V Sloveniji je bil v letu 2021 sprejet Akcijski načrt za izvajanje Programa za otroke 2020–2025 za obdobje 2020–2022.

1.1 ANKA ONIČ, PREJEMNICA PLAKETE DRŽAVNEGA SVETA NAJZASLUŽNEJŠIM DRUŠTVENIM DELAVCEM IN DELAVKAM 2021

Prejemnica priznanja Državnega sveta RS najzaslužnejšim društvenim delavcem in delavkam – prostovoljcem in prostovoljkam za leto 2021 je na pobudo predlagateljev Zveze prijateljev mladine Slovenije in državnega svetnika Tomaža Horvata tudi Anka Onič, ki že 40 let svoj čas podarja otrokom in mladostnikom. Kot smo zapisali v obrazložitvi: *»Anko Onič je v prostovoljske vode popeljal njen oče, ki je kljub delu na kmetiji našel čas za udejstvovanje na gledaliških odrih, v pevskem zboru in tudi v liku Dedka Mraza. Anko so vedno vključevali v različne programe in projekte v kulturi in drugje, kjer je s svojimi organizacijskimi izkušnjami bistveno pripomogla k uspešni izvedbi le teh. Njeno prostovoljno delo je bilo zelo opaženo in prepoznano, zato so jo že leta 1993 povabili k Društvu prijateljev mladine Slovenske Konjice, kjer je za nekaj časa prevzela tudi predsedovanje društvu. Na Otroškem parlamentu so otroci vseskozi izpostavljali težavo, da nimajo prostora za druženje in različne aktivnosti. Njegovemu pozivu je prisluhnil župan in skupaj z društvom so otroci leta 2004 dobili svojo Štorkljino hišo. Anka z veseljem od njenega začetka deluje kot prostovoljka, ki z otroki ustvarja na delavnicah, jim nudi učno pomoč ali pa jim bere pravljice. Njeno veselje do dela z otroki izvira iz njene želje, da bi postala učiteljica. Ker so jo življenjske okoliščine popeljale v poklicni svet števil in papirjev, svoje prostovoljno delo še z večjim žarom namenja otrokom. Leta 2001 je bila med tistimi, ki so ustanovili novo svetovalno skupino TOM telefon v Slovenskih Konjicah. Od leta 2011 je tudi uspešna vodja te skupine, ki s svojo srčnostjo in pozitivnim značajem bogati ne le njihovo skupino, temveč celotno skupnost. Naj ji bo Plaketa Državnega sveta zahvala za vse dosedanje delo in spodbuda, da pri delu z in za otroke vztraja še naprej«.*

1.2 NOVA ČLANSTVA V DELOVNIH TELESIH

V letu 2021 smo na novo postali člani več različnih delovnih teles.

- **Usmerjevalni odbor program Zdaj**

V juniju 2021 smo postali člani Usmerjevalnega odbora programa ZDAJ, katerega nosilec je Nacionalni inštitut za javno zdravje. Program preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov Program "ZDAJ – Zdravje danes za jutri" nosi osrednje sporočilo, da je delovanje za zdravje otrok in mladostnikov ključno za zdravje aktivnega in starajočega se prebivalstva. Program preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov se osredotoča na zdravstvene probleme, kot so rast in razvoj, način življenja, ki vpliva na njihovo telesno, duševno in socialno zdravje. Usmerjevalni odbor je imenovan za obdobje 4 let, članica odbora je generalna sekretarka Breda Krašna, v času njene odsotnosti jo nadomešča strokovna sodelavka Petra Zega. Žal se v letu 2021 ni sestal.

- **Medresorska delovna skupina za pripravo predloga nacionalnega Akcijskega načrta za jamstvo za otroke**

Jamstvo za otroke je bilo sprejeto na evropski ravni 14. 6. 2021. Države članice morajo do marca 2022 pripraviti Nacionalne akcijske načrte za jamstvo za otroke v skladu s Priporočilom Sveta EU 2021/1004 o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke. V posvetovalno skupino MDDSZ za pripravo Nacionalnega akcijskega načrta je bila oktobra 2021 imenovana strokovna sodelavka Sara Geiger Smole.

- **Strokovni svet za zagovorništvo otrok**

Decembra smo se odzvali na javno povabilo Varuha človekovih pravic RS za imenovanje članic in članov Strokovnega sveta za zagovorništvo otrok za naslednje triletno obdobje. Predlagali smo strokovno sodelavko Sara Geiger Smole kot predstavnico nevladne organizacije. O izboru kandidatov/kandidatk še nismo bili seznanjeni.

- **Delovna skupina za Dopolnjevanje protokolov sodelovanja na področju duševnega zdravja otrok**

Strokovna vodja NM TOM Tjaša Bertoncelj je bila imenovana v delovno skupino za Dopolnjevanje protokolov sodelovanja med Centri za duševno zdravje otrok in mladostnikov in različnimi službami za duševno zdravje otrok in mladih pri NIJZ.

2 ORGANI, DELOVNA TELESNA IN STALNE OBLIKE DELOVANJA ZPMS V LETU 2021

Organi ZPMS so skupščina, upravni odbor, nadzorni odbor, častno razsodišče, predsednica in dva podpredsednika.

Skupščina ZPMS je v letu 2021 zasedala dvakrat. Prvič na 3. korespondenčni seji, ki je trajala od 25. 3. do 29. 3. 2021. Na tem zasedanju skupščine smo poleg poročila o delu ZPMS v letu 2020 in programa dela za leti 2021/2022 izvedli tudi volitve za nadomestno članico Upravnega odbora ZPMS (izvolili Jelko Jelovšek Srebot) in med članstvo ZPMS sprejeli DPM Občine Starše. Iz evidence članstva pa smo izbrisali DPM Krajevne skupnosti Dobje, saj je bilo izbrisano iz registra društev, ki ga vodi MNZ.

Drugič pa je skupščina zasedala na 4. korespondenčni seji, ki je trajala od 28. 9. 2021 do 1. 10. 2021. Na tem zasedanju je skupščina sprejela sklepe o prodaji parcel Občini Dolenjske Toplice za potrebe gradnje vrtca, sprejela je Pravilnik o obdelavi osebnih podatkov, vključno z zagotavljanjem varnosti osebnih podatkov in politiko varstva osebnih podatkov zaposlenih ter v članstvo ZPMS sprejela novo članico DPM Šentjur.

Na dan 31. 12. 2021 je imela ZPMS 109 članic.

V organih ZPMS, stalnih delovnih telesih in drugih stalnih oblikah delovanja je vključenih okoli 100 članov, ki so s svojim delom v letu 2021 opravili 2210 prostovoljnih ur. Prostovoljci/svetovalci Nacionalne mreže TOM in prostovoljci, ki delajo na letovanjih, pa so skupno opravili 27.743 ur.

Upravni odbor ZPMS se je v letu 2021 sestel na 4 rednih sejah (18. 1., 15. 3., 14. 6. in 14. 9. 2021) ter izvedel 3 korespondenčne seje (11. 5. – 12. 5., 25. 8. – 26. 8. in 22. 12. – 24. 12. 2021).

Nadzorni odbor ZPMS se je sestel enkrat, in sicer na 2. seji (15. 3. 2021).

Častno razsodišče ZPMS se v letu 2021 ni sestalo.

Stalna delovna telesa upravnega odbora ZPMS

Komisija za organiziranost, statutarne in kadrovske vprašanja (KOSK) se je sestala na 2 sejah (23. 2. in 11. 11. 2021); predsednik komisije je Vojko Poljanšek.

Komisija za socialna vprašanja in humanitarne projekte se je sestala na petih rednih sejah (26. 3., 25. 5., 20. 7., 28. 9. in 14. 12. 2021). Predsednica komisije je Ana Bizjak.

Stalne oblike delovanja

- Komisija za delo zgodovinskih krožkov se je sestala na 3 sejah: 11. 3., 17. 5. in 31. 5. 2021; predsednica komisije je dr. Nadja Terčon.
- Nacionalni odbor natečaja Evropa v šoli se je sestel na eni seji (10. 6. 2021); predsednica odbora je Nataša Adlešič Barba.
- Nacionalni odbor za otrokove pravice se je sestel na eni seji (16. 6. 2021); predsednica odbora je Vlasta Nussdorfer.
- Nacionalni odbor za otroške parlamente se v letu 2021 ni sestel. Predsednik odbora je Uroš Brezovšek.
- Nacionalni odbor za prosti čas in letovanja se je sestel na 5 sejah: izvedel je 4 redne seje (12. 2., 16. 3., 10. 5. in 30. 11. 2021) in 1 korespondenčno sejo (29. 6. 2021); predsednica odbora je Urška Vrtačnik. Upravljalci/lastniki počitniških domov so se sestali na 1 seji (30. 11. 2021).

- Svet Nacionalne mreže TOM se je sestel na 4 rednih sejah (17. 2., 14. 4., 13. 10. in 15. 12. 2021). On-line srečanje supervizorjev je potekalo 25. 2., 20. 4., 18. 5. in 2. 11. 2021.
- Programski svet ZPMS se je sestel na 1. konstitutivni seji, 12. 3. 2021. Sestavljajo ga predsednica, podpredsednika ter predsedniki delovnih teles Upravnega odbora ter stalnih oblik delovanja.

3 PROGRAMI ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE

ZPMS izvaja več programov¹, katerih skupni namen je dvig kakovosti življenja otrok in mladostnikov. Delujemo na naslednjih področjih:

1. programi za zaščito otrokovih pravic in zagovorništvo (*Nacionalni odbor za otrokove pravice pri ZPMS, TOM telefon*[®], *Teden otroka*[®], *ZIPOM – Središče za zagovorništvo in informiranje o pravicah otrok in mladostnikov*);
2. socialno-humanitarni programi *ENO SRCE (Pomoč družinam, Saprarniškin sklad, Adin štipendijski sklad in Polna šolska torba)*;
3. programi za prosti čas in letovanja (*Pomežik soncu*[®]; *izvedba letovanj, zimovanj in drugih dejavnosti za kakovostno preživljanje prostega časa*);
4. programi na področju vzgoje in izobraževanja (*Otroški parlamenti*[®], *Evropa v šoli, Mladi raziskovalci zgodovine*).

V nadaljevanju podajamo pregled izvedenih dejavnosti v letu 2021 po programih; nekateri programi oziroma dejavnosti se med seboj prepletajo.

3.1 PROGRAMI ZA ZAŠČITO OTROKOVIH PRAVIC IN ZAGOVORNIŠTVO

Programi za zaščito otrokovih pravic se nanašajo na uresničevanje otrokovih pravic, kot so zapisane v Konvenciji Združenih narodov o otrokovih pravicah.

Področje otrokovih pravic v Sloveniji ni enotno sistemsko urejeno. Je razdrobljeno in neusklajeno tako v zakonodaji kot tudi na drugih področjih in sektorjih (npr. izobraževanje, družinska politika, pravo, itd.). Vsak sektor ima svoje usmeritve in pristope k zaščiti otrok.

Pri Vladi RS je bil v letu 2017 na podlagi 18. čl. Družinskega zakonika ustanovljen Svet za otroke in družino, katerega članica je tudi predsednica ZPMS Darja Groznik (5-letni mandat od 2017 do 2022). Svet opravlja svetovalno funkcijo Vladi RS, in sicer:

- spremlja in ocenjuje položaj otrok in družine, s poudarkom na uresničevanju pravic otrok;
- predlaga strokovna izhodišča za sprejem zakonodaje in strateških dokumentov na področju otrok in družine;

¹ Programi Zveze prijateljev mladine Slovenije: *TOM telefon*[®], *Teden otroka*[®], *Otroški parlamenti*[®] in *Pomežik soncu*[®] ter njihovi logotipi/grafizmi so registrirane blagovne znamke Zveze prijateljev mladine Slovenije. Zveza prijateljev mladine Slovenije je uspela registrirati tudi besedno zvezo *Bralna značka*[®] in *Odgovor je pogovor*[®]. Za potrebe izvedbe aktivnosti MDPM za Goriško je ZPMS registrirala blagovno znamko in grafizem *Kapljica Soče*[®].

- obravnava predloge zakonov s področja otrok in družine in pripravlja strokovna mnenja o predlogih zakonov;
- pripravlja pobude za usklajeno delovanje pristojnih organov na področju otrok in družine in za sodelovanje med pristojnimi organi, strokovnimi institucijami ter nevladnimi organizacijami;
- spremlja izvajanje sprejete zakonodaje in ukrepov na področju otrok in družine.

Nacionalni odbor za otrokove pravice ZPMS si prizadeva čim boljše odzivati se na aktualna vprašanja in družbene dogodke, ki zadevajo otroke, mladostnike in družine ter sodeluje pri pripravi nekaterih dejavnosti ZPMS. Pod njegovim okriljem delujejo še Forum proti telesnemu kaznovanju otrok, Forum za pravice otrok v bolnišnici in Zveza družin.

Na področju zaščite otrokovih pravic in zagovorništva smo v letu 2021 izvedli naslednje dejavnosti:

Apel za prednostno odprtje vrtcev, šol, fakultet in ostalih izobraževalnih ustanov

Konec leta 2020 in še enkrat v začetku leta 2021 smo predsednika vlade in ministrico za izobraževanje, znanost in šport opozorili na nujno prednostno odprtje izobraževalnih ustanov.

Za osnovnošolce je šolanje na daljavo v začetku leta potekalo že četrti mesec, za večino študentov pa že od spomladanskega vala preteklega leta. Šolanje na daljavo povzroča razslojenost, izoliranost in drsenje v še večjo revščino. Pomanjkanje socialnih stikov močno negativno vpliva na socializacijo, povzroča osamljenost in druge psihične in duševne težave, na kar opozarja tudi naš TOM telefon. Negativni vplivi ukrepov zoper covid-19 so se pri otrocih kazali tudi v težavah zaradi izpada običajnih zdravstvenih storitev, v nezadostnem in neprimernem prehranjevanju, povečalo se je tveganje za zlorabe in nasilje. Naš apel pristojnim je bil, da mora biti odprtje izobraževalnih ustanov prednostno!

Sestanek z dr. Milanom Brglezom

Po tem, ko je evropski poslanec dr. Milan Brglez postal podpredsednik medskupine Evropskega parlamenta za otrokove pravice, smo prejeli povabilo na sestanek, saj se je želel pogovoriti z relevantnimi sogovorniki o odprtih vprašanjih s tega področja. Sestanek je potekal 18. 2. 2021 preko aplikacije zoom. Predstavili smo mu področja kršenja otrokovih pravic, za katere smo menili, da bi kot poslanec moral biti seznanjen v okviru svojega dela. Še posebej so ga zanimale določbe, ki omogočajo učinkovito zaščito pred spolno zlorabo otrok v elektronskih komunikacijah.

46. zasedanje Sveta za človekove pravice

Odzvali smo se na povabilo Ministrstva za zunanje zadeve, da na 46. zasedanju Sveta za človekove pravice v Ženevi sodeluje tudi predstavnik slovenskih otrok. To nalogo je 1. marca 2021 odlično, v brezhibni angleščini, opravil Bilal Shafee (OŠ Danile Kumar Ljubljana) preko video nagovora. Tema zasedanja je bila "otrokove pravice in cilji trajnostnega razvoja". Bilal je v svojem nagovoru izpostavil, da je ob razmišljanju za doseganje ciljev trajnostnega razvoja zelo pomembno vzporedno razmišljanje o otrokovih pravicah. *»Ker bomo današnje generacije otrok nosile posledice odločitev trenutnih voditeljev, je izrednega pomena, da otroci sodelujemo v aktivnostih za doseganje ciljev trajnostnega razvoja. Otroci imamo drugačen pogled na svet in prepričan sem, da imamo dobre ideje in inovativne rešitve. Pravijo, da smo otroci pomemben del družbe, vendar se velikokrat počutimo spregledane. In če pogledamo vpliv krize covid-19 na naše življenje, vidimo, da bo veliko stvari treba ponovno preučiti in jih zastaviti drugače. To je nova priložnost za več vključevanja otrok – nič o nas brez nas!«*

Pogovor mladih s podpredsednico Evropske komisije Dubravko Šuica

Po začetku konference o prihodnosti Evrope (dalj časa trajajoč proces) je 23. 6. potekal spletni pogovor s podpredsednico Evropske komisije ter komisarko za demokracijo in demografijo Dubravko Šuico. Pogovor je bil namenjen izbranemu številu mladih (16–30 let) iz štirih držav (Slovenije, Hrvaške, Portugalske in Francije), med njimi je bila tudi naša štipendistka Leila. Teme pogovora, ki je potekal v angleškem jeziku, so bile: kako naj mladi učinkovito vplivajo na postopke odločanja, kako upoštevati skrbi in ideje mladih, zlasti o podnebnih spremembah, socialnih vprašanjih in vprašanjih, povezanih z izobraževanjem.

Posvet pri predsedniku države

Konec junija (28. 6.) je predsednik države Borut Pahor organiziral posvet na temo "Duševne stiske otrok in mladih ob epidemiji covid-19". Posvet je bil organiziran na pobudo predsednice ZPMS Darje Groznik in dr. Jožice Maučec Zakotnik, vodje Nacionalnega programa za duševno zdravje MIRA.

Namen pogovora je bil opozoriti na stiske otrok in mladostnikov, ki so se, glede na znane podatke, izredno povečale. V pogovoru so sodelovali različni strokovnjaki, minister za zdravje, državni sekretar MIZŠ in naši mladi: Val, Alma in Lars. Lars je izpostavil, da so se duševne stiske poglobile in da njih nihče ne povpraša, kako se počutijo ob epidemiji. Val je povedal, da otroci in mladi znajo in lahko pomagajo sovrstnikom ter da bi bilo dobro, da bi se v šoli učili soočati z notranjimi stiskami. Alma pa je spregovorila o lastnem primeru in zaključila, da bi se morali starši naučiti prepoznavati težave svojih otrok in jih jemati skrajno resno. Starši potrebujejo opolnomočenje, rabijo informacije.

Težnja po obuditvi projekta "Dobra igrača"

V letu 2020 smo sklicali sestanek različnih deležnikov in skozi razpravo prišli do zaključka, da "zgodba" o Dobri igrači kot je bila nekoč, ni ponovljiva. Slediti moramo sedanjim evropskim regulativam, sistemu certificiranja. Treba bi bilo pregledati obstoječe stanje na tem področju in se potem odločiti o konkretnjših nalogah, npr. osveščanje, izobraževanje, oblikovanje priporočil.

V letu 2021 sestanka na temo dobre igrače ni bilo. Na razpis za sredstva FIHO smo prijavi pripravo ozaveševalne zloženke o dobri igrači, a nismo bili uspešni.

Priprava komentarjev na predlagano "mini socialno reformo"

Pri t. i. mini socialni reformi je Vlada RS želela s spremembami treh zakonov s področja socialnega varstva močno poseči v dosedanje ureditev socialnega varstva. Kot humanitarna organizacija in zagovorniki otrokovih pravic smo se skupaj s Središčem ZIPOM odzvali s temeljito analizo in pripravo naših komentarjev na dva predloga zakonov, in sicer Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-J) in Zakona o urejanju trg dela (ZUTD-G).

Komentarje smo poslali na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, vendar odgovora do danes nismo prejeli. Tudi socialna reforma zaenkrat še ni prišla v obravnavo v Državni zbor. Smo pa dali številne izjave medijem o našem stališču, ki gre v smeri univerzalnega otroškega dodatka in enakopravne obravnave prejemnikov socialne pomoči, sicer pa smo predloge podprli v delu, kjer so se nanašali na avtomatizacijo in krajšanje postopkov, razbremenitve centrov za socialno delo, širjenje kroga upravičencev do državne štipendije in podobno. Razplet čakamo, vendar se glede na skorajšnje državnozborske volitve bojimo, da predlogi socialne reforme lahko ostanejo v predalu.

Zgodnja obravnava predšolskih otrok s posebnimi potrebami – komentarji na predlog pravilnika

Skupaj z Nacionalnim odborom za otrokove pravice smo pripravili komentarje na predlog Pravilnika o izvajanju zgodnje obravnave v vzgojno-izobraževalnih zavodih in drugih izvajalcih programov za predšolske otroke s posebnimi potrebami.

Komentarje smo poslali Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, ki je pravilnik dalo v enomesečno javno obravnavo, in Ministrstvu za zdravje. Odgovor nam je poslalo le MIZŠ, ki je sporočilo, da bodo naše pripombe preučili z delovno skupino, jih smiselno vključili v novo različico besedila in dali ponovno v javno obravnavo. O nadaljnjih postopkih nismo bili obveščeni.

Mednarodni dan družin in teden družin

15. maj je generalna skupščina OZN leta 1994 razglasila za Mednarodni dan družin. Letošnja tema je bila "Družine in nove tehnologije". Pandemija covid-19 je pokazala pomembnost digitalne tehnologije za delo, izobraževanje in komunikacijo. Pospesila je tehnološke spremembe, ki so že potekale v družbi in pri delu, vključno z razširjeno uporabo digitalnih platform in s tem povezanih tehnoloških inovacij. Posledici zaprtja šol in več dela od doma sta naraščajoča zaskrbljenost in izgorelost staršev, kar lahko dolgoročno negativno vpliva na počutje otrok. Zato starši – zdaj bolj, kot kdaj koli prej – potrebujejo nova znanja in veščine za uspešno obvladovanje vseh službenih in družinskih obveznosti.

Od 15. do 22. maja (Teden družin) smo organizirali akcijo "Za družine brezplačno". K sodelovanju smo povabili muzeje, galerije in druge kulturno-umetniške ustanove, ki so za družine bodisi ves teden bodisi en dan v tem tednu brezplačno odprle svoja vrata. Akcija je bila po letu premora ponovno zelo uspešna: odzvalo se je 38 muzejev, galerij, ki so ponudili ogleda stalnih zbirk, tematskih razstav ali posebnih dogodkov.

Delovanje mreže EAPN v Sloveniji

ZPMS je od leta 2019 članica mreže "EAPN Slovenija", ki je tudi polnopravna članica "European Anti-Poverty Network Europe". Na evropski ravni mreža deluje od leta 1990, v njej je združenih 31 nacionalnih mrež in 13 evropskih organizacij, ki delujejo na področju boja proti revščini in socialni izključenosti. V EAPN Slovenija je trenutno vključenih 19 organizacij; poleg ZPMS tudi ZPM Ljubljana Moste-Polje in ZPM Domžale.

V letu 2021 je EAPN Slovenija na krovno evropsko zvezo že drugič oddala "poverty watch" poročilo, ki smo ga skupaj pripravile slovenske članice, v njem pa izpostavile najbolj pereče tematike, povezane z revščino. ZPMS je v poročilu prispevala svoje izkušnje, poglede in statistko TOM telefona o zapostavljenih mladih v času epidemije.

Priprava Bele knjige ZPMS o uresničevanju pravice otrok do participacije

Že več let si prizadevamo, da bi država sprejela Nacionalno strategijo o participaciji otrok ter s tem prepoznala otroke kot enakopravne sogovornike in člane družbe. Med drugim smo se lotili izziva, da pripravimo Belo knjigo ZPMS o uresničevanju pravice otrok do participacije, ki bo vključevala konkretne predloge/mnenja/pobude za izvajanje participacije otrok in bo v prihodnje lahko služila kot izhodišče za pripravo kakovostne nacionalne strategije o participaciji otrok.

Osnutek Bele knjige, ki podaja teoretične podlage ter namen in cilje, smo pripravili v letu 2020 v sklopu projekta Povezani prijatelji, takrat pod imenom Strategija o participaciji otrok. Ker pa nevladna organizacija načeloma ne more pripraviti strategije, ki bi bila sprejeta na nacionalni ravni, smo se odločili, da dokument preimenujemo v Bela knjiga. V letu 2021 smo s pripravo Bele knjige nadaljevali, in sicer v sklopu projekta Naše mnenje šteje! – več na strani 50.

Sodelovanje v Svetu Vlade RS za spodbujanje razvoja prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij:

V letu 2021 je bila sklicana dopisna seja Sveta (od 8. 9. 2021 do 10. 9. 2021), na kateri je bilo obravnavano in z dopolnitvami tudi sprejeto Poročilo o izvajanju Strategije razvoja NVO in prostovoljstva do leta 2023 za obdobje od leta 2018 do konca leta 2020.

Sodelovanje v Svetu varuha za človekove pravice

Svet varuha za človekove pravice je posvetovalno telo varuha za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter krepitev pravne varnosti, ki deluje po načelu strokovne avtonomije. Varuh človekovih pravic Peter Svetina je junija 2020 imenoval tri nove članice Sveta varuha za človekove pravice. Kot predstavnica civilne družbe je bila imenovana predsednica ZPMS Darja Groznik. Mandat je vezan na mandati varuha človekovih pravic, to je do 24. 2. 2025.

V letu 2021 je potekala ena seja, in sicer 22. 3., na kateri so bili obravnavani ukrepi vlade za zajezitev covida-19.

Sodelovanje v Svetu RS za otroke in družino

Predsednica ZPMS Darja Groznik je v letu 2021 nadaljevala svoj mandat v Svetu RS za otroke in družino. Svet RS za otroke in družino se je v letu 2021 sestal na dveh sejah: na 7. seji, dne 18. 5., in na 8. seji, dne 8. 11.

Na 7. seji je bila osrednja tema življenje otrok v času covida. Predstavljena je bila raziskava o življenju otrok v času covida, ki jo je izvedel Inštitut za socialno varstvo, in raziskave o izzivih zagotavljanja psihičnega zdravja v času covida. Na predlog predsednice ZPMS je bil sprejet sklep: *»Svet RS za otroke in družino predlaga Vladi RS, da oblikuje učinkovite preventivne programe s področja duševnega zdravja otrok in mladostnikov, izvede ukrepe za odpravo in reševanje psihosocialnih posledic epidemije, prav tako izvede ukrepe za odpravo učnih primanjkljajev zaradi dolgotrajnega šolanja na daljavo ter jih prednostno umesti v tisti finančni mehanizem, ki bo zagotovil njihovo celostno, najhitrejšo in najučinkovitejšo implementacijo.«* Do sedaj še nismo bili seznanjeni, kaj od tega se je dejansko realiziralo.

Na 8. seji so bili predstavljeni projekti programa Logout, ki se ukvarja z digitalno zasvojenostjo. Predsednica ZPMS je predstavila posvet o duševnem zdravju, ki ga je organiziral TOM telefon, in projekt Naše mnenje šteje ter pozvala k pripravi nacionalne strategije o participaciji otrok.. Na njeno pobudo je bil sprejet sklep, da se pripravi enotna info točka za otroke, mladino, starše, kjer so na voljo vse informacije o razpoložljivi brezplačni pomoči za lajšanje psihičnih stisk, kar se sedaj tudi pripravlja.

Sodelovanje v delovni skupini za pripravo Programa za otroke

Vlada RS je v začetku novembra 2020 sprejela Program za otroke 2020–2025. Delovna skupina, katere članica je strokovna sodelavka Petra Zega, je v letu 2021 nadaljevala s pripravo Akcijskega načrta k temu programu. Vlada RS je 3. junija 2021 sprejela Akcijski načrt za izvajanje Programa za otroke 2020–2025 za obdobje 2020–2022, ki je razdeljen na štiri vsebinske sklope: enake možnosti za vse otroke, sodelovanje vseh otrok, življenje brez nasilja in varnost otrok v digitalnem okolju, do otrok prijazni postopki. Vseh predlogov, ki smo jih imeli, niso upoštevali, saj je akcijski načrt narejen glede na proračunsko stanje posameznih ministrstev – to pa omejuje zagotavljanje ustrezne ravni varstva otrokovih pravic pri nas.

Udeležba na sejah odborov v Državnem zboru RS

Kot zainteresirana javnost smo se v letu 2021 udeležili naslednjih sej v Državnem zboru RS:

Marec	24. seja Odbora za pravosodje	Tema: Obravnava Zakona o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v Hiši za otroke (ZZOKPOHO). Seje se je udeležila Breda Krašna, generalna sekretarka.
Junij	20. seja Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino	Tema: Javna obravnava osnutka Pravilnika o izvajanju zgodnje obravnave v vzgojno-izobraževalnih zavodih in drugih izvajalcih programov za predšolske otroke s posebnimi potrebami. Seje se je udeležila Jasna Murgel, članica Nacionalnega odbora za otrokove pravice.
September	15. seja Odbora z zdravstvo RS	Tema: Obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (umestitev zdravstvenega letovanja v zakon). Seje se je udeležila Breda Krašna, generalna sekretarka.
September	32. seja Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide	Tema: Obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu; Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih in Predloga zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (spremembe vezane na preživnine). Seje se je udeležila Breda Krašna, generalna sekretarka.
November	Skupna seja Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor (49. nujna seja) ter Odbora za gospodarstvo (39. nujna seja)	Tema: razprava o ukrepih za hitro pomoč najranljivejšim zaradi povišanja cen energentov. Seje se je udeležila Breda Krašna, generalna sekretarka.

Sodelovanje z organizacijo Eurochild

ZPMS je polnopravna članica mednarodne organizacije Eurochild od leta 2015, Središče ZIPOM, ki deluje pod okriljem ZPMS, pa je od leta 2019 polnopravni član te organizacije kot National Partner Network (NPN). Podpredsednik ZPMS Uroš Brezovšek je aktivni član upravnega odbora Eurochilda (od aprila 2019), hkrati je predsednik pododбора za zbiranje sredstev (fundraising), član pododбора za članstvo in član pododбора za participacijo otrok.

Tudi v letu 2021 smo se aktivno vključevali v delo in druge dejavnosti Eurochilda (podrobneje v tabeli na str. 63).

3.1.1 TEDEN OTROKA®

Teden otroka® je program ZPMS, v katerem želimo s poslanico in najrazličnejšimi aktivnostmi izpostaviti aktualno tematiko, ki zadeva otroke, mladostnike in družine. K sodelovanju so vabljeni vrtci in osnovne šole; društva in zveze po vsej Sloveniji pa v tem tednu organizirajo različne dogodke za otroke, vezane na izpostavljeno tematiko.

Program temelji na obeleževanju Svetovnega dneva otroka, ki ga je leta 1954 razglasila Generalna skupščina Združenih narodov, in sicer je to vedno prvi ponedeljek v oktobru.

V letu 2021 je Teden otroka® potekal od 4. do 8. 10. pod sloganom "Razigran uživaj dan!"

Kot protiutež epidemiji, šolanju od doma in posledicam, ki iz tega izhajajo, smo želeli poudariti pomen igre in igranja. Igra in igranje prinašata veselje in sproščenost, burita našo domišljijo, nas povezuje, navdihujeta. Tudi odrasli ne bi smeli pozabiti na igrivost, saj je to eden najmočnejših osebnih virov moči, ki nam lahko izjemno pomaga v času strahu in pritiskov. Poslanico je tokrat pripravil Boštjan Gorenc – Pižama, ki je skupaj z ilustratorjem Jakom Vukotičem ključna sporočila letošnjega Tedna otroka preli v simpatičen strip, ki mlado in staro poziva k igranju, kajti: igra ti pomaga razvijati domišljijo, igra ti krepi telo, igra spleta prijateljstva in najpomembnejše: igra nas povezuje! Poslanica je požela veliko pohval in pozitivnih odzivov.

Poslanico smo natisnili na plakate, ki smo jih poslali našim članicam, društvom in zvezam prijateljev mladine po Sloveniji ter v pdf obliki tudi vrtcem in osnovnim šolam. Skupaj s plakati smo jim poslali tudi vabilo k sodelovanju pri aktivnostih Tedna otroka.

V sklopu aktivnosti Tedna otroka je 4. 10. v konferenčni dvorani potekal posvet "Razigran uživaj dan", na katerem so govorci z različnih vidikov osvetlili pomen igre in prostega časa. Pogovor je vodila Darja Groznik, predsednica ZPMS, v razpravi pa so sodelovali Tjaša Bertoncelj, strokovna vodja Nacionalne mreže TOM telefon, prof. dr. Gregor Starc, prof. športne vzgoje, Fakulteta za šport, UNI LJ; prof. dr. Ljubica Marjanovič Umek, razvojna psihologinja, Filozofska fakulteta, UNI LJ; Miha Rebol, Načelnik Programa za mlade, Zveza tabornikov Slovenije; in Boštjan Gorenc – Pižama, pisatelj, komik, prevajalec.

Ves teden je potekala vseslovenska akcija "Razigrani koraki", s katero smo družine, vrtce in šole pozvali, da se en dan v Tednu otroka (lahko tudi vsak dan) odpravijo na lažji sprehod ali pohod. Pri tem naj beležijo število korakov in nam to sporočijo. Prav tako smo jih povabili k ustvarjanju razigranih korakov: otroci (lahko tudi odrasli) naj obrišejo svoja stopala, jih izrežejo in pobarvajo, nalepijo na okna, oglasne deske in/ali stene ter nam pošljejo fotografije.

Odzvalo se je 38 osnovnih šol in 70 vrtcev. Tisti, ki so naredili največ korakov oziroma ustvarili najbolj zanimive razigrane korake, so prejeli simbolično nagrado z nogavičkami.

Pridružili smo se tudi natečaju "Mala pozorna nogavička", ki ga je pripravil AMZS. Otroke smo povabili k barvanju pobarvanke male pozorne nogavičke. Na AMZS so prejeli za polno sobo pobarvank. Avtorji treh najbolj kreativno pobarvanih nogavičk so bili tudi nagrajeni.

Teden otroka 2021 je bil izjemno odmeven in uspešen.

3.1.2 SREDIŠČE ZIPOM

Središče za zagovorništvo in informiranje o pravicah otrok in mladostnikov (Središče ZIPOM) je mreža nevladnih organizacij, ki deluje na področju otrokovih pravic. Namenjeno je podpiri, spodbudi in koordinaciji NVO. Na podlagi spremljanja trenutnega stanja otrokovih pravic na nacionalni in evropski ravni skrbimo za visoko kakovost zagovorništva in informiranja s področja otrokovih pravic. Na evropski ravni smo članica evropske mreže za otrokove pravice Eurochild in nacionalna partnerska mreža (National Partner Network) za Slovenijo. Sodelujemo tudi z mednarodno organizacijo Child Rights Connect, ki med drugim nudi podporo mrežam NVO pri pripravi alternativnih poročil o uresničevanju Konvencije ZN o otrokovih pravicah.

V okviru mreže Središče ZIPOM smo v letu 2021 izvedli naslednje ključne dejavnosti:

Sprememba imena in začetek formalizacije mreže

Na pobudo dveh članic Središča ZIPOM smo ob koncu leta 2021 spremenili ime, in sicer v Mrežo za otrokove pravice. Pričeli smo tudi s formalizacijo mreže v smeri ustanovitve Sveta Mreže za otrokove pravice pri ZPMS. S članicami mreže smo februarja 2021 izvedli ZOOM srečanje z naslovom "ZIPOM – danes in v prihodnosti". Na srečanju smo izvedli SWOT analizo ZIPOM-a ter se pogovarjali o prihodnosti mreže. Po izvedenem usposabljanju smo pripravili tudi anketo v programu 1-ka, v kateri smo povzeli ugotovitve članic, ki so se udeležile usposabljanja, ter preverili mnenje ostalih članic.

Zagovorniške aktivnosti

- sodelovanje pri pripravi akcijskega načrta za Program za otroke 2020–2025;
- udeležba na sestanku z dr. Milanom Brglezom na temo Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah, Evropskem socialnem skladu + ter drugih temah, povezanih z otrokovimi pravicami;
- razmislek glede izvedbe kampanje za vzpostavitev samostojnega Varuha otrokovih pravic v predvolilnem času – odločili smo se, da se bomo vključili na vsebinsko širši način in ne prek te pobude;
- priprava dokumenta z naslovom "Postavimo otrokove pravice v središče slovenske politike", ki vsebuje ponavljajoče se kršitve otrokovih pravic s predlogi za rešitve; dokument smo poslali vsem političnim strankam v želji, da bi v svoje volilne programe vključili več tovrstnih vsebin;
- udeležba na simpoziju "Missing children Europe" o dolgoročni EU zakonodaji glede varnosti otrok na spletu;
- sodelovanje v posvetovalni skupini MDDSZ za pripravo akcijskega načrta za Jamstvo za otroke; v sklopu le-tega smo pripravili nabor predlogov za izboljšanje položaja ranljivih skupin otrok;
- sodelovanje v javni razpravi za Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva 2021–2030;
- sodelovanje pri pripravi komentarjev na "mini socialno reformo" (novosti na področju preživetja in socialne zakonodaje).

Pilotni projekt Otroško novinarsko središče

Izvedli smo pilotni projekt Otroško novinarsko središče, s katerim smo bili uspešni na razpisu za sponzorstva in donacije Zavarovalnice Triglav. Namen projekta je bil povezati otroke in novinarje pri iskanju odgovorov in informacij na različne družbene tematike. Več na str. 52.

Publikacije Središča ZIPOM

Pripravili smo angleško različico zloženke Koronavirus in imunski sistem za otroke, ki je dostopna na spletu. Diseminacijo te zloženke smo izvedli na Univerzi v Pennsylvaniji, ZDA, in preko organizacije Eurochild. V okviru pilotnega projekta Otroškega novinarskega središča smo izdali promocijski letak in igralne karte z otrokovimi pravicami.

Spletni portal Središča ZIPOM, ZIPOM E-novičke ter ZIPOM E-gradivo

Objavljali smo aktualne novice na spletni strani, ZIPOM E-novičke januar in ZIPOM E-gradivo na temo alternativne oskrbe otrok.

Konzorcij vsebinskih NVO mrež Slovenije

Redno smo sodelovali na srečanjih konzorcija vsebinskih mrež NVO Slovenije.

Aktivnosti v okviru mreže za otrokove pravice Eurochild

Redno smo sodelovali pri pobudah in dejavnostih mednarodne mreže Eurochild, in sicer:

- udeležili smo se dvodnevne aprilskega srečanja nacionalnih partnerskih mrež Eurochild-a (NPN meeting);
- z Eurochild-om smo imeli sestanke na temo predsedovanja Slovenije Svetu EU;
- junija smo se udeležili dvodnevne dogodke General Assembly in Members' Day, na katerem smo predstavili pilotni projekt Otroško novinarsko središče kot primer dobre prakse članic Eurochild-a;
- sodelovali smo pri zagovorniških aktivnostih Eurochild-a za Jamstvo za otroke (sestanki, medsebojno obveščanje inp.).

3.1.3 NACIONALNA MREŽA TOM® (TELEFON ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE)

TOM telefon je edinstveni program, ki je v letu 2021 praznoval 31 let svojega delovanja in ohranjanja pomembne vezi med svetovalci-prostovoljci in mladostniki v stiski. Gre za telefon, ki ga je leta 1990 ustanovila Zveza prijateljev mladine Slovenije na pobudo Komisije za otrokove pravice pri ZPMS. Leta 1995 se je vzpostavila Nacionalna mreža TOM, ko so se različne svetovalne skupine po Sloveniji povezale z enotno brezplačno telefonsko številko 080 1234. Telefon je dosegljiv vsak dan med 12. in 20. uro na brezplačni telefonski številki 116 111, ki

je bila uvedena v letu 2012. Razlog za spremembo je narekovala direktiva Evropske komisije, ki je uvedla poenotenje telefonskih števil za vse humanitarne projekte na območju Evropske unije, in eden od njih je storitev "116 111 – telefon za otroke v stiski". Telefonska številka je brezplačna in klicalcem omogoča anonimnost. TOM je edini splošni telefon za otroke in mladostnike v Sloveniji.

V okviru Nacionalne mreže TOM aktivno deluje 9 svetovalnih skupin (Ajdovščina, Idrija, Krško, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Slovenske Konjice, Tolmin in Velenje).

Mladi so ena od najbolj intenzivnih skupin uporabnikov spleta, zato smo leta 2007 postavili E-TOM (www.e-tom.si), kjer lahko mladi dobijo informacije o temah, ki jih najpogosteje izpostavijo, imajo pa tudi možnost postaviti vprašanje preko spletnega obrazca. Z namenom nudenja čim hitrejših odgovorov, smo februarja 2013 odprli tudi spletno klepetalnico, ki deluje na <http://www.e-tom.si/klepetalnica>.

Naša posebnost je, da TOM ni izključno krizni telefon, zato lahko izvajamo tako preventivo kot kurativo v socialnem varstvu. Pomembna razlika je tudi enostavna dostopnost in anonimnost, saj otrokom in mladostnikom ni treba prestopiti praga institucij in se fizično izpostaviti, vendar lahko kljub temu svojo trenutno težavo uspešno rešijo. Doktrina TOM-a temelji na razvojni psihologiji. Z zaupnim in anonimnim svetovanjem, usmerjanjem in informiranjem po telefonu spodbuja mlade, da konstruktivno rešujejo probleme, konflikte, dileme. Sporočilo TOM-a se glasi: mladim želimo prisluhniti in jim pokazati, kako lahko sami uspešno rešujejo probleme.

V sklopu programa Nacionalna mreža TOM (Telefon za otroke in mladostnike) smo v letu 2021 izvedli naslednje ključne dejavnosti:

Svetovanje

Skozi vse leto smo zagotavljali osnovne tehnične pogoje dela za telefonsko in e-svetovanje v sodelovanju s Telekomom Slovenije, ki s finančno donacijo omogoča za vse klicalce brezplačne telefonske pogovore. TOM telefon deluje vsak dan od 12. do 20. ure, vprašanje preko e-pošte lahko mladi zastavijo kadarkoli preko obrazca na spletni strani www-e-tom.si ali na tom@zpms.si, klepetalnica pa deluje v različnih terminih od ponedeljka do petka od 14. do 21. ure. V letu 2021 je bila klepetalnica odprta 387-krat, kar je skupaj 774 ur. E-svetovanje se izvaja samo v ljubljanski svetovalni skupini.

Od 1. 1. do 31. 12. 2021 smo prejeli 17.608 telefonskih klicev, 454 e-vprašanj in 1286 klepetov, kar je skupaj 19348 kontaktov. Od tega je 3.882 svetovalnih kontaktov, ki so predmet analize.

Prostovoljsko delo

V programu je bilo v letu 2021 aktivnih 147 svetovalcev/prostovoljcev, ki so skupno opravili 8.336,5 ur prostovoljskega dela. V Mariboru in Ljubljani svetovalno delo opravljajo tudi delavci, zaposleni preko javnih del, ki v tabeli niso všteti.

Izobraževanje svetovalcev

Svetovalci/prostovoljci morajo biti za svoje delo strokovno usposobljeni, zato se morajo udeležiti osnovnega izobraževanja. Temu sledi še usposabljanje, ki poteka v prisotnosti že izkušenega svetovalca, kjer se novi svetovalec seznani z dejanskim delom. Osnovno izobraževanje za svetovalce na TOM telefonu smo organizirali v Ljubljani marca in novembra 2021. Osnovno

SKUPINA	št. prosto-voljcev	št. ur
Ajdovščina	7	180
Idrija	8	334
Krško	22	502
Ljubljana	40	2.853,5
Maribor	20	2.421
Murska Sobota	15	820
Slovenske Konjice	10	346
Tolmin	9	221
Velenje	16	659
SKUPAJ	147	8.336,5

izobraževanje v ljubljanski skupini poleg sklopa za telefonsko svetovanje, vključuje tudi izobraževanje za e-svetovanje in svetovanje v spletni klepetalnici. Svetovalci vseh svetovalnih skupin so bili skupaj deležni 70 supervizijskih srečanj, hkrati pa se dodatno izpopolnjujejo na predavanjih in z obiski institucij, na katere najpogosteje napotimo naše klicalce. Organiziranih je bilo več dodatnih izobraževanj.

Dodatna izobraževanja svetovalne skupine TOM Ljubljana	
1. 4. 2021	On-line izobraževanje na temo nalog in storitev, ki jih izvajajo Centri za socialno delo; izvajalki Maja Kosmač in Katja Bodanec, CSD Ljubljana, Enota Ljubljana Vič Rudnik. Izobraževanje je bilo odprto za vse svetovalne skupine in se ga je udeležilo 38 svetovalcev različnih svetovalnih skupin.
10. 6. 2021	On-line izobraževanje na temo motenj hranjenja; izvajalka Andreja Modrin Švab, Društvo Muza. Izobraževanje je bilo odprto za vse svetovalne skupine in se ga je udeležilo 21 svetovalcev različnih svetovalnih skupin.
16. 9. 2021	On-line izobraževanje na temo prekomerne rabe interneta; izvajalec Janez Arh, LOGOUT. Izobraževanje je bilo odprto za vse svetovalne skupine in se ga je udeležilo 32 svetovalcev različnih svetovalnih skupin.
Dodatna izobraževanja svetovalne skupine TOM Maribor	
30. 11. 2021	On-line izobraževanje na temo rabe zaslonskih tehnologij med mladimi; izvajalec Center Šteker
Dodatna izobraževanja svetovalne skupine TOM Velenje	
11. 1. 2021	On-line izobraževanje na temo smrti v družini - kako jo razumeti in od žalovati; izvajalka Niki Jakol
15. 2. 2021	On-line izobraževanje na temo vpliva sodobne družbe na zdrav razvoj možganov; izvajalec Jani Prgič
15. 3. 2021	On-line izobraževanje z naslovom Mislim, torej sem zaskrbljen; izvajalka Anja Vidmar
12. 4. 2021	On-line izobraževanje na temo pomen učenja za prihodnost in vzgoja za življenje; izvajalec Simon Konečnik
Dodatna izobraževanja za svetovalce vseh svetovalnih skupin	
28. 5. –30. 5. 2021	Dvodnevno izobraževanje svetovalcev NM TOM v Pacugu. Izobraževanje je bilo sestavljeno iz dveh tematskih sklopov: ▪ vodenje svetovalnega pogovora s samomorilno ogroženim uporabnikom; izvajalec dr. Albert Mrgole in ostali supervizorji TOM telefona; ▪ varna raba interneta, izvajalka Mateja Strašek. Izobraževanja se je udeležilo 46 svetovalcev.
16. 10. 2021	Izobraževanje svetovalcev NM TOM v Tolminu na temo psihopatologije otrok in mladostnikov; izvajalka dr. Jerneja Maček. Izobraževanja se je udeležilo 69 svetovalcev.

Študijska praksa

TOM telefon je učna baza za študente Fakultete za socialno delo (FSD), Fakultete za psihoterapevtsko znanost Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani (SFU), Fakultete za uporabne družbene študije (FUDŠ) in Filozofske fakultete (FF).

V študijskem letu 2020/2021 sta prakso opravila dva študenta SFU, dve študentki FSD in ena študentka FUDŠ. V študijskem letu 2021/2022 prakso opravljajo trije študenti SFU in ena študentka FSD.

Delovanje nacionalne mreže

Nacionalna mreža TOM (telefon za otroke in mladostnike) je javni socialnovarstveni program, ki je bil leta 2014 verificiran pri Socialni zbornici Slovenije za obdobje sedmih let. 20. maja 2021 smo začeli s postopkom obnovitve strokovne verifikacije, 14. septembra 2021 je bil opravljen ogled programa, 29. oktobra 2021 pa smo s prejetjem potrdila verifikacijo uspešno obnovili za novo sedem letno obdobje. Podelitev verifikacijske listine bo potekala v letu 2022 ob Dnevih Socialne zbornice Slovenije.

Svet Nacionalne mreže TOM se je sestel na 4 rednih sejah (17. 2., 14. 4., 13. 10. in 15. 12. 2021). On-line srečanje supervizorjev je potekalo 25. 2., 20. 4., 18. 5. in 2. 11. 2021.

Na podlagi 3. člena Poslovnika o nalogah in pristojnostih Sveta Nacionalne mreže TOM je Svet Nacionalne mreže TOM na svoji seji, dne 15. 12. 2021 sprejel Pravilnik o pritožbenem postopku uporabnikov Nacionalne mreže TOM.

V letu 2021 so TOM telefon sofinancirali Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (Nacionalna mreža TOM) 2020–2026, Evropska komisija in Urad Vlade RS za informacijsko varnost (projekt Center za varnejši internet Slovenije) 2020–2021, Zavod RS za zaposlovanje, FIHO, Telekom Slovenije ter drugi pravni in fizični donatorji.

Septembra 2021 smo na MDDSZ naslovili predlog nove sheme kadrovskih in finančnih virov delovanja socialnovarstvenega programa TOM telefon. Poglobljanje duševnih stisk otrok in mladostnikov ter spremembe v trendih iskanja pomoči, so ključni razlog, da smo se odločili naše resorno ministrstvo zaprositi za zaposlitev ene dodatne strokovne delavke in znižanje kriterijev števila letnih kontaktov ter kontaktov na 1 zaposlitev. S predlogom nismo bili uspešni.

V prizadevanjih, da bi TOM telefon še bolj približali njegovim uporabnikom, smo pripravili projekt digitalizacije TOM telefona s pomočjo aplikacije ASELO, ki jo je ustvarila organizacija Tech Matters v sodelovanju z organizacijo Child Helpline International. Projekt smo avgusta 2021 prijavi na razpis U.S. Embassy Ljubljana, NGO Small Grants Program, ter novembra 2021 še na razpis za sponzorska in donatorska sredstva Zavarovalnice Triglav. Želenih sredstev nismo uspeli pridobiti.

Promocija TOM telefona

Spletna stran in družbena omrežja

Nadaljevali smo z rednimi objavami in nagradnimi igrami z namenom promocije našega programa na TOM spletni strani in Facebook profilu. Spletna stran www.e-tom.si je imela 37.082 enkratnih obiskovalcev in 77.962 ogledov strani. Ob zaključku leta 2021 je imela TOM Facebook stran 3.918 všečkov.

Medijske objave

V letu 2021 je bilo v različnih medijih objavljenih 128 prispevkov o TOM telefonu (članki, promocija telefona, objava številke, tiskovna konferenca itd.).

Promocijski materiali

S finančno pomočjo Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji smo izdelali dva nova splošna plakata TOM telefona. S finančno pomočjo Agencije HADEA pri Evropski komisiji ter Urada Vlade RS za informacijsko varnost pa smo izdelali zgibanko in dva plakata za ozaveščanje otrok o težavah na spletu in možnih rešitvah. Plakati in zgibanke so delo oblikovalke in ilustratorke Jane Fak.

Pošiljanje informativnega gradiva

V prvih dneh septembra 2021 smo plakate in letake TOM telefona poslali na vse osnovne in srednje šole, zdravstvene domove, centre za duševno zdravje otrok in mladostnikov, knjižnice, centre za socialno delo ter ostale organizacije in institucije, ki se ukvarjajo z mladimi.

Na začetku oktobra 2021 smo na fakultete poslali vabila za nove prostovoljce TOM telefona.

TOM telefon na novinarski konferenci ZPMS

1. 3. 2021 je ZPMS preko spletne aplikacije Zoom izvedel tiskovno konferenco, kjer je strokovna vodja Nacionalne mreže TOM javnost seznanila s statistično analizo kontaktov in opozorila na alarmantne trende naraščanja kontaktov na temo psihičnih težav in odnosov v družini. Pozvala je, da se država in strokovne službe odzovejo na potrebe otrok in podprla mnenje ZPMS, da je nujna vzpostavitev Varuha otrokovih pravic.

TOM telefon v Tednu otroka®

Strokovna vodja Nacionalne mreže TOM Tjaša Bertoncelj je sodelovala na posvetu "Razigran uživaj dan", ki ga je ZPMS organizirala v Tednu otroka (4. 10.). V razpravi je predstavila podatke TOM telefona, ki v letih 2020 in 2021 beležijo precejšnjo porast tematik psihične težave, odnosi v družini in samomorilno razmišljanje, ter zakaj je pomembno, da ima vsak otrok priložnost, da se razbremeni, dobi prostor, čas in sogovornika, s katerim lahko podeli svoje doživljanje.

Akcija "TOM obdaruje, ker praznuje"

TOM telefon je 20. novembra 2021 praznoval svoj 31. rojstni dan. Odločili smo se, da vsem zainteresiranim podarimo zbornik "Odgovori sodobnim načinom odraščanja", ki smo ga izdali ob 25-letnici delovanja TOM telefona. Zbornik je bil brezplačno na voljo do 15. decembra 2021 oziroma do porabe zaloga, obračunana je bila le poštnina. Podarili smo 214 zbornikov. Hkrati nas je za rojstni dan finančno podprlo podjetje Luka Koper Inpo, d.o.o..

15 let delovanja TOM Murska Sobota

Ob občinskem prazniku Mestne občine Murska Sobota je 16. julija 2021 v Gledališču Park potekala slavnostna seja mestnega sveta. Na slovesnosti je župan podelil najvišja priznanja Mestne občine Murska Sobota. Plaketo je za 15. obletnico delovanja prejela tudi svetovalna skupina TOM Murska Sobota. Plaketo je prevzela Cvetka Temlin, vodja svetovalne skupine TOM Murska Sobota.

SMS donacija TOM5

V letu 2021 je bila omogočena SMS donacija za program TOM telefon. S poslano ključno besedo TOM5 na 1919 lahko uporabniki mobilnih storitev Telekom Slovenije, A1, T2 in Telemacha prispevajo 5 evrov za pomoč pri izvajanju programa in s tem omogočijo mnogim otrokom in mladostnikom, da morda prvič nekomu zaupajo svojo težavo in poiščejo pomoč.

Dobrodelna kolekcija emajlirane posode za program TOM telefon

Podjetje Ariessa je kolekcijo emajlirane posode Enamelie by Neža for Kids razvilo z namenom, da z donacijo podpre delovanje programa TOM telefon. Dekor na posodicah je narisala deklica Neža, ko je bila stara 6 let.

Projekt Center za varnejši internet Slovenija

V letu 2021 smo okviru obstoječega konzorcijskega partnerstva začeli nov enoletni cikel projekta za varnejši internet, ki sta ga sofinancirala Agencija HADEA pri Evropski komisiji ter Ministrstvo za javno upravo. V avgustu 2021 je projekt z ministrstva prešel v pristojnost Urada Vlade RS za informacijsko varnost.

Projekt Center za varnejši internet Slovenija združuje tri komponente: SAFE.SI – točka osveščanja o varni rabi interneta in novih tehnologij (Awareness Centre Safe.si); SPLETNO OKO – točka za anonimno prijavo nelegalnih spletnih vsebin, kamor sodijo spolne zlorabe otrok (otroška pornografija) in sovražni govor (Hotline Spletno oko), ter TOM telefon (Helpline TOM telefon). TOM zagotavlja informacije, nasvete in pomoč otrokom, mladim in staršem o tem, kako ravnati s škodljivo vsebino, škodljivimi stiki in spletnim nasiljem. Poleg telefonskega svetovanja nudi TOM telefon tudi svetovanje preko e-pošte, spletnih obrazcev in spletne klepetalnice; da bi se še bolj približali mladim in njihovim staršem kar zadeva težave s spletom, smo povečali tudi našo prisotnost na Facebooku.

Kot partnerji Centra za varnejši internet Slovenija smo sodelovali v Svetu partnerjev projekta (26. 5. in 8. 12. 2021). V okviru projekta je bila obvezna udeležba na izobraževanjih, ki jih organizira INSAFE – evropsko omrežje, zadolženo za osveščanje javnosti o varni rabi interneta in mobilnih naprav. V omrežje so vključene posamezne nacionalne točke osveščanja iz 30 evropskih držav, vključno s slovensko, ki medsebojno sodelujejo, izmenjujejo znanja in izkušnje, prav tako pa tudi načrtujejo skupne dejavnosti.

Udeležili smo se dveh INSAFE seminarjev in sodelovali na devetih on-line srečanjih.

INSAFE TRAINING MEETING 17.-18. 11. 2021, online Udeleženci: Maša Blaznik, Mateja Strašek	Uvodno predavanje treninga je izvedla Louise Hisayasu iz Tactical Tech, kjer je predstavila projekt The Glass Room (https://theglassroom.org/). Tactical Tech je mednarodna nevladna organizacija, ki sodeluje z državljani in organizacijami civilne družbe, z namenom raziskovanja in blaženja vplivov tehnologije na družbo. Sledile so predstavitve in diskusija na temo lažnih novic in zavajajočih informacij. Drugi dan treninga je bil namenjen predstavitvam in diskusiji o kulturi seksualizacije.
1. on-line srečanje, 20. 1. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: Predstavitev dobre prakse: Spletna klepetalnica TOM telefon
2. on-line srečanje, 11. 6. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: Predstavitev dela INSAFE/BIK 4. faza
3. on-line srečanje, 15. 6. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: Problematika sovraštva, rasizma in mizoginije na spletu
4. on-line srečanje, 28. 6. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: Predstavitev Google/Youtube starševskih kontrol na Youtubu
5. on-line srečanje, 14. 7. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: INHOPE – vpliv Covid 19 na proti-ukrepe e-spolnih zlorab otrok (OCSE)
6. on-line srečanje, 21. 7. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: Predstavitev e-enface klicnega centra za žrtve spletnega nasilja
7. on-line srečanje, 2. 9. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: Predstavitev Apple-ove aktivnosti za večjo varnost otrok na spletu
8. on-line srečanje, 13. 10. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: Microsoft Council for Digital Good/Slovenian Helpline
9. on-line srečanje, 9. 12. 2021 Mateja Strašek	Naslov srečanja: Zavajajoče in napačne informacije

Portal Better internet for Kids (BIK) – poročanje o primerih

Cilj Digitalne agende za Evropo je poskrbeti, da bo enotni evropski digitalni trg, ki se opira na hitre in ultra hitre internetne povezave, prinesel trajne gospodarske in družbene koristi. Otroci so na internetu posebej ranljivi; vendar pa jim po drugi strani internet zagotavlja tudi možnosti, da dostopajo do znanja, komunicirajo, razvijajo svoje spretnosti in izboljšujejo svoje zaposlitvene možnosti in zaposljivost. Strategija "Boljši internet za otroke" (BIK) predlaga vrsto ukrepov, ki jih morajo izvesti Komisija, države članice in celotna vrednostna veriga industrije.

V letu 2021 smo na portalu BIK objavili primere svetovanj na temo varne rabe interneta. Tematike primerov so se nanašale na naslednje vsebine: "sextortion" (izsiljevanje za spolne usluge); stiki preko spleta; nedovoljeno objavljane fotografij in videoposnetkov; zasvojenost s spletnimi igrami.

Dan varne rabe interneta

Dan varne rabe interneta, ki je potekal 9. februarja, se je osredotočil na dobro počutje pri uporabi interneta. Cilj aktivnosti v okviru meseca varne rabe interneta je bil spodbuditi vse uporabnike digitalnih tehnologij k razmišljanju, kako uporabljati tehnologije, da bodo pozitivno prispevale k našemu splošnemu fizičnemu in psihičnemu dobremu počutju in zdravju, ter kako lahko pri uporabi sami pazimo in skrbimo za svoje mentalno, fizično in emocionalno zdravje ter dobrobit drugih.

Nacionalna kampanja na temo varne rabe interneta

Jeseni 2021 smo pripravili kampanjo o varni rabi interneta, s katero smo otroke in mladostnike ozaveščali o težavah na spletu in možnih rešitvah. Mlade smo želeli opolnomočiti, da kljub težkim občutkom, kot so strah, sram, krivda, zberejo pogum in o svoji stiski spregovorijo, kontaktirajo TOM telefon in ob podpori varne osebe oz. svetovalca prekinejo ustrahovanje, izsiljevanje, nadlegovanje in poniževanje na spletu. Želeli smo, da mladi dobijo sporočilo in izkušnjo, da zmorejo.

Pripravili smo zgibanko in dva plakata za ozaveščanje otrok o težavah na spletu ter jih poslali vsem osnovnim šolam in organizacijam, ki se ukvarjajo z mladimi. Gradivo je bilo dostopno tudi na ZPMS in TOM telefon spletni strani ter družbenih omrežjih. Pripravili smo tudi različne velikosti bannerjev za objavo na spletnih straneh in družabnih omrežjih. Poslali smo jih na vse osnovne in srednje šole ter na vseh 109 članic ZPMS s prošnjo za objavo na njihovih spletnih straneh.

Nagradna igra na temo varne rabe interneta

Nagradna igra o varni rabi interneta je potekala na TOM FACEBOOK strani od 22. septembra do 17. oktobra 2021. Objavili smo 6 nagradnih vprašanj. Za vsako vprašanje smo izžrebali in nagradili 3 osebe. Nagrade so bili sestavljene iz promocijskih materialov TOM telefona in ZPMS.

Namen nagradne igre je bilo ozaveščanje o vsebinah, povezanih s težavami na internetu, in o virih pomoči ter tudi promocija Centra za varnejši internet in vloge TOM telefona kot helpline-a. Zato smo po vsaki objavi nagrajencev, naredili še zaključno objavo, kjer smo objavili nagradno vprašanje, pravilni odgovor in daljšo razlago odgovora. Te objave smo objavili tudi na TOM spletni strani.

Kampanja Safe.si in TOM telefona

TOM telefon je sodeloval v Safe.si kampanji o duševnem zdravju na spletu, ki jo je pripravila organizacija Safe.si. Kampanja je bila vezana na samopodobo in vpliv digitalnega okolja na njo. Strokovna služba TOM telefona je sodelovala s podajanjem strokovnih komentarjev in predlogov z vidika razvojnih potreb otrok in mladostnikov ter načina podajanja sporočil zanje. Končno gradivo smo promovirali preko družbenih omrežij in spletne strani TOM telefona.

Kotiček za varni internet

Prispevki iz Kotička za varni internet, ki jih redno objavljamo na spletu, so objavljeni tudi v ZPMS novičkah z neposredno povezavo do naše spletne strani. Najnovejše objave so dostopne na povezavi: <https://www.e-tom.si/category teme/varni-koticek-za-internet/>.

Seznam objavljenih vsebin v letu 2021:

- Izkušnje otrok s posebnimi potrebami v digitalnem okolju (januar 2021)
- V iskanju odgovorov ob prehodu otrok in mladostnikov v vsakdanje življenje po koncu ukrepov (januar 2021)
- Dan varne rabe interneta – napovednik (januar 2021)
- Prijava zoper TikTok zaradi kršitev pravic potrošnikov (februar 2021)
- Instagram odstranil možnost sporočil odraslih, ki jim najstniki ne sledijo (marec 2021)
- Boljši internet za otroke: Priročnika za oblikovanje spletnih vsebin in aplikacij (maj 2021)
- Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih (maj 2021)
- Spletno predavanje: Starševski nadzor pri uporabi tehnologij: da ali ne?
- Film: Ujete v medmrežju (maj 2021)
- Znaš prepoznati 5 korakov groominga? (maj 2021)
- Novosti glede prijav neprimernih vsebin na Facebooku in Instagramu (julij 2021)
- Instagram – varneje za mlajše od 16 let (avgust 2021)
- Skupna kampanja Safe.si in TOM: Duševno zdravje na spletu (september 2021)
- Začetek TOM kampanje o varni rabi interneta (september 2021)
- Začetek nagradne igre na temo varne rabe interneta (september 2021)
- Zgibanka o varni rabi interneta (september 2021)
- Objavljanje nagradnih vprašanj in pravih odgovorov po zaključeni igro (september-oktober 2021)

Prenova priročnika Varna raba interneta

V decembru 2021 smo vsebinsko prenovili priročnik Varna raba interneta, ki je namenjen svetovalcem TOM telefona in pokriva vsebino najpogostejših težav in pasti na internetu, ter smernice za svetovanje o varni rabi interneta. Za kazenske vidike priročnika smo k sodelovanju povabili vodjo oddelka za mladoletniško kriminaliteto v upravi kriminalistične policije Roberta Tekavca. Publikacija je bila izdana s finančno pomočjo Agencije HADEA pri Evropski komisiji ter Urada Vlade RS za informacijsko varnost.

Projekt Logout & Restart

V okviru obstoječega konzorcijskega partnerstva smo v letu 2021 nadaljevali z izvedbo aktivnosti na programu Logout & Restart – program varne, zdrave in uravnotežene uporabe spleta ter zdravljenje digitalnih zasvojenosti. Namenjen je otrokom, mladostnikom in odraslim osebam, ki imajo težave s čezmerno uporabo spleta, ali kažejo znake zasvojenosti. Izvajalec programa je Zavod Nora, center sodobnih zasvojenosti, partnerji pa smo Zveza prijateljev mladine Slovenije (TOM telefon), Mladinska zveza brez izgovora Slovenija, NIJZ, Zavod Vozim in Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije. Program sofinancira Ministrstvo za zdravje. TOM telefon je sodeloval pri obveščanju in razširjanju informativnih gradiv, izvedbi nacionalne konference, medsebojnem usposabljanju in izmenjavi dobrih praks.

Logout nacionalna konferenca

2. nacionalna konferenca preprečevanja zasvojenosti s spletom je potekala 20. aprila 2021. Poseben poudarek je bil namenjen obdobju epidemije COVID-19 ter posledicam uporabe zaslonov predvsem pri najranljivejših skupinah, kot so otroci in mladostniki. Slišali smo 9 predavanj, ki so celotno predstavila trenutno sliko digitalne zasvojenosti v Sloveniji. TOM telefon je sodeloval s predavanjem "Duševno zdravje otrok in mladostnikov v luči COVID-19 in digitalnih medijev". Predstavili smo zaskrbljujoč trend rasti kontaktov, povezanih s spletnim nasiljem in samomori, ter predstavili konkretne opise stisk otrok in mladostnikov.

Dodatno strokovno izobraževanje za svetovalce TOM telefona

V sodelovanju z organizacijo Logout smo 16. septembra 2021 izvedli dodatno izobraževanje za svetovalce TOM telefona o prekomerni rabi interneta. Na izobraževanju so naši svetovalci spoznali osnovne pojme s tega področja, kriterije zasvojenosti in katere oblike pomoči nudi organizacija Logout.

Dodatno strokovno izobraževanje za svetovalce Logout-a

Za svetovalce Logout-a smo 30. septembra izvedli predavanje o vodenju svetovalnega razgovora in o svetovanju samomorilno ogroženim uporabnikom. Strokovno znanje in izkušnje TOM telefona so jim bile v pomoč pri obravnavi uporabnikov v njihovih programih.

Child Helpline International

Child Helpline International (CHI) je organizacija, ki povezuje 167 članic – telefonov za pomoč otrokom v stiski iz 140 držav, med katerimi je tudi TOM telefon. Informacije, stališča, znanja in podatke, ki jih zbirajo od svojih članic, partnerjev in zunanjih virov, uporabljajo za krepitev sistemov zaščite otrok na nacionalni, regionalni in globalni ravni.

Marca 2021 je potekalo delovno srečanje in Generalna skupščina CHI, na kateri je bil sprejet strateški načrt 2021–2023.

Septembra 2021 je TOM telefon sodeloval pri raziskavi o orodjih za merjenje učinkovitosti otroških telefonov.

Oktobra 2021 je TOM telefon sodeloval na konzultacijah otroških telefonov evropske regije, z glavnim poudarkom na širjenju možnih finančnih virov.

Prav tako TOM telefon vsako leto organizaciji CHI prispeva svoje statistične podatke za pripravo raznih poročil in publikacij CHI. Leta 2021 je CHI na podlagi podatkov 93 otroških telefonov izdalo poročilo za leto 2020, ki je pokazalo, da sta duševno zdravje in nasilje ostala dva glavna razloga za klic v stiski.

Dogodki in sodelovanje z drugimi

Strokovno srečanje "Psihološki in socialni vidiki pandemije"

Sloventa je 5. in 6. februarja 2021 organizirala 7. strokovno srečanje "Psihološki in socialni vidiki pandemije", kjer so bile predstavljene izkušnje in strokovne analize domačih in tujih strokovnjakov ob epidemiji COVID 19. Posebej so želeli predstaviti vlogo in odziv psihološke stroke do ranljivih skupin, kot so otroci in mladostniki, zato je TOM telefon na dogodku sodeloval s predavanjem "Vpliv epidemije Covid 19 na duševno zdravje otrok in mladostnikov".

Obeležitev Svetovnega dne socialnega dela

V Društvu socialnih delavk in delavcev Slovenije so 16. marca 2021 obeležili svetovni dan socialnega dela z osrednjo temo UBUNTU "Sem, ker smo" – krepitev solidarnosti in povezanosti. Na dogodku je TOM telefon sodeloval s predavanjem "Vpliv epidemije COVID-19 na otroke in mladostnike".

Seminar Socialne zbornice Slovenije

V spletni predavalnici Socialne zbornice Slovenije 15. in 16. junija 2021 potekal seminar "Skrb za duševno zdravje otrok in mladostnikov", ki je bil namenjen zaposlenim na področju socialnega varstva, šolstva, zdravstva in širše. Na seminarju so bile predstavljene prakse in okviri dela z vidika vladnih in nevladnih organizacij ter drugih akterjev, ki so dejavni na področju dela z otroci in mladimi, ki se soočajo z duševnimi stiskami. TOM telefon je za omenjene akterje pripravil predstavitev z naslovom "Svetovalno delo v duhu skrbi za duševno zdravje otrok in mladih ter izzivi epidemije".

Konferenca Dnevi duševnega zdravja

Center za izobraževanje v pravosodju je 16. in 17. septembra 2021 – v sodelovanju z Varuhom človekovih pravic Republike Slovenije, Ministrstvom za zdravje, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Skupnostjo centrov za socialno delo Slovenije – organiziral tradicionalno konferenco Dnevi duševnega zdravja. Osrednja tema letošnje konference je bila obravnava otrok in mladostnikov po Zakonu o duševnem zdravju ter obravnava v času epidemije. TOM telefon je na dogodku sodeloval s predstavitvijo "TOM telefon v času epidemije Covid 19".

Okrogla miza na temo varne rabe interneta med mladimi

Podjetje A1 Slovenija je 20. septembra 2021 organiziralo okroglo mizo o varni rabi interneta med mladimi, katere namen je bil predstaviti ključne ugotovitve raziskave "Digitalno življenje otrok v času korone" (Kids' Digital Lives in Covid-19 Times) in problematiko osvetliti z vidika znanosti in prakse. Gostje okrogle mize so bili izr. prof. dr. Bojana Lobe (FDV), Rok Gumzej (Logout), Dejan Turk (predsednik uprave A1 Slovenija in A1 Srbija) in Maša Blaznik (vodja svetovalne skupine TOM LJ).

11. posvet E-zlorabe otrok

Spletno oko, Center za varnejši internet Slovenije, Uprava kriminalistične policije Generalne policijske uprave in Združenje za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije so 23. septembra 2021 organizirali 11. posvet E-zlorabe otrok. Cilj posveta je poglobiti znanje o problematiki zlorab otrok na internetu z namenom učinkovitejše obravnave teh primerov v praksi. TOM telefon je na dogodku sodeloval s predavanjem "Pogled na težave in stiske mladih v času korone".

Okrogla miza v sklopu sejma Narava – zdravje

V sodelovanju s sejmom Narava zdravje smo 21. oktobra 2021 na Gospodarskem razstavišču organizirali okroglo mizo z naslovom "Odmevi epidemije: Kako naprej?". Na okrogli mizi so sodelovali: dr. Albert Mrgole, predsednik Nacionalne mreže TOM telefon, Nina Babič, psihologinja, Nace Breitenberger, pedagog in prostovoljec TOM telefona, Janez Arh iz organizacije Logout in dr. Gregor Starc, izredni profesor na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani. Spregovorili smo o izkušnji epidemije covid-19 ter njenih posledicah na otroke in mladostnike. Dotaknili smo se področja šolanja, terapevtskega dela z otroki in mladostniki, svetovanja na TOM telefonu, varne rabe interneta in pomena prostega časa ter gibanja. Spregovorili smo o izzivih, s katerimi smo se morali soočiti, trenutnemu stanju in usmeritvi za naprej.

13. slovenski kongres prostovoljstva

Slovenska filantropija je ob mednarodnem dnevu prostovoljstva 2. in 3. decembra 2021 organizirala 13. slovenski kongres prostovoljstva z osrednjo temo "Prostovoljstvo in solidarnost: potencial 21. stoletja". Primere dobrih praks in odziv organizacij na izredne razmere so predstavili Rdeči križ Koper, Zavod za oskrbo na domu, Inštitut 8. marec in TOM telefon s prispevkom "TOM telefon v času epidemije COVID 19".

Vzpostavitev sodelovanja med TOM telefonom in strokovnimi službami za duševno zdravje

Na TOM telefonu smo že ob prvem valu epidemije zaznali, da ukrepi za preprečevanje širjenja virusa in vse, kar je z njimi povezano, močno negativno vpliva na duševno zdravje otrok in mladostnikov. Zaradi zaskrbljujočih statističnih podatkov in trendov, ki so se nadaljevali tudi v letu 2021, smo na TOM telefonu 2. septembra 2021 organizirali posvet z naslovom "Za boljše duševno zdravje otrok in mladostnikom – vzpostavitev sodelovanja med TOM telefonom in strokovnimi službami za duševno zdravje", na katerega smo povabili predstavnike služb za duševno zdravje otrok in mladostnikov (Psihiatrična klinika Ljubljana, NIJZ, Pediatrična klinika Ljubljana, CDZOM).

Dogodka so se udeležili: Breda Krašna (generalna sekretarka ZPMS), Tjaša Bertoncelj (TOM telefon, ZPMS), Sandra Murk (TOM telefon, ZPMS), Maša Blaznik (TOM telefon, ZPMS), Jožica Maučec Zakotnik (NIJZ, Program MIRA), Matej Vinko (NIJZ), Anna Bujko (NIJZ), Lea Korošec (CDZOM Ormož), Katja Kobilšek Guna (CDZOM Trbovlje), Ana Tkavc Zajkeskovič (CDZOM Brezovica), Marija Anderluh (Pediatrična klinika Ljubljana), Maja Drobnič Radobuljac (Psihiatrična klinika Ljubljana), Nadja Hriberšek (Psihiatrična klinika Ljubljana), Karin Serneč (Psihiatrična klinika Ljubljana).

Glavni namen posveta je bila vzpostavitev medsebojnega sodelovanja s strokovnimi službami v javni zdravstveni mreži, ki bo v pomoč tistim otrokom in mladostnikom, ki se na TOM telefon obračajo zaradi resnejših duševnih stisk. Na posvetu smo oblikovali protokol sodelovanja pri napotovanju in vzpostavili možnost konzultacij v težjih primerih, ki presegajo okvire našega splošnega svetovalnega telefona, ter širše osvetlili stanje duševnega zdravja otrok v Sloveniji.

Skupna ugotovitev vseh sodelujočih je bila, da se nahajamo v času, ko smo zmožni medsektorsko sodelovati na način, ki bo v največjo korist otrokom, mladostnikom in njihovim staršem. Razprava je potekala okoli dveh glavnih vprašanj, ki sta odprli nekatere sistemske pomanjkljivosti in s tem možnost za napredek. Izpostavili smo tudi nekatere statistične podatke za leti 2020 in 2021, ki so vezani na obravnavo otrok in mladostnikov.

TOM telefon statistični podatki za leto 2021

V letu 2020 smo zabeležili padec števila kontaktov preko telefonskih klicev, medtem ko so kontakti preko klepetalnice in e-pošte rasli tudi med epidemijo. Trend padanja se v letu 2021 zaustavlja.

Na TOM telefon se največkrat obračajo mladi v starostnem obdobju od 13 do 15 let, z jasno tendenco, da je vedno več kontaktov starejših od 16 let. V preteklih petih letih je 27 % od vseh kontaktov na TOM odpadlo na mladostnike, starejše od 16 let, v letu 2021 pa je bilo teh kontaktov že 43 %.

V splošnem pri kontaktih na TOM prevladujejo dekleta, a so precejšnje razlike med telefonskimi klici, klepeti in e-maili. Fantje prevladujejo pri telefonskih klicih (54 % fantje, 46 % dekleta), medtem ko dekleta prevladujejo pri klepetih (28 % fantje, 72 % dekleta) in e-svetovanju (30 % fantje, 70 % dekleta).

Nedvomno raste delež klicev, ki trajajo dlje. Šestletno povprečje najdaljših klicev (več kot 31 minut) je 4 %, v letu 2021 pa 11 %. To pomeni, da je v preteklosti vsak petindvajseti svetovalni klic trajal dlje kot 31 minut. V letu 2021 je že vsak deveti svetovalni klic trajal dlje kot 31 minut.

Analiza vsebine pokaže, da je epidemija povzročila velika nihanja v vrstah težav, s katerimi se soočajo mladi. Na eni strani imamo težave, katerih število upada v absolutnem in relativnem pogledu v primerjavi s predhodnim petletnim povprečjem (vrstniki, šola, ljubezen, spolnost). Na drugi strani pa so izrazito porasle težave v družini, psihične težave, zlorabe in samomorilne težnje.

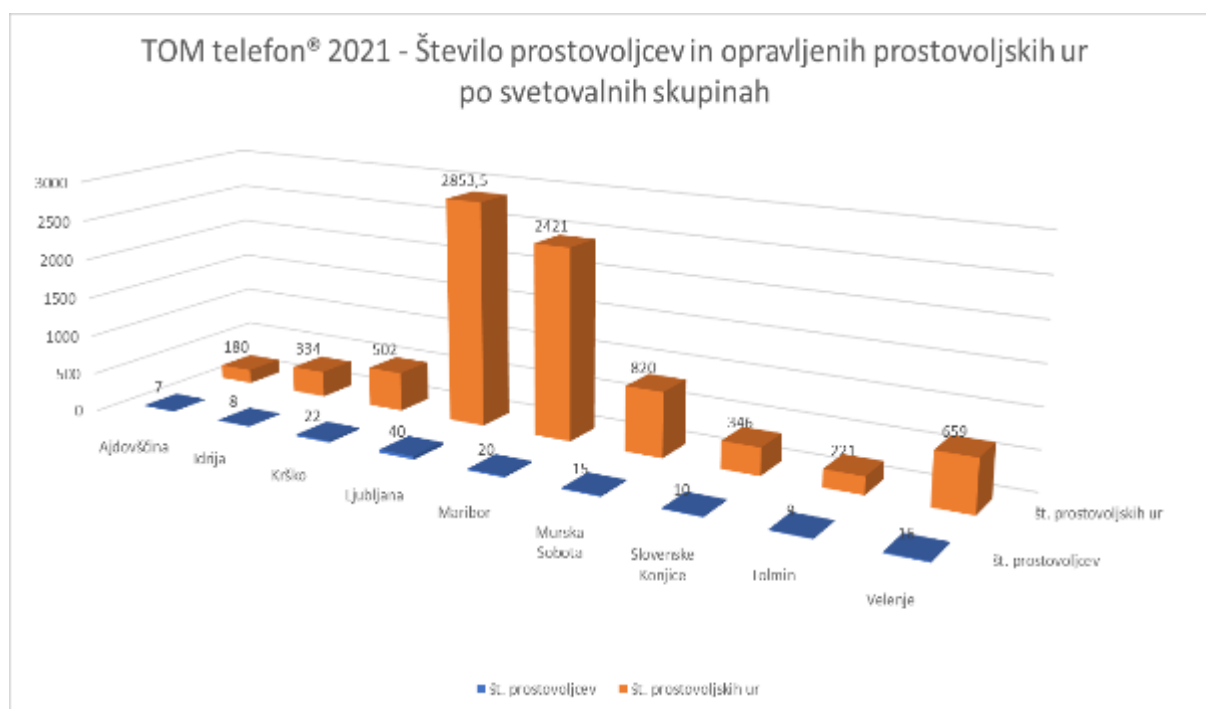
Pri kategoriji 'težave v družini' je najpogostejša težava, o kateri poročajo mladostniki, 'Odnos s starši'. V obdobju 2020–2021 se je struktura kategorije 'Družina' nekoliko spremenila, če jo primerjamo s strukturo vsebine v petletnem obdobju (2015–2019). Nekoliko se je zmanjšala vsebina 'Odnos s starši' (iz 60% na 58%) in povečala vsebina 'Nasilje v družini' (s 13 % na 16 %).

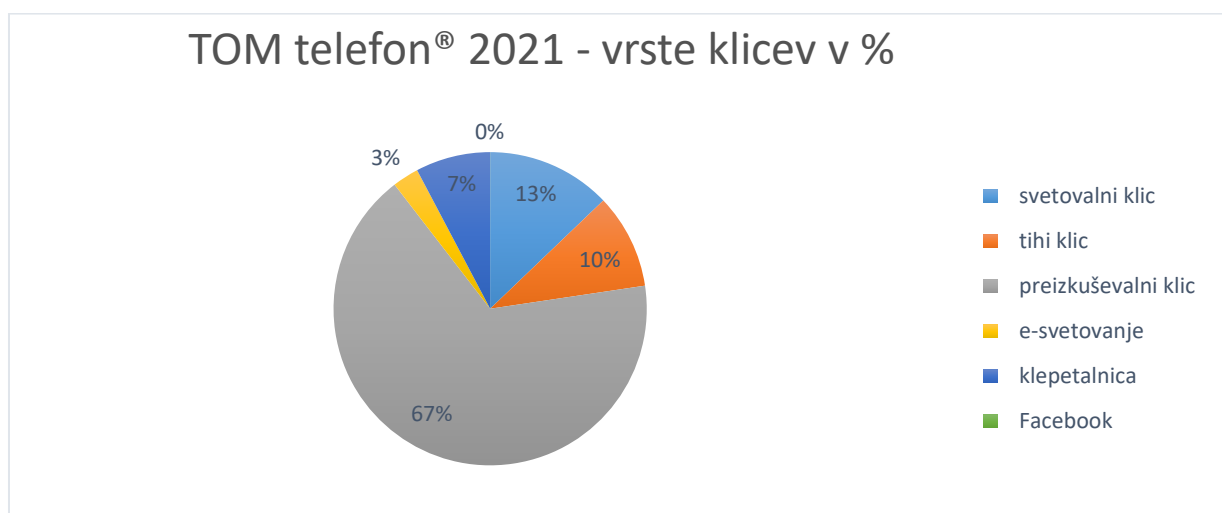
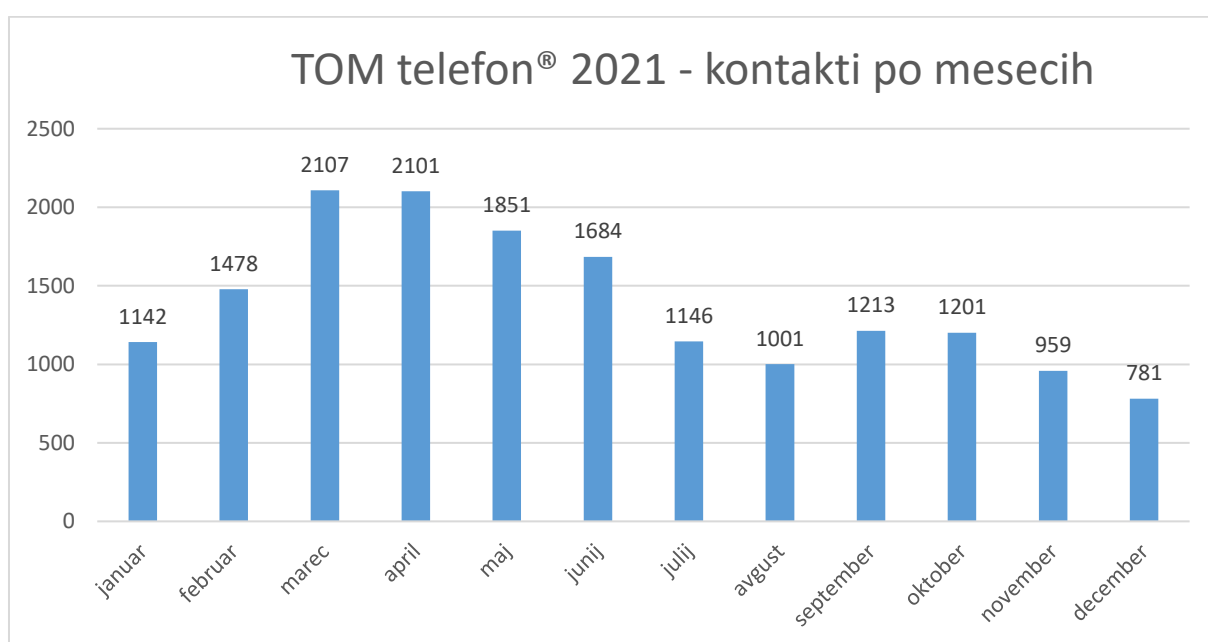
Število kontaktov, ki zajemajo kategorijo 'Psihične težave', je v obdobju 2020–2021 naraslo v primerjavi z njihovim številom v obdobju 2015–2019. Poleg njihovega povečanja za 67 %, se je spremenila tudi notranja struktura te kategorije. Najbolj se je povečala pojavnost vsebine 'Depresivnost', tako da le-ta zavzema že dobro četrtino teme 'Psihične težave' (27 %).

Trend največje rasti med prijavljenimi težavami v TOM kontaktih predstavljajo samomorilne težnje mladih. Njihov porast je kar 3,7 kraten. V obdobju 2015–2019 je vsak šestdeseti TOM svetovalni klic, klepetalnica ali e-svetovanje zabeležil samomorilne težnje mladih. V obdobju 2020–2021 je število poraslo, tako da sedaj že vsak 13 vsebinski kontakt beleži samomorilne namene.

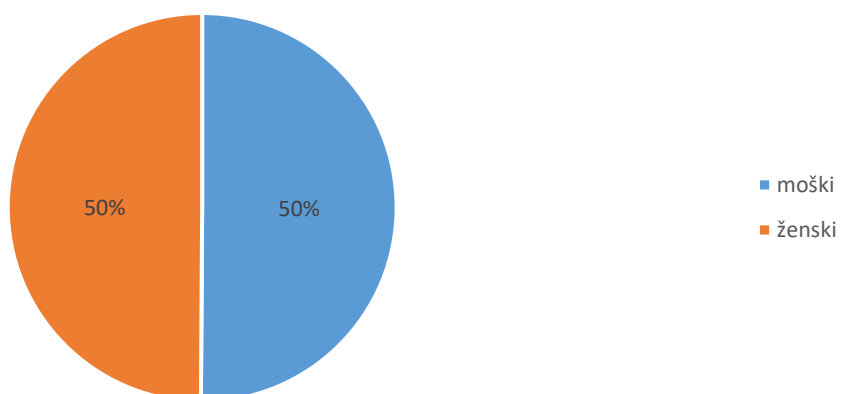
Znotraj kategorije 'Zlorabe' je najbolj zrastle vsebina 'Psihično trpinčenje'.

Težave v družini, psihične težave, zlorabe in samomorilne težnje pogosteje sporočajo dekleta kot fantje.

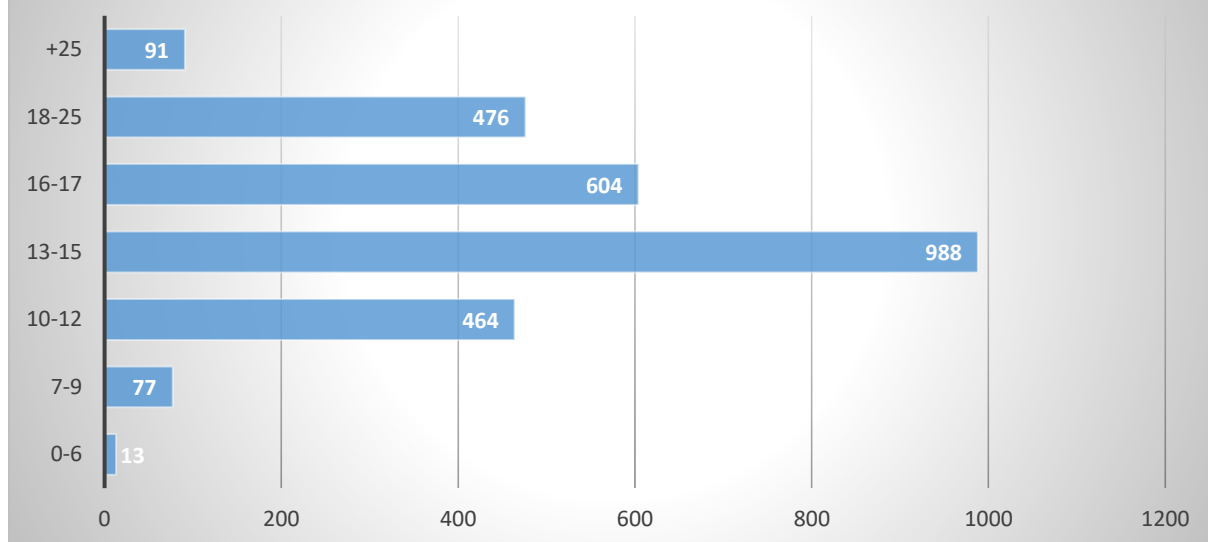

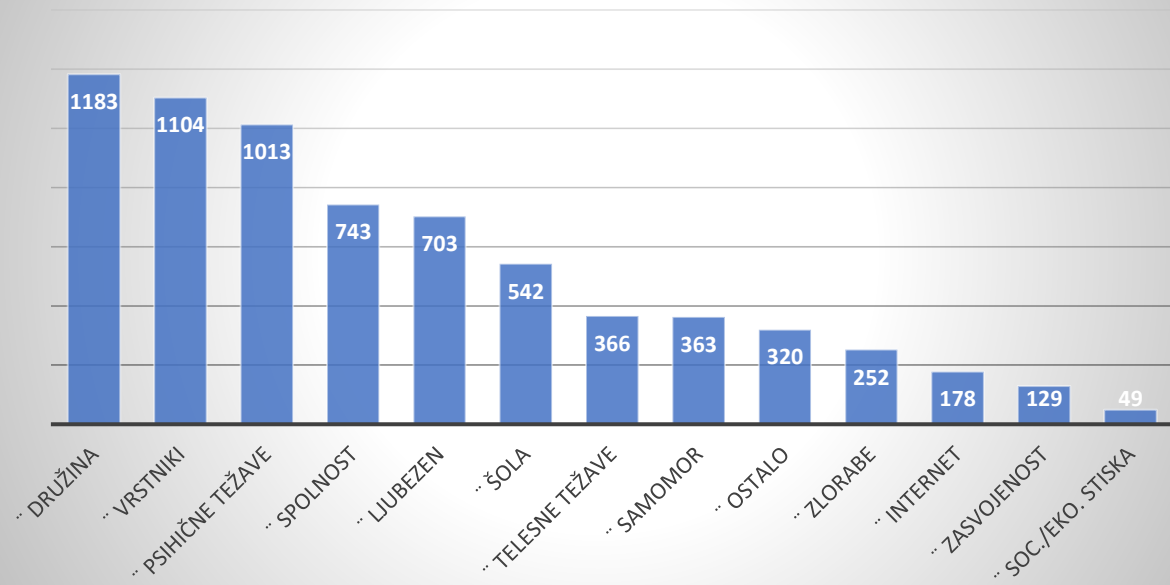
TOM telefon® 2021 - klicalci po spolu v %

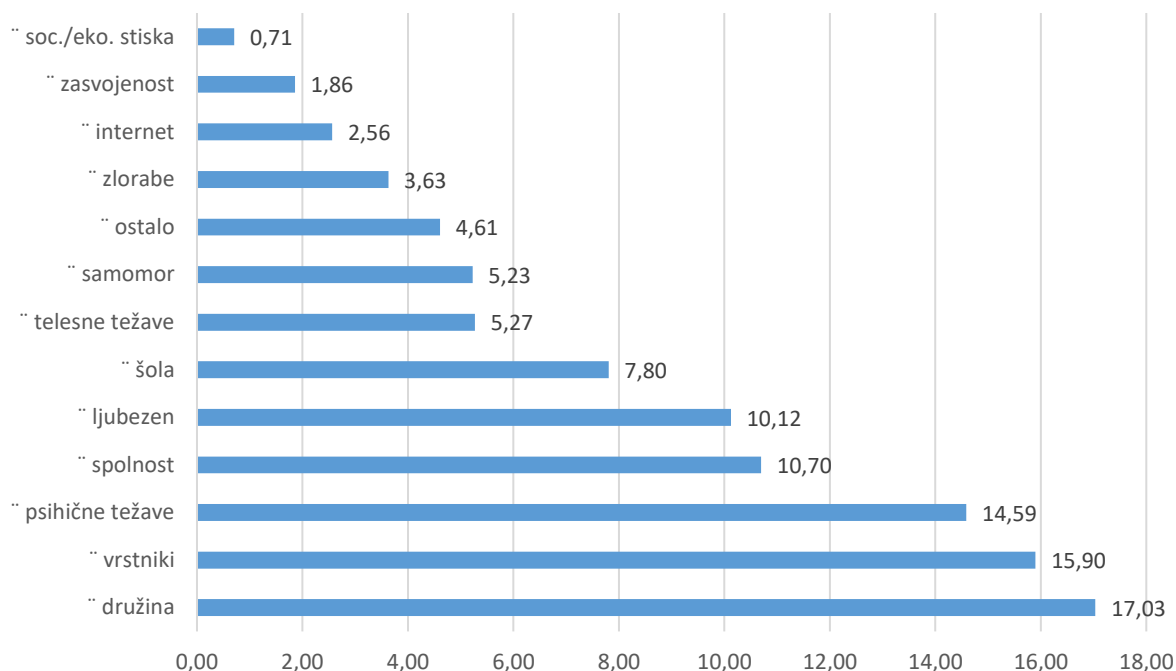
TOM telefon® 2021 - starost klicalcev

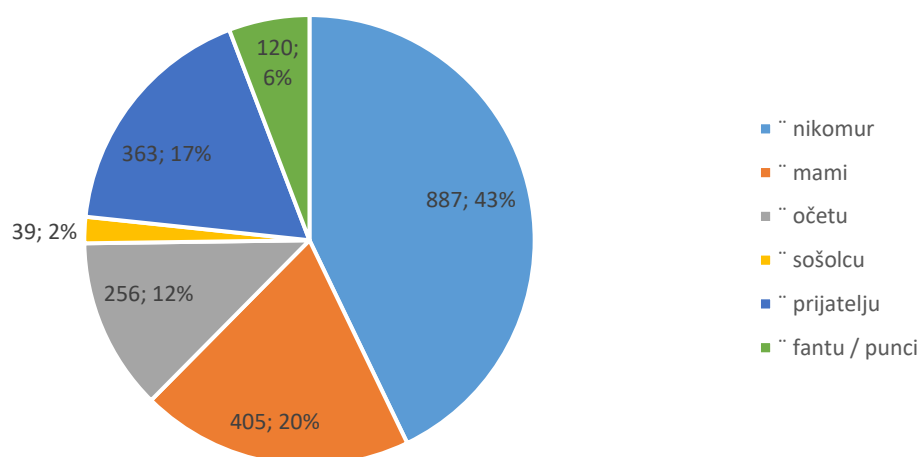
TOM telefon® 2021- tematike

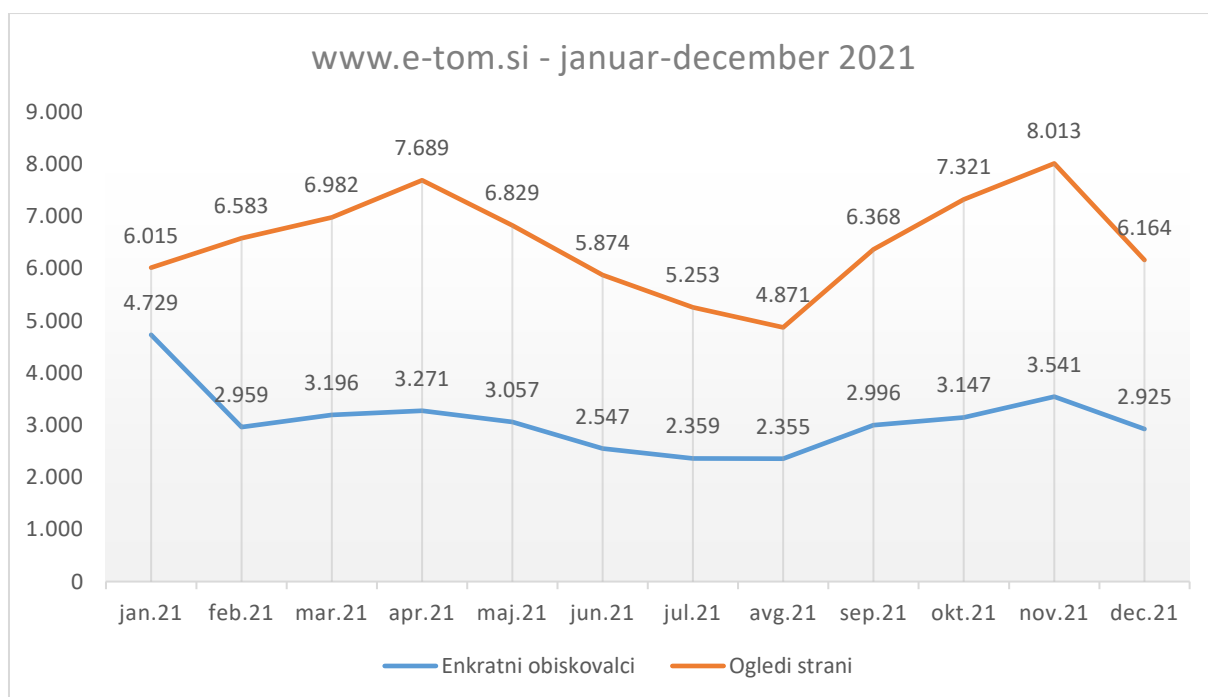
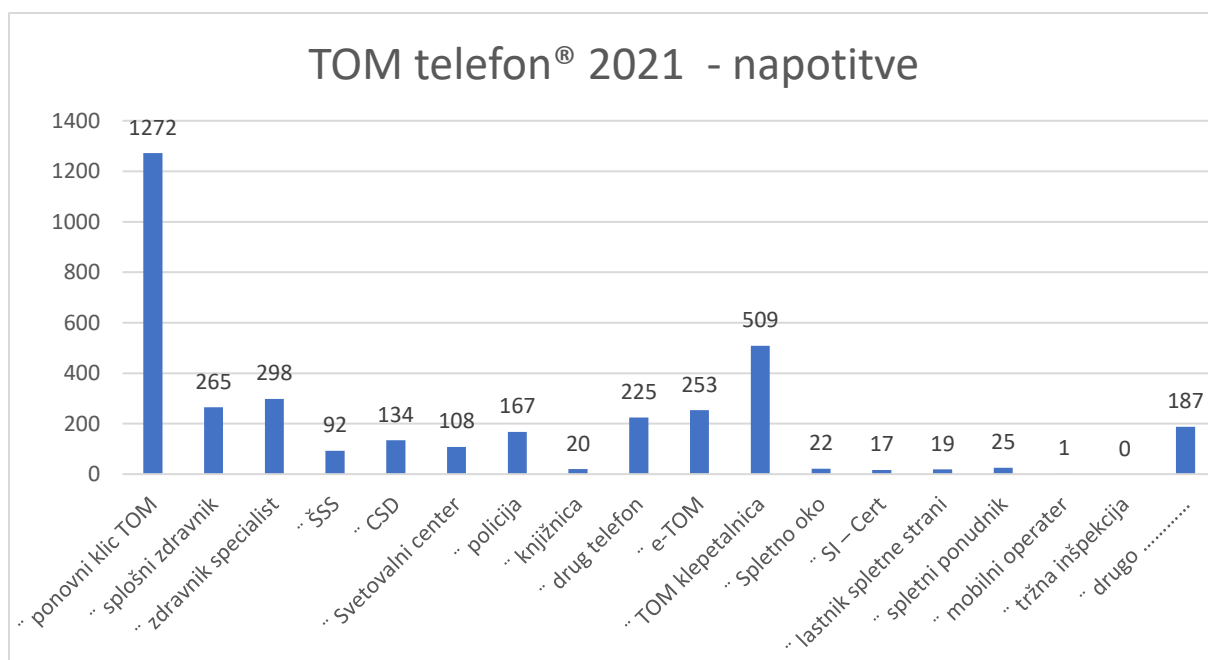

TOM telefon ® 2021 - tematike v %

TOM telefon® - komu se je otrok ali mladostnik zaupal - 2021

3.2 SOCIALNO-HUMANITARNI PROGRAMI ENO SRCE

V letu 2021 smo pod skupnim imenom ENO SRCE združili naslednje socialno-humanitarne programe:

- * Pomoč družinam
- * Sapramiškin sklad
- * Adin štipendijski sklad
- * Polna šolska torba

V socialno-humanitarne programe vključujemo otroke, mladostnike in družine iz vse Slovenije. Glavni cilj programa je zmanjšati socialno izključenost in omogočiti bolj kakovostno življenje. Pomagamo na različne načine: finančno (plačilo položnic, računov, stroški zdravljenja, ...) in materialno (oblačila, hrana, šolske potrebščine in drugo).

Tudi leto 2021 je bilo polno izzivov na socialno-humanitarnem področju, zato smo poizkušali biti čim bolj prodorni pri zbiranju sredstev, da smo lahko nudili pomoč družinam, ki so se znašle v stiski. V letu 2021 smo s finančno ali materialno pomočjo pomagali kar 11.000 družinam.

3.2.1 POMOČ DRUŽINAM

Komisija za socialna vprašanja in humanitarne projekte pri ZPMS se je v letu 2021 sestala na petih sejah. Pregledala je 176 vlog za pomoč in odobrila 143 vlog v višini sredstev 61.006,34 €. Vloge niso bile odobrene 22 prosilcem z utemeljitvijo, da so že prejeli pomoč v letu 2019 ali 2020 ali 2021, imajo polnoletne otroke ali niso oddali popolne dokumentacije za vključitev v humanitarni program.

Komisija je odobrila eno vlogo iz Sapramiškinega sklada in bila seznanjena z vlogami 10 družin, ki jim je pomagalo društvo Palčica Pomagalčica in dobrodelni škratki ali posamezni donatorji (podjetja).

št. komisije	št. družin	odobreno	sredstva (brez donacij)
KSHV 1-2021	63	53	21.830,00 €
KSHV 2-2021	24	22	9.876,34 €
KSHV 3-2021	26	20	7.700,00 €
KSHV 4-2021	21	15	5.850,00 €
KSHV 5-2021	42	33	15.750,00 €
Skupaj	176	143	61.006,34 €

V oddaji Tednik RTV Slovenija, rubrika "Pomagamo", smo v letu 2021 predstavili zgodbi dveh družin. Za dvojčka Satler se je zbralo 381.402,00 €. Sredstva so bila namenjena odplačilu kredita in drugim, s tem povezanim stroškom, opremljanju hiše in ostalim življenjskim stroškom, ki so Evi in Mihaelu olajšali pot v odraslost. Za dvojčka Hajnc se je zbralo 73.050,67 €. Sredstva bodo namenjena prilagoditvi stanovanja za Jana in Nika, ki imata posebne potrebe, ter za njune terapije.

- Hitra pomoč družinam

Komisija je v marcu 2020, ko je bila razglašena epidemija, odprla poseben sklic za zbiranje sredstev v času epidemije. Zadnja sredstva iz tega sklada smo v letu 2021 razdelili našim društvom in zvezam preko zahtevkov. S tem smo lahko hitro pomagali še 44 družinam s sredstvi v višini 8.000,00 € za plačilo osnovnih življenjskih dobrin in stroškov.

- Računalniki in modemi

Čeprav so učenci in dijaki večji del šolskega leta preživeli fizično v šolah, so se tudi v letu 2021 še nadaljevale potrebe po primernih računalnikih – skupno smo s pomočjo 30 naših članic razdelili 187 računalnikov.

Nove prenosne računalnike ali finančno donacijo za nakup le-teh so nam namenila podjetja Arc, d. o. o., Avtera, d. o. o., in Slovenske novice. Podjetje A1 Slovenija, d. d., pa je v januarju 2021 nadaljevalo in zaključilo dobrodelno akcijo z modemi. Tako smo na začetku leta preko 12 društev podarili še zadnjih 100 modemov z brezplačnim dostopom do interneta, ki ga je A1 podaljšal do konca letošnjega šolskega leta. Še naprej smo sodelovali z društvom Duh časa, ki je vse različne donacije (računalnike, monitorje, tipkovnice in miške) povežalo v pripravljene komplete, ki smo jih nato delili naprej.

- Srčna Univerza v Ljubljani

V letu 2021 nas je k sodelovanju prvič povabila Univerza v Ljubljani z željo, da se združimo v skupni akciji za finančno pomoč njihovim študentom in študentkam. Po skupnem oblikovanju vloge, kriterijev in drugih gradiv je bil 2. septembra objavljen javni razpis, na katerega je prispelo 83 vlog.

V vmesnem času smo skupaj z UL intenzivno delali tudi na zbiranju sredstev, ki so presegla vsa pričakovanja – v akciji je bilo zbranih 18.341,00 €.

V oktobru in novembru se je nato večkrat sestala Komisija za pregled vlog in dodelitev sredstev, ki je pregledala in ocenila vloge. Pomoč je bila odobrena 54 študentom (nekatero vlog so bile nepopolne, niso izpolnjevale pogojev ali so zamudile rok).

Do konca leta je 32 študentov že v celoti porabilo prejeto pomoč, ki je bila največkrat namenjena za plačilo najemnine ali študentskega doma, za nakup prehranskih bonov ali računalniške opreme.

- Donacija Petrol, d. d., za vozniške izpite

Poleti nas je k sodelovanju povabilo podjetje Petrol, d. d., Ljubljana, ki je v svoji dobrodelni akciji zbiralo sredstva za bodoče mlade voznike. V svojo QMax družbeno odgovorno kampanjo so povabili znane vplivneže in širšo javnost. Akcija je prispevala 10.000,00 € za izbranih 10 mladih, ki se pripravljajo na vozniški izpit. Bodoče voznike iz socialno šibkejših družin so predlagala naša društva. Do konca leta 2021 smo plačali njihove izpite iz prve pomoči, zdravniške preglede, tečaje CPP in glavne teoretične izpite, pa tudi že nekaj ur vožnje v skupni višini 3.234,85 €.

- Družine Palčica Pomagalčica in dobrodelni škratki

Od leta 2019 sodelujemo z društvom Palčica Pomagalčica in dobrodelni škratki. Sodelovanje se je začelo z dečkom Krisom, za katerega so se zbirala sredstva za prejem zdravila v ZDA. Po podpisani pogodbi, da sredstva v višini 2.300.000 € prevzame ZPMS, smo poskrbeli za plačilo vseh Krisovih stroškov – pot v Ameriko in nazaj, bivanje v Ameriki, plačilo zdravila, plačilo dodatnih terapij.

V letu 2021 smo iz Krisovega sklada pomagali še 3 družinam v višini 3.735,20 €, prav tako smo zagotovili sredstva v višini 18.000 € za Adin štipendijski sklad.

Skupaj s Palčico Pomagalčico smo v letu 2021 pomagali deklici Lari (Larini koraki) do operacije v Ameriki. Z zbranimi sredstvi v višini 55.178 € smo poravnali stroške za pot v Ameriko, bivanja, operacije in za vrnitev v Slovenijo, dodatna sredstva v višini 5.000 €, ki jih je prejela družina, pa Lara še vedno porablja za plačilo terapij in pripomočkov, ki jih potrebuje.

V letu 2021 smo skupaj s Palčico Pomagalčico pomagali še 4 družinam – pri plačilu terapij, nakupa zdravil, logopedskih storitvah, pri plačilu sprotnih stroškov družine – v višini 16.100 €. Ena izmed družin je še sama iskala sredstva, da so se zagotovila sredstva za dodatne terapije v višini 4.500 €.

- Materialne donacije

Podjetje Plume Design, d. o. o., se je odločilo, da bi doniralo 50 kakovostnih novih koles s čeladami in verigami. Naša naloga je bila priskrbeti seznam otrok s podatki o njihovi starosti in višini, zato da bo vsak otrok prejel sebi primerno kolo. Kolesa smo predali 17 našim društvom, ki so otroke predlagala.

Ob dvajseti obletnici je Ringaraja s pomočjo svoje dobrodelne ustanove DANU Filantropije razdelila kar 1.000 spletnih tečajev prve pomoči in oživljanja Naj srček bije v skupni vrednosti 49.900€. Razdeli smo jih med 28 društev in zvez. Del donacije je prejelo še društvo Viljem Julijan.

Na začetku leta je večjo higiensko donacijo (šamponi, balzami in drugi izdelki za lase), ki so jo prevzela 4 naša društva, prispevalo podjetje Henkel Slovenija, d.o.o. Od podjetja Lidl, d. d., je nekaj naših društev dvakrat v letu 2021 prejelo sladkarije, jeseni pa smo od prodaje beležk Zdravko Lidl prejeli darilne kartice za trgovine Lidl, s katerimi smo pomagali 24 družinam. Podjetji Mercator, d. d., in Henkel Slovenija, d. o. o., pa sta v skupni akciji Snežne kepe sreče tokrat pomagala 100 družinam z darilnimi karticami Mercator v višini 140 €, glede nato, da epidemija ni dopuščala organizacije zimovanj za socialno ogrožene otroke.

V sodelovanju s podjetjem Digit, d. o. o., in njihovo spletno stranjo preprosto.je smo razdelili pakete hrane družinam v skupni vrednosti več kot 15.500,00 €.

3.2.2 SAPRAMIŠKIN SKLAD

Sapramiškin sklad je namenjen pomoči otrokom s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin. S pridobljenimi sredstvi pomagamo otrokom in družinam pri nujenju psihosocialne pomoči, plačilu fizioterapij, plačilu oz. doplačilu zdravstvenih in drugih pripomočkov ter izobraževanju staršev.

V letu 2021 smo iz Sapramiškega sklada krili pomoč dvema družinama. Prvi smo pomagali pri nakupu negovalne postelje v višini 1.180,00 € in drugi družini pri plačilu terapij v višini 300,00 €.

Pridružili smo se skupni akciji s C&A in Dinosom pri zbiranju zamaškov za Sapramiškin sklad. V akciji, ki je trajala od julija do decembra 2021, smo v trgovinah C&A zbrali zamaške v skupni višini 587,69 €.

3.2.3 ADIN ŠTIPENDIJSKI SKLAD

V letu 2021 smo Štipendijski sklad ZPMS preimenovali v Adin štipendijski sklad, po prvi predsednici ZPMS Adi Krivic.

Poleti smo objavili javni razpis za 7 novih štipendij za šolsko leto 2021/2022, na katerega je prispelo 31 vlog, od tega 29 v določenem roku. Komisija za socialna vprašanja in humanitarne projekte je vloge pregledala in izbrala nove štipendiste, ki so se priključili dosedanjim prejemnikom.

V šolskem letu 2021/2022 mesečno štipendijo v višini 120 € tako nudimo že 19 srednješolcem in srednješolkam.

3.2.4 "POLNA ŠOLSKA TORBA" IN DRUGE AKCIJE ZA ŠOLSKO POTREBŠČINE

V letu 2021 smo razdelili skoraj 50.000 kosov šolskih potrebščin, od tega več kot 15.000 zvezkov. Ob tem smo Članicam ZPMS razdelili tudi 15.200,00 € za nakup delovnih zvezkov in dodatnih šolskih potrebščin. Donatorska sredstva je prispevalo tudi podjetje Eurospin eko.

- **Akcija "Poštar Pavli polni šolske torbe"**

Akcijo, ki poteka v sodelovanju s Pošto Slovenije, smo v letu 2021 izpeljali že devetič. Na poštne poslovalnice je bilo od 3. junija do 6. avgusta zbranih 39.400 kosov različnih šolskih potrebščin. S SMS-ji in denarnimi nakazili pravnih in fizičnih oseb, ki so se zbirala do 9. oktobra, pa smo zbrali dodatnih 8.500 € za nakup potrebščin in delovnih zvezkov. Šolske potrebščine je 46 naših društev razdelilo približno 4.700 učencem in dijakom, ki jim starši zaradi socialne stiske sicer ne bi mogli omogočiti brezskrbnega vstopa v šolo.

- **Drugi donatorji šolskih potrebščin**

Šolske potrebščine smo tako kot vsa zadnja leta prevzeli pri podjetju Lidl, d. d., dostavili pa so nam jih tudi zaposleni na Okrožnem sodišču v Ljubljani. Podjetje Acron, d. o. o., nam je tokrat namenilo darilne bone, s katerimi smo nakupili okoli 800 zvezkov.

V letu 2021 smo prvič sodelovali še z Združenjem slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, podjetjem Majbert Pharm, ter Nogometno zvezo Slovenije in njenim sponzorjem podjetjem Mercatorjem – skupno so nam podarili okoli 6.500 zvezkov.

- **Donacija knjig Mohorjeve družbe v Celovcu**

Tudi v letu 2021 je ZPMS prejela donacijo v knjigah Mohorjeve založbe v vrednosti 7.993,80 € in jih namenila društvom in zvezam po Sloveniji.

3.2.5 AKCIJE ZA ENO SRCE

V decembru 2021 začeli z našo kampanjo Eno srce, v kateri smo zbirali sredstva za tri naše socialno-humanitarne programe (Sapramiškin sklad, Adin štipendijski sklad in Pomoč družinam) in Hišo zavetja Palčica, ki potrebuje obnovo. Izkušnje preteklih let kažejo, da so stiske v začetku novega leta med ljudmi pogosto še globlje. Zato smo s kampanjo želeli zagotoviti dovolj sredstev, da bomo socialno šibkejšim družinam na različne načine lahko pomagali takoj in nato še vse leto. Kot se za veseli december spodobi, pa smo poskrbeli tudi za obdarovanje otrok in obisk Dedka Mraza po Sloveniji.

3.2.5.1 VESELI DECEMBER

- **Dobrodelni teden na RTV**

Že peto leto zapored smo z RTV Slovenija izvedli dobrodelni teden – tokrat je potekal od 13. do 20. decembra 2021 v oddajah Tednik, Dobro jutro, Infodrom, Krompir, Vikend paket in kvizu Vem!. Predstavili smo se tudi v oddaji V petek zvečer.

Zbrana sredstva v višini 101.326,66 € so bila tokrat namenjena za našo kampanjo ENO SRCE, v kateri smo združili tri humanitarne programe: Sapramiškin sklad, Adin štipendijski sklad in Pomoč družinam. Zbrana sredstva bomo v omenjene sklade prerazporedili glede na potrebe.

Posebni aktivnosti znotraj dobrodelnega tedna sta bili tudi zbiranje sredstev za obnovo objekta, v katerem domuje Hiša zavetja Palčica, ter dobrodelna dražba Magnificove obleke iz njegovega prvega filma Stereotip, ki je dobila novega lastnika.

- **Mercatorjeva Pravljična vasica za Hišo zavetja Palčica**

Podjetje Mercator je v imenu vseh, ki so na spletni strani www.pravljicna-vasica.si pomagali zgraditi virtualno pravljično vasico, daroval 5000 € za mirno zatočišče otrok v Hiši zavetja Palčica, ki so jo tudi zgradili in opremili ter leta 2004 predali v uporabo ZPMS. Zbrana sredstva bomo namenili za obnovo in vzdrževanje hiše. Že v decembru smo pričeli z iskanjem izvajalcev za montažo novih vhodnih vrat, domofona, popravilo balkonskih vrat in oken, nove žaluzije in sistem prezračevanja.

- **Hladilnik toplega srca**

Hladilnik toplega srca je decembra finančno in materialno ponovno presegel lanskoletni izkupiček. Ekipa Radia Capris je skupaj s poslušalci in mnogimi donatorji poskrbela, da se je za družine v stiski zbralo kar 47.783 €, kar je enkrat več kot lansko leto, ter dobrih 10 ton hrane in higienskih izdelkov. Za delitev zbranega materiala so poskrbela DPM Koper, DPM Piran in MDPM Sežana ter še DPM Izola in DPM Ilirska Bistrica, ki sta se tej akciji pridružila prvič. Iz sredstev, zbranih v omenjeni akciji, je v letu 2021 Komisija za socialna vprašanja in humanitarne projekte pri ZPMS obravnavala 13 družin iz obalno-kraške regije, ki so prejela sredstva v višini 12.837,25 € za plačilo položnic, računov in dolgov.

- **Donacija bonbonov ŠUMI**

Žito, d. o. o., nam je podarilo 1000 kilogramov bonbonov Šumi. Donacijo smo razdelili med 57 naših članic, ki so nato s sladkim presenečenjem dodatno napolnili darila za otroke. Z bonboni smo razveselili tudi otroke v Azilnem domu Ljubljana in v Kriznem centru za otroke Palčica.

- **Novoletno obdarovanje**

V decembru 2021 smo razdelili okoli 1400 daril. Televizija in radio Veseljak nam je že peti december zapored dostavila poln kombi pripravljenih in zavitih daril, ki so jih prispevali njihovi gledalci in poslušalci. Čudovita darila so nas ponovno čakala tudi na Ministrstvu za obrambo, kjer so nam zagotovili tudi tri kombije in voznike, s pomočjo katerih smo tik pred prazniki lahko obiskali še 8 naših društev in jim predali darila. Lepo donacijo daril so ponovno poklonili zaposleni na Okrožnem sodišču v Ljubljani ter tudi zaposleni na Fakulteti za računalništvo in informatiko.

Za posebno decembrsko presenečenje je poskrbelo podjetje Telemach, d. o. o., ki nam je dostavilo skoraj 500 pripravljenih daril. Podjetje Plume Design, d. o. o., pa je "prestreglo" 67 pisem Dedku Mrazu otrok iz šestih naših društev in skupaj z njihovimi zaposlenimi izpolnilo vse zapisane želje. Poleg daril za otroke in mladostnike pa smo družinam razdelili še 400 darilnih kartic Lidl v skupni višini 20.000 €.

3.3 PROGRAMI ZA PROSTI ČAS IN LETOVANJA

ZPMS pomaga svojim članicam pri organiziranju letovanj, zimovanj in različnih prostočasnih dejavnosti za otroke, mladostnike in družine. ZPMS in njene članice so vezni člen med potrebami in interesi otrok in mladih s svetom odraslih, z institucijami in organizacijami, ki skladno s svojim temeljnim poslanstvom želijo, hočejo ali morajo ponuditi možnosti kakovostnega preživljanja prostega časa.

Zimovanja in letovanja so tradicionalni program organiziranja različnih oblik kakovostnega preživljanja prostega časa otrok in mladostnikov. Deluje na načelih prostovoljstva in enakih možnosti za vse otroke. Dejavnosti se nanašajo na:

- a) organizacijo zimovanj in letovanj za otroke in mladostnike;
- b) organizacijo letovanj iz socialno manj spodbudnih okolij, ki se financirajo iz sredstev programa Pomežik soncu®;
- c) organizacijo letovanj otrok s posebnimi potrebami, ki se financirajo iz sredstev Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS (FIHO);
- d) organizacijo letovanj otrok s posebnimi potrebami iz socialno manj spodbudnih okolij s spremljevalci, ki jih omogočajo sredstva od prodaje gobastih krp in donatorjev.

3.3.1 POMEŽIK SONCU®

Pomežik soncu je program zbiranja sredstev za financiranje letovanj otrokom iz socialno ogroženih družin, ki poteka neprekinjeno že od leta 1999. Namen programa je omogočiti otrokom, ki izhajajo iz družin v socialni stiski, brezplačne, sproščujoče, varne, ustvarjalne in aktivne počitnice. Otroke predlagajo naša društva in zveze, šolske svetovalne službe, centri za socialno delo ali posamezniki, pa tudi zdravniki-pediatrji. Otroke in mlade vključimo v letovanje skupaj z otroci, ki letujejo samoplačniško. Programi na letovanjih delujejo preventivno in spodbujajo pozitivne vrednote pri otrocih in mladih.

V okviru programa Pomežik soncu smo v letu 2021 izvedli naslednje ključne dejavnosti:

Za promocijo programa smo natisnili 1.500 plakatov, ki smo jih poslali vsem osnovnim šolam, vrtcem, zdravstvenim domovom, knjižnicam, Centrom za socialno delo, bolnišnicam in našim članicam.

Povezali smo se s podjetjem Media bus, d. o. o., ki je poskrbelo, da je bilo tri mesece 6 avtobusov Ljubljanskega potniškega prometa, ki so vozili po najbolj frekventnih progah, na zadnji strani opremljenih s predstavitvijo programa. Humanitarni program je bil predstavljen na zadnji strani e-kataloga Počitnice in dejavnosti 2021, ki ga vsako leto pripravijo članice ZPMS iz osrednje Slovenije.

Izvedli smo obsežno akcijo zbiranja sredstev preko UPN obrazcev, in sicer smo v prvem tednu junija v časopise Delo, Slovenske novice, Dnevnik, Nedeljski dnevnik vložili 176.000 vloženk z obrazcem UPN, s prošnjo za darovanje pa smo se obrnili tudi na 15.507 fizičnih in 2.388 pravnih oseb.

Sredstva za letovanja je programu kot dolgoletni sponzor tudi v letu 2021 namenila farmacevtska družba Lek, d. d.. OMV Slovenija je izvedel sedaj že tradicionalno akcijo zbiranja točk članov Kluba zvestobe OMV SMILE & DRIVE. Člani kluba zvestobe so skupaj z donacijo 1 milijona točk podjetja OMV Slovenija zbrali 9.054.100 točk, ki so – pretvorjene v finančna sredstva – omogočile letovanje socialno ogroženih otrok. Letovanja socialno ogroženih otrok je v tem letu prvič podprla tudi Fundacija Radia 1.

ZPMS je 22. marca objavila Interni razpis za izbiro organizatorjev letovanj otrok iz socialno ogroženih družin. Na interni razpis za sredstva Pomežik soncu® 2021 se je prijavilo 23 organizatorjev letovanj. Po zaključku zbiranja sredstev je ZPMS po sklepu 3. korespondenčne seje Nacionalnega odbora za prosti čas in letovanja, ki je bila 30. 6. 2021, odobrila razdelitev 216.736 € sredstev. V ta sredstva so vključena tudi sredstva, ki jih je ZPMS pridobila na razpisu FIHO za letovanje otrok iz socialno ogroženih družin (podatki pri zbiranju sredstev pod programom Letovanja).

Skupno število otrok, ki so letovali v organizaciji zvez in društev prijateljev mladine v letu 2021, je 10.414, od tega je popolnoma brezplačno letovalo 3.089 otrok.

3.3.2 IZVEDBA ZIMOVANJ, LETOVANJ IN ZDRAVSTVENIH LETOVANJ

Zimovanja

Zaradi epidemije zimovanja v času zimskih šolskih počitnic februarja 2021 ni bilo možno organizirati. Zato ZPMS ni objavil internega razpisa.

ZPMS je 18. novembra 2021 objavila interni razpis za izvajanje aktivnosti zimovanja otrok iz socialno ogroženih družin med novoletnimi (december 2021) in zimskimi počitnicami (februar 2022) in ga posredovala vsem članicam ZPMS. Na poziv za novoletne počitnice v letu 2021 so se odzvali 4 organizatorji (MDPM za Goriško, ZPM Maribor, ZPM Krško, DPM Metlika). Tako je 87 otrok uživalo v času novoletnih počitnic v počitniških domovih v Trenti, na Pohorju, v Kranjski Gori in na Kopah.

Letovanja

Nacionalni odbor za prosti čas in letovanje pri ZPMS (NOPČL) je na podlagi sklepov 4. seje, ki je bila 16. marca 2021, 22. marca 2021 objavil Interni razpis za letovanje otrok iz sredstev ZPMS.

Na interni razpis za sredstva Pomežik soncu® 2021 se je prijavilo 23 organizatorjev letovanj, na interni razpis za sredstva FIHO 16 organizatorjev letovanj in na interni razpis za sredstva za zdravstveno letovanje otrok s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin 15 organizatorjev.

NOPČL je na 5. seji, ki je bila 10. 5. 2021, sprejel sklep o razdelitvi sredstev za letovanje otrok s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin in njihovih spremljevalcev, na 3. korespondenčni seji, ki je bila izvedena v času od 29. 6. 2021 do 30. 6. 2021, pa še sklep o razdelitvi sredstev za letovanje otrok FIHO in Pomežik soncu® za leto 2021.

ZPMS je kandidirala na razpis FIHO za sredstva za organizacijo letovanj za otroke s posebnimi potrebami in za sredstva za organizacijo letovanj za otroke iz socialno ogroženih družin v letu 2021.

Na razpisu FIHO smo za organizacijo letovanj otrok s posebnimi potrebami pridobili 16.748,51 € in za organizacijo letovanj za otroke iz socialno ogroženih družin 22.235,99 €.

Glede na zbrana sredstva za program Pomežik soncu® 2021 je bilo za letovanje otrok iz socialno šibkejših družin namenjeno 216.736,00 € za letovanje 701 otroka, za letovanje otrok s posebnimi potrebami pa je bilo namenjeno skupno 19.705,00 € za letovanje 58 otrok.

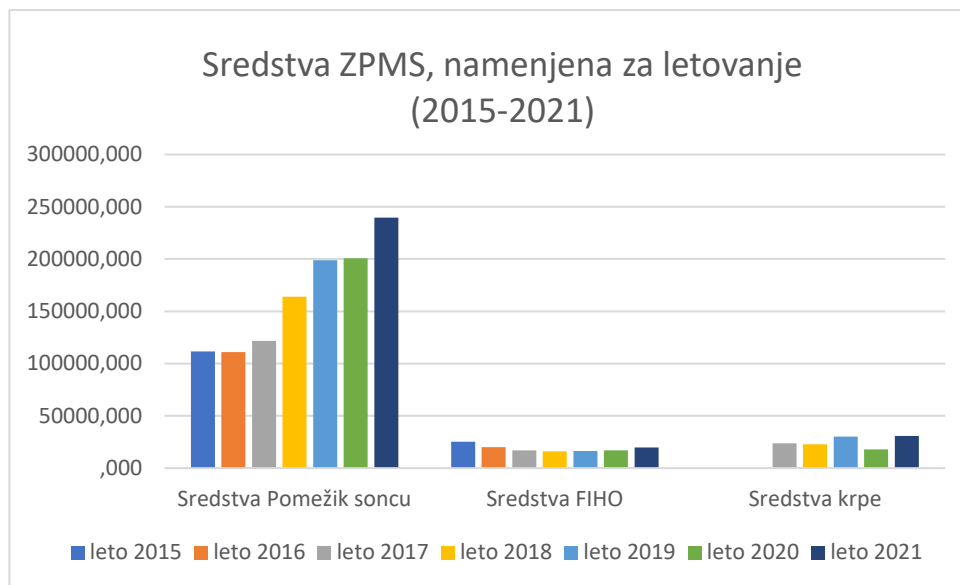
Za zdravstveno letovanje otrok s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin je bilo namenjenih 15.435,00 € za letovanje 45 otrok s posebnimi potrebami in 15.435,00 € za 45 njihovih spremljevalcev. 15. 7. 2021 smo po dogovoru s predsednico NOPČL razpisali dodatna sredstva za Pomežik soncu® in na podlagi prijav razdelili še 23.008,00 € za letovanje 98 otrok.

ZPMS je v sedmih letih za letovanje otrok **namenila 1.404.314,86 € sredstev**, ki jih je pridobila na javnih razpisih FIHO ter s pomočjo sredstev donatorjev in sponzorjev. Največji delež sredstev skozi leta predstavljajo sredstva Pomežik soncu®, v letu 2021 so ta znašala 239.744,00 €, v primerjavi z letom 2020 pa je opazen tudi porast sredstev za letovanje otrok s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin in njihovih spremljevalcev (sredstva krpe), ki so se vrnila na raven pred pandemijo.

LETO/SREDSTVA	Sredstva Pomežik soncu	Sredstva FIHO	Sredstva krpe	SKUPAJ
leto 2015	111.540,00	25.200,00	0,00	136.740,00
leto 2016	110.994,98	19.950,00	0,00	130.944,98
leto 2017	121.825,00	17.076,40	23.747,60	162.649,00
leto 2018	163.920,00	16.126,88	22.680,00	202.726,88
leto 2019	198.870,00	16.240,00	30.240,00	245.350,00
leto 2020	200.760,00	16.905,00	17.920,00	235.585,00
leto 2021	239.744,00	19.705,00	30.870,00	290.319,00
SKUPAJ	1.147.653,98	131.203,28	125.457,60	1.404.314,86

Tabela 1: sredstva ZPMS, namenjena za letovanje v letih 2015-2021.

V letu 2021 je opazen dvig sredstev, ki jih je ZPMS namenila za letovanje otrok iz socialno ogroženih družin, in sicer kar za eno petino (19,42 %), in dvig sredstev, ki jih ZPMS pridobi s prodajo krp, in sicer za 72,26 %. Skupaj so sredstva znašala 290.319,00 €, kar je za 54.734,00 € oz. 23,23 % več kot lansko leto.

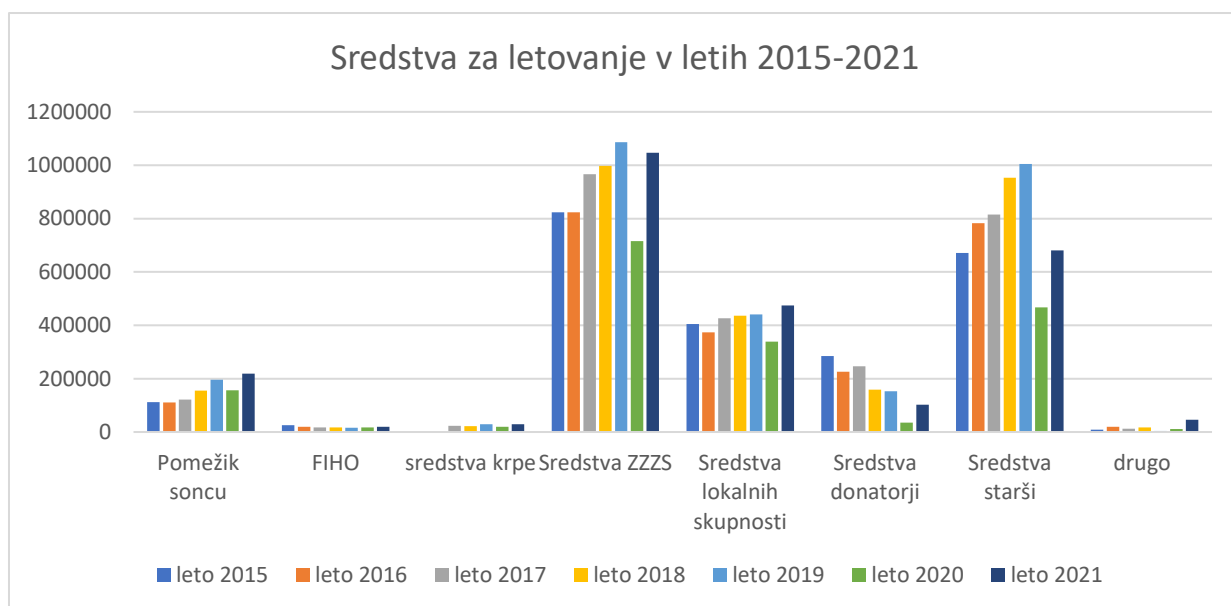
Graf 1: sredstva ZPMS, namenjena za letovanje v letih 2015-2021.

ZPMS in organizatorji letovanj so v letu 2021 uspeli skupaj zbrati 2.619.403,73 € sredstev za letovanje otrok in mladostnikov, kar kaže na to, da se počasi približujemo višini sredstev, ki smo jih skupaj zbrali pred začetkom pandemije, torej leta 2019. V primerjavi z lanskim letom je za 859.331,10 € oz. 48,82 % sredstev več. Le sredstva, ki so jih starši namenili za letovanje v letu 2021, so za 32,25 % manjša kot leta 2019.

V spodnji tabeli so predstavljeni različni viri financiranja letovanj, v primerjavi med leti 2015–2021. Kot je razvidno, so se v letu 2021 bistveno povečale vse postavke pri različnih virih financiranja v primerjavi s postavkami leta 2020. Največji delež sredstev za letovanja otrok in mladostnikov še vedno predstavljajo sredstva ZZZS, ki so v primerjavi z letom 2020 po koriščenju sredstev višja za 46,23 %.

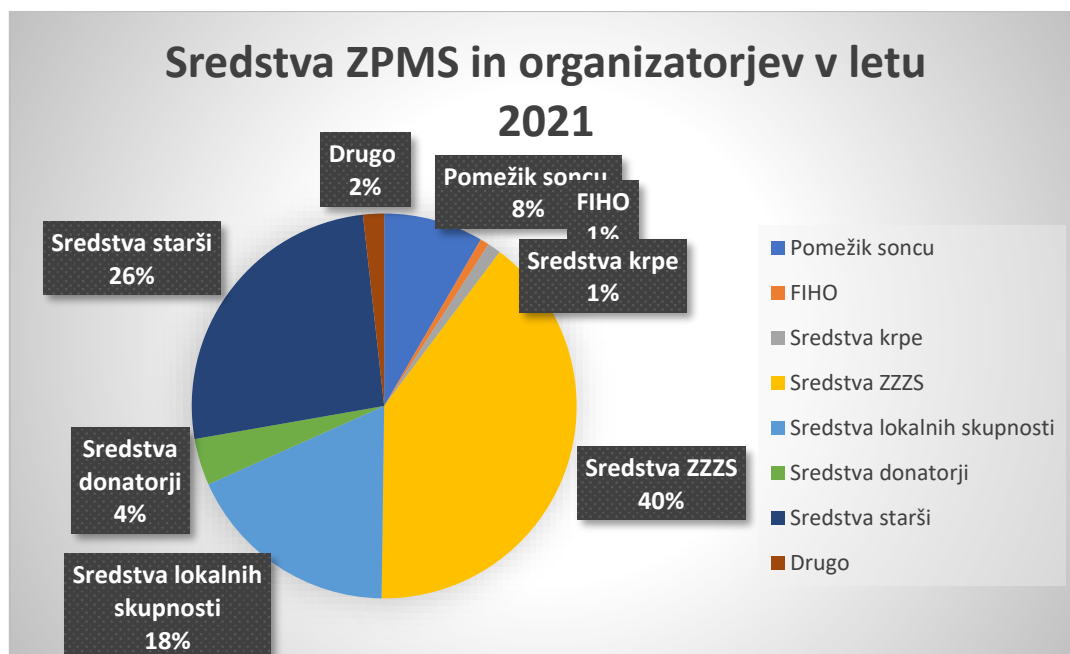
Sredstva/leto	Pomežik soncu	FIHO	Sredstva krpe	Sredstva ZZZS	Sredstva lokalnih skupnosti	Sredstva donatorji	Sredstva starši	Drugo	Skupaj
leto 2015	111.540,00	25.200,00	0	823.725,00	405.221,12	284.740,39	671.231,96	8.199,00	2.329.857,47
leto 2016	110.994,98	19.950,00	0	823.025,92	373.816,35	226.254,71	783.019,61	19.105,22	2.356.166,79
leto 2017	121.825,00	17.076,40	23.747,60	966.099,20	426.492,77	246.497,85	814.947,70	11.838,94	2.628.525,46
leto 2018	154.902,08	17.605,00	22.540,00	997.926,21	436.132,37	159.129,81	953.204,16	16.846,63	2.758.286,26
leto 2019	195.818,91	16.345,00	29.039,38	1.086.244,81	441.083,99	153.179,17	1.004.650,02	4.238,20	2.930.599,48
leto 2020	156.220,98	16.901,78	19.432,30	715.900,32	338.487,96	35.123,63	466.790,65	11.215,00	1.760.072,62
leto 2021	219.344,00	19.646,78	29.445,00	1.046.920,71	474.458,21	102.685,04	680.673,19	46.230,80	2.619.403,73

Tabela 2: sredstva ZPMS in organizatorjev letovanj, porabljena za letovanje otrok v letih 2015-2021 (podatki iz poročil).

Graf 2: sredstva ZPMS in organizatorjev letovanj, namenjena za letovanje otrok v letih 2015-2021
(podatki iz poročil organizatorjev letovanj).

To je vidno tudi v grafu 3, ki prikazuje sredstva ZPMS in sredstva organizatorjev, ki so bila porabljena v letu 2021 za izvedbo letovanj otrok in mladostnikov. Kot je bilo že omenjeno, največji delež predstavljajo sredstva ZZSZ (40 %), sledijo sredstva staršev (26 %), lokalnih skupnosti (18 %), na četrtem mestu pa so sredstva Pomežik soncu® v višini 8 %.

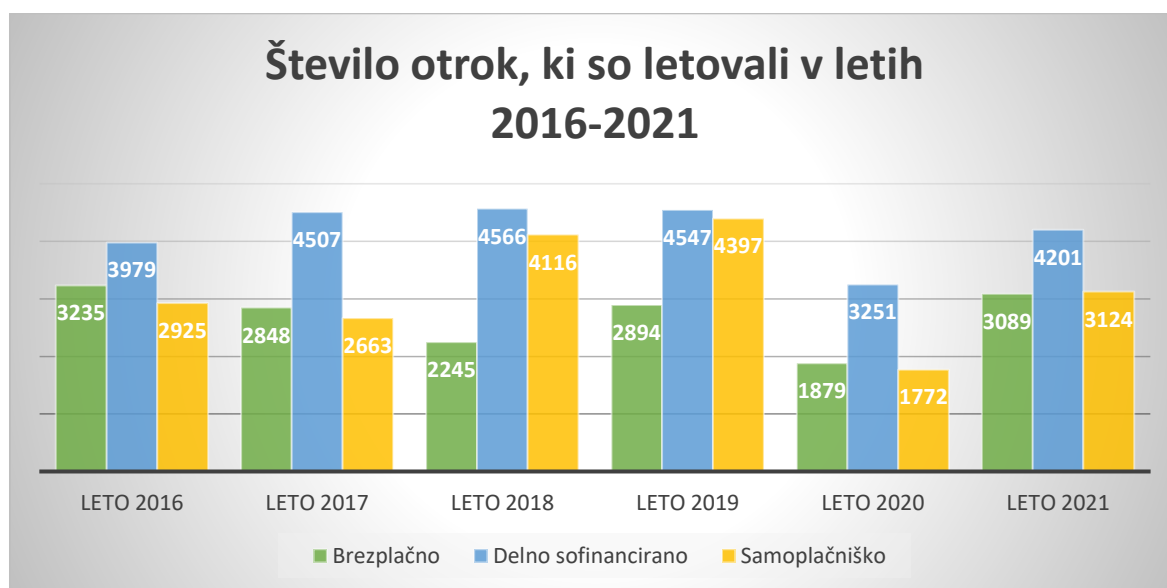

Graf 3: sredstva ZPMS in organizatorjev letovanj, porabljena za letovanje otrok v letu 2021

Skupno število otrok, ki so letovali v organizaciji zvez in društev prijateljev mladine v letu 2021, je 10.414, od tega jih je popolnoma brezplačno letovalo 3.089, delno sofinancirano 4.201 in samoplačniško 3.124 otrok. V letu 2021 smo tako peljali 3.512 otrok več na letovanje kot lansko leto (6.902 otrok), v spodnji tabeli pa je prikazana struktura letovanja otrok glede na vrsto financiranja v letih 2016–2021. Tudi tu se trend števila otrok, ki so jih organizatorji peljali na letovanje, povišuje. Omeniti moramo, da je v primerjavi z letom 2019, v letu 2021 opazen porast otrok, ki so šli na popolnoma brezplačno letovanje, in sicer za 195 otrok, medtem ko se je bistveno zmanjšalo število otrok, ki so samoplačniško letovali (1.273 otrok manj). V poročilo za leto 2021 so všteti tudi otroci, ki so letovali preko ZPM Ljubljana Moste Polje, v poročilu za leto 2021 pa niso prikazana finančna sredstva za letovanje otrok v organizaciji ZPM Ljubljana Moste Polje. V šestih letih, kar beležimo podatke, so organizatorji v poletnih sezonah peljali na letovanje 60.238 otrok.

Leto/način financiranja	Brezplačno letovanje	Delno sofinancirano letovanje	Samoplačniško letovanje	Skupno
leto 2016	3235	3979	2925	10139
leto 2017	2848	4507	2663	10018
leto 2018	2245	4566	4116	10927
leto 2019	2894	4547	4397	11838
leto 2020	1879	3251	1772	6902
leto 2021	3089	4201	3124	10414
Skupno	16190	25051	18997	60238

Tabela 3: število otrok, ki so letovali v letih 2016-2021 glede na vrsto financiranja (podatki iz poročil organizatorjev letovanj).

Graf 4: število otrok, ki so letovali v letih 2016-2021.

Letovanja iz sredstev ZZS

ZZS je v Sklepu o izbiri organizatorjev zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev za leto 2021 namenil našim organizatorjem 1.318.547,37 € za zdravstvena letovanja; ob polni porabi sredstev bi z nami letovalo 4.890 otrok oz. bi izvedli 47.481 nočitev, kar je primerljivo z lanskimi sredstvi, ki jih je ZZS namenil našim organizatorjem za letovanje otrok in mladostnikov.

V letu 2021 so vsi organizatorji, ki so se prijavili na razpis ZZS, izvedli zdravstvena letovanja; namreč, lani pet organizatorjev letovanj zaradi koronavirusa le-teh ni izvedlo.

Letos je bilo izkoriščenih 1.046.920,71 €, letovalo je 3.958 otrok oz. organizatorji so izvedli 37.688 nočitev. V lanskem letu je bila realizacija odobrenih sredstev ZZS za zdravstveno letovanje otrok v višini 66 %, letos pa je znašala 79 %.

Sredstva ZZS 2021	Štev. otrok	Štev. nočitev	Vrednost	Procent %
Porabljeno	3958	37688	1.046.920,71	79,4
Neporabljeno	932	9793	271.626,60	20,6
Odobreno 2021	4890	47481	1.318.547,37	100,0

Tabela 4: sredstva ZZS glede na izkoriščenost v letu 2021.

Vsa letošnja odobrena sredstva ZZS so izkoristili v UE Šentjur pri Celju, Postojna, Brežice, Kranj, Tržič, Cerknica, Grosuplje, Hrastnik, Gornja Radgona, Novo mesto, Mozirje in Ajdovščina. 90 oz. več kot 90 % sredstev so naši organizatorji izkoristili v UE Krško, Radovljica, Idrija, Ljubljana in Ravne na Koroškem. 80 oz. več kot 80 % je bilo izkoriščeno v UE Izola, Škofja Loka, Maribor, Lenart in Ptuj. 70 oz. več kot 70 % so organizatorji izkoristili v UE Celje, Ilirska Bistrica, Sevnica, Domžale, Murska Sobota in Trebnje. 60 oz. več kot 60 % je bilo izkoriščeno v UE Ljutomer, Nova Gorica in Velenje, ostali pa so porabili manj kot 60 % odobrenih sredstev. Najnižja realizacija je bila v UE Koper (18 %), Ormož (20 %), Sežana (26 %) in Piran (27 %).

Analiza letošnjega razpisa ZZS

Članice ZPMS so na javnem razpisu za izbiro organizatorjev zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev v letu 2021 uspele pridobiti kar 72,1 % vseh razpoložljivih sredstev po sklepu o izbiri organizatorjev zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev za leto 2021, ki so bila 1.828.765,58 €. Podatek ostaja primerljiv z lanskim letom, ki je znašal 71,7 %.

Organizatorji	Štev. otrok	Štev. nočitev	Vrednost	Odstotek %
ZPMS članice	4890	47481	1.318.547,37	72,1
Ostali organizatorji	2037	18373	510.218,21	27,9
Sklep ZZS 2020	6927	65854	1.828.765,58	100

Tabela 5: odobrena sredstva ZZS v razmerju med organizatorji ZPMS in ostalimi organizatorji v letu 2021.

Iz sredstev, ki jih je ZPMS namenila za letovanje, je na morje odšlo 1.483 otrok, otroke s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin pa je spremljalo 45 spremljevalcev.

Organizacija izobraževanj organizatorjev in izvajalcev letovanj

Nacionalni odbor za prosti čas in letovanja pri ZPMS je od 28. 5. do 30. 5. 2021 izvedel prvi izobraževalni seminar za pedagoški kader letovanj v mreži ZPMS, ki je potekal v Otroškem letovišču Pacug pri Portorožu. Udeleženci so poslušali predavanji "Mladostniki z vedenjskimi in čustvenimi težavami" in "Mediacija – komunikacija in reševanje problemov" (1., 2. in 3. del). Drugi izobraževalni seminar je potekal v Počitniškem domu Miloša Zidanška na Pohorju od 1. do 3. 10. 2021. Na njem so obravnavali naslednje teme: team building igre, internetna tehnologija in odvisnost, evalvacija letovanj 2021 in različne možnosti reševanja težav ter izobraževanja pedagoških vodij letovanj v prihodnje. Sredstva v višini 863,43€ so bila zagotovljena tudi iz pridobljenih sredstvih na razpisu FIHO in so bila v celoti porabljena.

3.4 PROGRAMI NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

ZPMS ima status delovanja v javnem interesu na področju vzgoje in izobraževanja, in sicer kot društvo, ustanovljeno z namenom izobraževanja posameznikov in organizacij, staršev, mentorjev, animatorjev različnih oblik dela z otroki in mladino ter izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja na področju športa, kulture, umetnosti, idr.

3.4.1 OTROŠKI PARLAMENTI®

Program Otroški parlamenti® je namenjen vzgoji otrok za aktivno državljanstvo in participacijo otrok v družbenem življenju. Je tudi oblika izobraževanja o človekovih in državljanskih pravicah.

V šolskem letu 2020/2021 je program obeležil 31. obletnico delovanja. V programu sodeluje približno 200 osnovnih šol iz vse Slovenije. Program je tesno povezan s šolskim letom in se izvaja na več ravneh: prične se na šolski ravni, nadaljuje na občinski in medobčinski ravni, sledi regionalna raven in zaključek na nacionalni ravni. Za izvedbo na šolski ravni skrbijo mentorji otroškega parlamenta, na občinski/medobčinski in regijski ravni skrbijo regijski koordinatorji programa, za izvedbo na nacionalni ravni pa ZPMS.

Otroški parlamenti imajo vsako leto osrednjo temo, ki jo izberejo otroci na Nacionalnem otroškem parlamentu (NOP). Zaradi ukrepov zoper Covid-19 Otroški parlamenti že 2 leti niso potekali na ustaljen način. Zato tudi nismo izbrali nove teme, tako da se je tema Moja poklicna prihodnost ponovila tudi v letu 2021. Štirim že znanim podtemam smo v lanskem letu dodali še temo "Vpliv Covid-19 na izbiro poklica". Za to smo se odločili, ker smo pričakovali, da bodo otroci Covid-19 skoraj zagotovo omenjali, ne glede na ostale podteme.

Nacionalni odbor za otroške parlamente

Nacionalni odbor za otroške parlamente (NO za OP) se v letu 2021 ni sestal. Sestava odbora v mandatnem obdobju 2020–2024 se je v letu 2021 malenkost spremenila. Člani in članice odbora so do septembra 2021 bili: Uroš Brezovšek (ZPM Krško) – predsednik odbora, Urška Brežnjak (MDPM Ajdovščina), Bojana Špegel (MZPM Velenje), Damir Orehovec (ZPM Maribor), Tanja Povšič (MZPM Ljubljana), Maryana Pangre (DPM Mojca Novo mesto) in Pavla Peterle Udovič (DPM Lavrica).

Sestava odbora se je spremenila na 9. seji UO ZPMS: za članici NO za OP imenovani Tjaša Rakar Kukovič (namesto Uroš Brezovšek) in Anica Pika Nose (namesto Maryana Pangre). Uroš Brezovšek ni več predsednik odbora, začasno ga nadomešča Bojana Špegel.

Strokovno pomoč za odbor opravlja Petra Zega.

V okviru programa Otroški parlamenti smo v letu 2021 izvedli naslednje ključne aktivnosti:

Posvet z regijskimi koordinatorji programa

Konec januarja 2021 smo izvedli spletni posvet z regijskimi koordinatorji programa, na katerem smo se seznanili s razmerami po šolah glede na splošno epidemiološko stanje – na večini šol aktivnosti niso bile izpeljane, ponekod pa so bile, vendar v manjšem obsegu. Odločili smo se, da bo 31. nacionalni otroški parlament potekal preko aplikacije ZOOM in določili datum izvedbe.

Otroški parlamenti so na nižjih ravneh, od šolskih do regijskih ravni, potekali preko spletnih aplikacij ZOOM ali Teams.

Virtualni 31. nacionalni Otroški parlament preko spletne aplikacije ZOOM

31. nacionalni Otroški parlament (NOP) je potekal virtualno 21. aprila 2021. Za pomoč pri izvedbi smo se obrnili na Inštitut digitalnih inovacij (IDIS). Sodelovalo je 115 mladih delegatov, 20 učencev novinarjev, skupaj z mentorji in drugimi gosti pa nas je bilo preko 200.

Na dogodku nismo izbirali novega delovnega predsedstva, prav tako ne nove teme. Člani delovnega predsedstva, ki so bili izbrani že na 28. nacionalnem parlamentu, so: Jure Šimonka (Pomurje), Vida Volk (Šoštanj), Primož Oberč (Zasavje) in Ana Matić (Ptuj). Jure, Vida in Primož (Ana je bila zaradi bolezni odsotna) so 31. NOP vodili iz Državnega zbora RS, ostali udeleženci pa so se vklapljali iz šol ali od doma. Uvodoma so prisotne pozdravili: predsednik Državnega zbora RS Igor Zorčič, predsednica ZPMS Darja Groznik in predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Kasneje, v plenarnem delu zasedanja, so se mladim pridružili tudi nekateri vabljeni gostje: Dušan Mikuž, MDDSZ (Direktorat za družino); Helena Kujundžić Lukaček, MIZŠ (Direktorat za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo); Jože Ruparčič, namestnik Varuha človekovih pravic za otrokove pravice; poslanci in poslanke: Nik Prebil, Aljaž Kovačič, Lidija Divjak Mirnik, Mojca Škrinjar; Fani Nolimal (Zavod RS za šolstvo), Janez Damjan in Sara Gošnak (Center za poklicno izobraževanje); Anita Mrakovčič, Mreža Kroj (Mladinska mreža za karierni razvoj), Anita Kovačik (Zavod za zaposlovanje) in nekateri drugi.

Zaključki 31. NOP so objavljeni na spletni strani ZPMS.

Izobraževanje za mentorje in regijske koordinatorje programa

Z novim šolskim letom 2021/2022 smo vstopili v 32. leto delovanja Otroških parlamentov.

14. septembra 2021 smo v veliki konferenčni dvorani palače Smelt v Ljubljani izvedli izobraževanje za mentorje in regijske koordinatorje Otroških parlamentov. Tema je ostala enaka Moja poklicna prihodnost, spomladi 2022 bomo izbrali novo. Izobraževanje je potekalo v enem delu. Osvetlili smo nekatera vprašanja delovanja programa, moderiranje skupinskih procesov, spoznali projekte in dejavnosti Centra za poklicno izobraževanje ter ob koncu še, kako razporejati svoj čas in biti učinkovit.

Posvet "Kako v participatorne procese in aktivnosti vključiti ranljive skupine otrok?"

Inštitut RS za socialno varstvo (IRSSV) je 21. junija 2021 v okviru projekta Sveta Evrope CP4EUROPE organiziral posvet "Kako v participatorne procese in aktivnosti vključiti ranljive skupine otrok?". Namen posveta je bil osvetliti kontekst participacije v Sloveniji, dobre prakse na tem področju ter različne izkušnje deležnikov. K sodelovanju na posvetu so povabili tudi nas. Petra Zega in Uroš Brezovšek sta sodelovala s prispevkom "Ali naše mnenje šteje? Otroški parlament kot oblika participacije otrok". Predstavila sta ključne informacije izvajanja programa Otroški parlamenti in vključevanje ranljivih skupin otrok, predvsem otrok s posebnimi potrebami.

Kasneje smo se odzvali tudi na povabilo za sodelovanje na delavnici za predstavitev priročnika Sveta Evrope o participaciji otrok (Listen - Act – Change), 25. novembra 2021. Odločili smo se še za nadaljnje sodelovanje pri testiranju priročnika. Vsako od poglavij priročnika je treba prebrati, potem pa ga na fokusni skupini predebatiramo in predlagamo morebitne izboljšave.

Fokusna skupina z otroki za pregled prevoda Strategije EU o otrokovih pravicah

Na prošnjo mednarodne organizacije Eurochild in Evropske komisije smo 28. septembra 2021 izvedli fokusno skupino z otroki in pregledali otrokom prijazne prevode Strategije EU o otrokovih pravicah (sprejeta 2021). Prevode je pripravila tehnična služba v Bruslju, želeli pa so, da je jezik/izrazoslovje razumljiv otrokom in mladim. Tako smo s petimi otroki, starimi od 10 do 16 let, preko spletnega dogodka pregledali 3 različice dokumenta: daljšo, krajšo in povzetek. Otrokom smo predhodno poslali gradivo, imeli so nekaj pripomb oz. boljših slovenskih izrazov. Njihove pripombe smo povratno sporočili Eurochildu, ta pa Evropski komisiji. Želimo si, da bodo mnenja otrok čim bolj upoštevana.

Mednarodna konferenca Jamstvo za otroke – enake priložnosti za vsakega otroka

V okviru predsedovanja Slovenije Evropski Uniji je 9. novembra 2021 potekala mednarodna konferenca z naslovom Jamstvo za otroke – enake priložnosti za vsakega otroka. Konferenca je potekala v angleškem jeziku na zelo visokem nivoju, prisotnih je bilo več kot 300 udeležencev. V imenu ZPMS sta sodelovala dva učenca: Bilal in Anej. Bilal je bil leta 2019 udeleženec izmenjave v Franciji (v okviru programa Erasmus+), govornik na 46. zasedanju Sveta za človekove pravice, Anej pa sodeluje v Otroškem parlamentu in v projektu Naše mnenje šteje. Bilal in njegova vrstnica Arja Ela (Unicef Slovenija) sta moderirala uvodni del konference, Anej pa je sodeloval z video prispevkom, v katerem je povedal zgodbo vrstnika, ki živi v socialno manj spodbudnem okolju in ima zdravstvene težave (je štipendist ZPMS-ja). Oba fanta sta se odlično izkazala. Bilal in Arja Ela sta o svoji izkušnji napisala tudi prispevek za Časoris (spletni časopis za otroke). Časoris ju je nominiral za »faci« meseca novembra, decembra pa sta prejela priznanje Faca leta 2021.

V začetku decembra je vse na konferenci sodelujoče otroke sprejel tudi minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janez Cigler Kralj. Sprejem je bil sproščen, neformalen, kjer se je minister mladim zahvalil za njihov doprinos h konferenci.

Sodelovanje v OPIN skupnosti

Od leta 2020 za namen nacionalnega otroškega parlamenta uporabljamo spletno platformo OPIN.ME, smo del OPIN skupnosti (OPIN Community). V skupnosti sodelujejo predstavniki iz različnih držav, ki uporabljajo spletno platformo za različne oblike dela z otroki in mladimi. Preko leta potekajo sestanki, kjer so predstavljeni primeri dobrih praks uporabe platforme. ZPMS je svojo izkušnjo izvedbe Otroškega parlamenta predstavila že v letu 2020, v letu 2021 pa se je udeležila 4 sestankov.

Uvodna konferenca Mediteranskega gibanja otrok

Mediteransko gibanje otrok (Mediterranean Children's Movement - MCM) povezuje organizacije iz držav mediteranske regije, ki so si v ekonomskem, socialnem, kulturnem in okoljskem smislu precej različne. Otrok v Libanonu, Siriji ali Palestini ima zagotovo zelo drugačno življenje kot otrok v Španiji, Italiji ali na Malti. Veliko izzivov je sicer univerzalnih, kot npr. neenakost in revščina, nasilje, klimatske spremembe, vendar pa so doživljanja le-teh zelo različna.

Začetne konference Mediteranskega gibanja otrok, ki je potekala 2. decembra 2021 preko spleta, smo se udeležili: strokovna sodelavca Uroš Brezovšek in Petra Zega ter 5 osnovnošolskih otrok. Uroš Brezovšek je sodeloval s prispevkom "Stična točka različnih kultur/A meeting point for different cultures", kjer je predstavil problematiko albanskih priseljencev v Posavju. Namen dogodka je bil opozoriti na otroke in kršenje njihovih pravic: vlade mediteranskih držav in civilna družba morajo umestiti otroke in njihovo prihodnost v vrh svojih agend.

Akcija "Otroci sporočajo odraslim"

V decembru smo v sklopu kampanje Eno srce izvedli akcijo "Otroci sporočajo odraslim". Regijske koordinatorje Otroških parlamentov smo zaprosili, naj povabijo otroke, da na list papirja napišejo sporočilo odraslim, se z njim fotografirajo in nam fotografijo pošljejo.

Odziv je bil precejšen: od 1. decembra do 9. januarja 2022 smo objavili 40 fotografij (prav vsa sporočila niso bila objavljena, ker so se vsebinsko ponavljala). Akcija je bila pokazatelj, kako odrasli razumejo sporočila – velikokrat zelo drugače, kot mislijo otroci – in kako se nanje odzivajo.

Največ odzivov je sprožilo sporočilo »Ne odločajte se namesto nas«, šli pa so v popolnoma napačno smer, med drugim tudi k cepljenju, kar je odraz trenutne situacije, v kateri živimo. Akcijo ocenjujemo kot dobro in skoraj gotovo bomo kaj podobnega ponovili tudi v prihodnje.

Šolska ura s predsednikom parlamenta

Predlog za nadgradnjo Otroškega parlamenta s "šolsko uro s predsednikom parlamenta" je podal kar sam predsednik Državnega zbora Igor Zorčič. Predlog smo z veseljem sprejeli in se dogovorili o izvedbi srečanj: na eni uri bi sodelovalo 4-5 različnih osnovnih šol z do 3 učenci.

Predsednik Zorčič se je tako že srečal z otroki, mladimi parlamentarci, na štirih zoom srečanjih: 5. maj 2021 – OŠ občine Brežice; 21. junij 2021 – OŠ občin Krško in Kostanjevica na Krki; 13. oktober 2021 – OŠ občin Sevnica in Radeče; 10. november 2021 – posamezne šole iz različnih krajev (Šempeter v Sav. Dolini, Maribor, Petrovče, Ribnica, Krško).

Nacionalni odbor mladih

Nacionalni odbor mladih (NOM) je v letu 2021 nakazal svojo aktivnost. V prvi, začasni, sestavi so sodelovali zainteresirani dijaki in dijakinji: Lars, Gašper, Katarina, Mateja in Živa ter Maja Kalin kot predsednica Dijaške organizacije Slovenije in Jure Šimonka kot predsednik Nacionalnega otroškega parlamenta. Sprejeli smo pravila o delovanju odbora in imeli tudi že 2 sestanka (17. aprila in 8. maja). Dogovorili smo se, da se v jeseni 2021 izpeljejo prve "prave" volitve, a je v vmesnem času prišlo do neskladij med člani, tako da je delo odbora do konca leta mirovalo.

3.4.2 NATEČAJ EVROPA V ŠOLI

Natečaj Evropa v šoli ima bogato sporočilno vrednost, saj mlade opozarja na to, da smo del večje evropske družine. Temeljni cilji natečaja so prispevati k ustvarjalnemu soočenju z družbenimi problemi ter krepitev medsebojnega razumevanja, strpnosti in solidarnosti.

V okviru natečaja želimo prispevati k razvijanju ustvarjalnosti, zmožnosti samostojnega, kritičnega mišljenja in presojanja mladih. Natečaj tudi spodbuja doživljanje in izražanje na literarnem, likovnem, fotografskem in video področju ter pri ustvarjanju spletnih strani na izbrano tematiko.

Natečaj Evropa v šoli poteka na treh ravneh. Učenci in dijaki najprej ustvarjajo na šolski ravni, kjer mentorji izberejo izdelke in jih pošljejo ocenjevalnim komisijam na regijskih ravneh. Te izberejo najboljša dela s posameznega področja in jih posredujejo na nacionalno raven.

Strokovna nacionalna ocenjevalna komisija nagradi prva tri dela posameznega natečajnega področja vsake starostne skupine. Nagrajenci, mentorji in tudi ostali sodelujoči so povabljeni na nacionalno zaključno prireditev, ki običajno poteka v tednu, ko praznujemo dan Evrope.

Temo natečaja vsako leto izbere Nacionalni odbor natečaja Evropa v šoli, ki vsebinsko naravnano in slogan prilagodi temi evropskega leta ali ciljem trajnostnega razvoja. V šolskem letu 2020/2021 je natečaj potekal pod naslovom "Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga", povezoval pa se je z 12. ciljem trajnostnega razvoja: odgovorna poraba in proizvodnja.

Na šolski ravni je v petih kategorijah natečaja v šolskem letu 2020/2021 sodelovalo 125 osnovnih in srednjih šol oziroma 5.913 učencev in dijakov. Glede na to, da so učenci in dijaki šolsko leto 2020/2021 večinoma preživeli ob izobraževanju na daljavo (ravno v času ustvarjanja izdelkov), je tako visoko število sodelujočih zelo lepa spodbuda za nadaljnje izvajanje programa. V sodelovanju z regijskimi koordinatorji smo tokrat prvič uspešno izpeljali tudi elektronsko oddajo izdelkov.

Zaključna prireditev je bila napovedana za petek, 14. maja 2021, vendar zaradi razmer nismo šli v večjo organizacijo. Nagrajenci so zato svoje nagrade ponovno prejeli po pošti, zanje in ostale sodelujoče pa smo pripravili kratek spletni program v sodelovanju s skupino Joker out.

Poleti 2021 je Nacionalni odbor izbral tudi že novo temo za šolsko leto 2021/2022. Natečaj v tem letu poteka pod naslovom "Brez modre ni zelene, brez vode ni življenja", v povezavi s 6. ciljem trajnostnega razvoja: čista voda in sanitarna ureditev. Pri pripravi publikacije nam je vsebinsko pomagalo društvo Humanitas. Izobraževanja za mentorje in regijske koordinatorje v letu 2021 nismo organizirali.

3.4.3 MLADI RAZISKOVALCI ZGODOVINE

Mladi zgodovinarji že pol stoletja raziskujejo lokalno preteklost in tako ohranjajo kulturno dediščino. Program strokovno vodi Komisija za delo zgodovinskih krožkov, ki vsako leto pripravi novo raziskovalno temo in jeseni organizira seminar za mentorje zgodovinskih krožkov. Učenci raziskujejo do konca marca naslednjega leta, ko morajo poslati pisne elaborate na ZPMS. Aprila komisija naloge oceni, maja pa pripravi državno srečanje mladih zgodovinarjev, na katerem podeli priznanja in organizira glede na raziskovalno temo primeren ogled zanimivosti.

V okviru programa Mladi raziskovalci zgodovine smo v letu 2021 izvedli naslednje ključne dejavnosti:

Izbor teme raziskovanja

Komisija je pri izbiri teme za šolsko leto 2021/2022 sledila aktualnim družbenim razmeram in izbrala temo z naslovom: "SNAGA K ZDRAVJU POMAGA – Nalezljive bolezni v preteklosti in spopad z njimi". Častni pokrovitelj programa Mladi raziskovalci zgodovine v šolskem letu 2021/2022 je – vezano na tematiko – minister za zdravje dr. Janez Poklukar.

Državno srečanje mladih zgodovinarjev za šolsko leto 2020/2021

Razpisno temo za šolsko leto 2020/2021 "Osamosvajanje Slovenije in dogajanje v mojem kraju" je predlagal predsednik RS Borut Pahor ob 30. obletnici samostojnosti Republike Slovenije. Kljub dolgotrajnemu zaprtju šol in neizvajanju obšolskih dejavnosti se je na razpis odzvalo 15 osnovnih šol. Predsednik Pahor je bil v šolskem letu 2020/2021 tudi častni pokrovitelj programa Mladi raziskovalci zgodovine. Zato je 52. državno srečanje mladih zgodovinarjev potekalo 22. junija 2021 kot sprejem pri predsedniku države v Vili Podrožnik.

Na sprejemu se je zbralo več kot 120 mladih raziskovalcev, njihovih mentorjev in članov Komisije. Pripravili smo krajšo prireditev, ki sta jo vodila mlada parlamentarca Alma Ikanović in Val Stankovič Pangerc, dogodek pa sta glasbeno popestrili Klara Bizant (flavta) in Andrea Tamaši (kitara), učenki 9. razreda. Predsednik države je članom zgodovinskih krožkov podelil 15 zlatih priznanj ter tudi posebno zahvalo Komisiji za delo zgodovinskih krožkov v okviru programa Mladi raziskovalci zgodovine pri ZPMS za pomembno vlogo pri navduševanju mladih za spoznavanje naše domovine in njene zgodovine. Zahvalo je v imenu Komisije prevzela predsednica dr. Nadja Terčon.

Seminar za mentorje zgodovinskih krožkov 2021/2022

Po izboru teme za šolsko leto 2021/2022 je Komisija za delo zgodovinskih krožkov pristopila k organizaciji seminarja za mentorje zgodovinskih krožkov. K sodelovanju smo povabili priznane strokovnjake. Izobraževalni seminar je imel tudi mednarodni značaj, saj se je na povabilo odzval tudi dr. Vjekoslav Bakašun, specialist epidemiolog, redni član Akademije medicinskih znanosti Hrvaške. Poleg dr. Bakašuna so bili predavatelji še: dr. Nadja Terčon iz Pomorskega muzeja "Sergej Mašera" Piran, Senta Jaunig z Inštituta za zgodovino medicine Medicinske fakultete UL, doc. dr. Rok Fink, predstojnik Oddelka za sanitarno inženirstvo Zdravstvene fakultete UL, Emil Mlinarič, dr. vet. med., iz podjetja Vetera d. o. o., dr. Katarina Keber z Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU, mag. Marjana Kos iz Zgodovinskega arhiva Ljubljana in dr. Marko Štepec iz Muzeja novejšje zgodovine Slovenije. Predavatelji so najprej pripravili pisni prispevek na dogovorjeno tematiko. Prispevke smo

objavili v istoimenskem zborniku strokovnih prispevkov, ki je izšel v nakladi 150 izvodov. Ker ni bilo mogoče izpeljati izobraževanja "v živo", so predavatelji pripravili posnetek svojega predavanja, opremljenega s PPoint predstavitev. Tako smo mentorjem in članom zgodovinskih krožkov omogočili, da so pridobili obilo podatkov in informacij, ki jim bodo pomagale pri izbiri konkretne teme za raziskovanje. Seminar je bil objavljen in posredovan udeležencem/mentorjem, sodelujočim predavateljem in članom Komisije za delo zgodovinskih krožkov 21. oktobra 2021.

Tudi v letu 2021 smo sodelovali z ZRC SAZU, ki poskrbi za brezplačen vpis predavateljev v sistem Cobiss. Vse raziskovalne naloge so trajno hranjene v Slovenskem šolskem muzeju v Ljubljani.

4 PROJEKTI IN PRIJAVE NA RAZPISE

ZPMS izvajanje svojih rednih programov dopolnjuje še z vključevanjem v različne projekte. V želji, da bi zagotovili sredstva tako za obstoječe kot tudi za nove dejavnosti, se aktivno prijavljamo na različne domače in mednarodne razpise.

4.1 PROJEKTI V TEKU

- **Uresničevanje Prave Otrok Do Participacije: Naše Mnenje Šteje**

Nosilec: Zveza prijateljev mladine Slovenije

Financer: program Erasmus + Mladi v akciji (projekti dialoga z mladimi)

Trajanje: 1. 5. 2021– 30. 9. 2022 (trajanje smo podaljšali, prvotno bi se projekt končal 31. 12. 2021)

S projektom želimo med otroki vzpostaviti zavedanje pravice do (aktivnega) sodelovanja v družbenem in političnem življenju, jim omogočiti doživetje izkušnje aktivnega državljanstva, izkušnje "biti slišan in upoštevan" ter jih naučiti strpnosti in komuniciranja ter sodelovanja; pri odločevalcih povečati angažiranost, da se kljub kratkim rokom, ki jih imajo za izvedbo naloge pri tistih zadevah, ki se tičejo otrok in mladih, posvetujejo z njimi in njihova stališča tudi upoštevajo ter da čim prej pristopijo k pripravi Nacionalne strategije o participaciji otrok.

Cilji projekta so: – na regijskih posvetovanjih z otroki uskladiti, kaj naj bi za posamezno področje življenja otrok Bela knjiga vključevala, ter na zaključni razpravi te predloge predstaviti predstavnikom pristojnih ministrstev; – oblikovati delovne skupine otrok, ki bodo nadalje sodelovale pri pripravi Bele knjige; – v času predsedovanja Slovenije EU osvetliti otrokove pravice s poudarkom na pravici do participacije.

V oktobru in novembru 2021 smo izvedli 4 regijska posvetovanja z otroki, in sicer: 6. oktober – Maribor, 14. oktober – Ljubljana, 20. oktober – Postojna in 4. november – Velenje. Otroci so v delovnih omizjih razpravljali o participaciji otrok v šoli, pri zdravniku, v lokalni skupnosti ter na sodišču. Podali so izjemno zanimive predloge; na vsakem srečanju smo izbrali po tri najpomembnejše z vsakega področja. Na zaključni razpravi, ki bo zadnje, skupno srečanje bodo otroci, predstavniki regij, oblikovali končne predloge, ki jih bomo nadalje vključili v Belo knjigo ZPMS o uresničevanju pravice otrok do participacije. Zaključno razpravo smo načrtovali za 18. november, a smo jo zaradi slabe epidemiološke situacije odpovedali in predstavili na pomlad 2022.

- **Logout& restart**

Izvajalec: *LOGOUT – Zavod Nora, center sodobnih zasvojenosti*

Partnerji: Mladinska zveza Brez Izgovora Slovenija, NIJZ, Zveza prijateljev mladine Slovenije (TOM telefon), Zavod Vozim, Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije

Financer: Ministrstvo za zdravje v sklopu Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2022

Trajanje: 15. 11. 2019 – 15. 11. 2022

Več o projektu na strani 22.

- **Podjetnost v gimnazijah – PODVIG / Krepitev kompetence podjetnosti in spodbujanje prožnega prehajanja med izobraževanjem in okoljem v gimnazijah**

Nosilec: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Partnerji: Vzgojno-izobraževalni zavodi: 28 razvojnih in 42 implementacijskih gimnazij, Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, Šola za ravnatelje, Institut Jožef Stefan, Gospodarska zbornica Slovenije, Društvo HUMANITAS – center za globalno učenje in sodelovanje, Zavod za kulturo, umetnost in izobraževanje Kersnikova, Zveza prijateljev mladine Slovenije

Financerja: Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega socialnega sklada

Trajanje: 3. 11. 2017 do 31. 8. 2022

ZPMS je v sodelovanju z MZPM Ljubljana v aprilu izvedla ZOOM delavnico z naslovom "*Krepitev samozavedanja in samoučinkovitosti na področju prostovoljstva in dobrodelnosti*".

Spomladi smo našim društvom in zvezam iz posameznih regij poslali povabilo k sodelovanju v tem projektu, in sicer z izvajanjem delavnic/interaktivnih predavanj za dijakinje in dijake o tem, kako lahko kompetenco podjetnosti krepimo tudi z delom v nevladni organizaciji, ter o prostovoljstvu, dobrodelnosti, o izpeljavi humanitarnih akcij ipd., kar je naša ključna vloga v tem projektu. Povabilu so se odzvale: MZPM Ljubljana, MDPM Ajdovščina, MDPM za Goriško, DPM Škofja Loka, ZPM Krško, DPM Trbovlje, kasneje pa tudi MZPM Velenje.

Nato smo po e-pošti vse mentorje obvestili o možnosti izvedbe brezplačnih delavnic za njihove dijakinje in dijake ter jim posredovali tudi kontakt društva oz. zveze, ki bo za njihovo gimnazijo izvajalec delavnic, saj zagovarjamo regijski oziroma lokalni pristop. Tako se gimnazije za izvedbo delavnic dogovarjajo neposredno s tem društvom oz. zvezo.

Največje zanimanje za delavnice je bilo z gimnazij iz osrednjeslovenske regije, za katere jih izvaja Mestna zveza prijateljev mladine Ljubljana (izvedeno 30 delavnic); eno delavnico pa je izvedlo tudi MDPM Ajdovščina.

Na delavnicah se dijakinje in dijaki seznajajo z zakonitostmi delovanja nevladnih organizacij, spoznajo temeljne principe prostovoljstva, dobrodelnosti in humanitarnosti iz prve roke ter pripravijo idejno zasnovo za konkretno akcijo, ki bo pustila pozitiven pečat v lokalnem ali širšem okolju. Odziv na delavnice je tako pri mladih kot pri mentorjih zelo dober.

- **Center za varnejši internet Slovenije**

Nosilec: Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede

Partnerji: Zavod Arnes, Zveza prijateljev mladine Slovenije (TOM telefon), Zavod MISSS (Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije)

Financerja: Agencija INEA pri Evropski komisiji (prek Instrumenta za povezovanje Evrope) in Ministrstvo za javno upravo

Trajanje: januar 2021–28. februar 2022

Več o projektu na strani 20.

4.2 ZAKLJUČENI PROJEKTI

- **Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola – SOPA**

Nosilec: Nacionalni inštitut za javno zdravje in Ministrstvo RS za zdravje;

Partnerji: zdravstveni domovi, centri za socialno delo, policijske uprave, občine in nevladne organizacije s področja zdravljenja alkoholizma ter druge nevladne organizacije: Društvo za zdravje srca in ožilja, Slovenska Karitas, Šent, Športna unije Slovenije, Zveza paraplegikov Slovenije in ZPMS.

Financerja: Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada (80 %) in Republika Slovenija (20 %).

Trajanje: september 2018–31. oktober 2020/31. 7. 2021;

V letu 2021 smo v lokalnih okoljih Murska Sobota, Gornja Radgona, Slovenska Bistrica, Laško, Sevnica, Brežice, Ravne na Koroškem, Ljubljana, Kočevje, Idrija, Koper, Nova Gorica, Ajdovščina, Radovljica/Bled, Maribor, Lenart, Ormož, Ptuj nadaljevali z izvajanjem aktivnosti pri kratkem ukrepu 3 (zmanjšati čezmerno pitje pri odraslih). Zaradi epidemije so bile možnost izvajanja dogodkov zelo omejene, a smo vseeno uspeli izpeljati nekatere ključne aktivnosti (npr. Dan brez alkohola, srečanja z lokalnimi deležniki). V organizaciji z NIJZ so bili naši sodelavci vabljeni k sodelovanju z mediji. Dejavnosti na terenu so se izvajale do 31. 5. 2021, projekt pa se je zaključil 31. 7. 2021.

- **Pilotni projekt Otroško novinarsko središče**

Izvajalca: Središče ZIPOM in ZPMS

Financer: Zavarovalnica Triglav (donacija)

Trajanje: februar 2021 – november 2021; *pilotna faza projekta se je zaključila, s projektom nadaljujemo*

Namen projekta je bil povezati otroke in novinarje pri iskanju odgovorov in informacij na različne družbene tematike. Odločili smo se, da skupaj s sodelujočimi novinarji odpremo medijski prostor za otroke in tako mnenje otrok postavimo v središče družbenega poročanja, na televizijske oddaje, spletne časopise, radijske valove. K sodelovanju se je odzvalo več novinarjev oz. medijev (Kulturna redakcija RTVSLO, RTV Slovenija: oddaja Infodrom, Radio Koper, Spletni časopis za otroke ČASORIS, Časnik Večer), ki so nato opravili usposabljanje s področja otrokovih pravic, smernic za poročanje o otrocih ter načinih sodelovanja z otroki pri pripravi prispevka ter za to prejeli certifikat ONS.

O pilotnem projektu smo s simpatičnim letakom obvestili vse osnovne šole ter učenke in učence 3. triade povabili, da preko spletnega obrazca izrazijo željo za sodelovanje, nato pa smo jih povezali z izbranim medijem, s katerim so skupaj raziskovali vprašanja, povezana s prvo razpisano temo – predsedovanje Slovenije Svetu EU.

Za promocijske namene smo izdelali še didaktični pripomoček – igralne karte, s pomočjo katerih bodo otroci ugotavljali, katere otrokove pravice so zapisane v Konvenciji in katere so izmišljene.

V Otroško novinarsko središče se je v pilotni fazi vključilo 6 otrok iz vse Slovenije, ki so z vprašanji naslavljali predvsem politike, najbolj pa jih je zanimalo, kako potekajo priprave na predsedovanje, kako obremenjujoče je nositi odgovornost za odločanje v času predsedovanja, kaj konkretnega je bilo sprejetega in realiziranega v času predsedovanja ter zakaj se več sredstev ne nameni reševanju problematike globalnega segrevanja, kopičenja odpadkov.

4.3 PRIJAVE NA RAZPISE

Vse leto smo redno spremljali razpise, ki pokrivajo naša področja dela, jih temeljito preučili in se nato na podlagi kriterijev in vsebinskih poudarkov posameznega razpisa odločali, ali so primerni za oddajo določene projektne prijave. Vsako prijavo skrbno pretehtamo z vseh vidikov.

Potencialno zanimivi razpisi evropskih programov so bili v letu 2021 pretežno osredotočeni na spopadanje z epidemijo covid-19.

V letu 2021 smo oddali projektne prijave na naslednje razpise:

Razpisovalec/razpis	Naslov in vrednost projekta, vloga ZPMS	Oddano	Prejeta sredstva
Ministrstvo za javno upravo - Javni razpis za digitalno preobrazbo nevladnih in prostovoljskih organizacij ter povečanje vključenosti njihovih uporabnikov v informacijsko družbo 2021–2023	ZARJA – spletna aplikacija za vodenje socialno-humanitarnih programov ZPMS; 59.983,51 €	20. 7.	/
U.S. Embassy - NGO SMALL GRANTS PROGRAM	Digitalization of TOM TELEFON – Telephone for children and young people; 10.000 \$	15. 8.	/
Zavarovalnica Triglav - sponzorstva	Digitalizacija TOM telefona – uvedba programa Aselo; 21.600 € (10.000 €)	15. 11.	/

5 USTANOVA "FUNDACIJA ZPMS ZA OTROKE IN DRUŽINE V SLOVENIJI"

ZPMS je leta 2003 ustanovila Ustanovo "Fundacija ZPMS za otroke in družine v Sloveniji". Ustanova Fundacija je nepridobitna, neprofitna in nevladna organizacija ter pravna oseba zasebnega prava. Namen ustanove je izvajanje programov za pomoč socialno prikrajšanim otrokom, mladostnikom in družinam ter za vzpodbujanje solidarnosti in humanosti.

Organi Fundacije v letu 2021 so:

- uprava (člani in članice: Alojzij Potočar, Darja Groznik, Uroš Brezovšek, Nataša Luša, Franc Hočevnar in Mojca Osolnik Videmšek) – mandat od 8. 11. 2020 do 7. 11. 2024 (obdobje štirih let). Upravni odbor ZPMS je na svoji 6. korespondenčni seji (22. – 24. 12. 2021) imenoval novo članico uprave Jeleno Mlakar, ki je nadomestila Mojco Osolnik Videmšek. Mandat nove članice je do 7. 11. 2024; nadzorni odbor (člani in članice: Pavla Peterle Udovič, Jaša Drnovšek in Aleksander Mervar) – mandat od 10. 5. 2018 do 10. 5. 2022 (obdobje štirih let).

Uprava Fundacije se je v letu 2021 sestala trikrat, in sicer na konstitutivni seji 18. 2. 2021 ter nato na rednih sejah 17. 8. in 16. 9. 2021; nadzorni odbor se je v letu 2021 sestel enkrat, in sicer 18. 2. 2021.

5.1 ŠTIPENDIJSKI SKLAD DR. JANEZA DRNOVŠKA

Ustanova Fundacija ZPMS je 25. avgusta 2021 objavila razpis za štipendiranje desetih dijakov oziroma dijakinj v višini 120 € mesečno za obdobje desetih mesecev v šolskem letu 2021/2022 za vse oblike srednješolskega izobraževanja. Na razpis se je prijavilo 39 mladih, od tega je eden zamudil rok. Izmed njih so člani uprave izbrali 10 novih dijakov in dijakinj, tako da skupno v šolskem letu 2021/2022 štipendiramo že 23 srednješolcev. Dijaki in dijakinje štipendijo pridobijo za vsa leta srednješolskega šolanja.

6 ODNOSI Z JAVNOSTMI

Služba za odnose z javnostmi nudi podporo vsem programom ZPMS, predvsem z vidika promocije, in sodeluje pri organizaciji dogodkov.

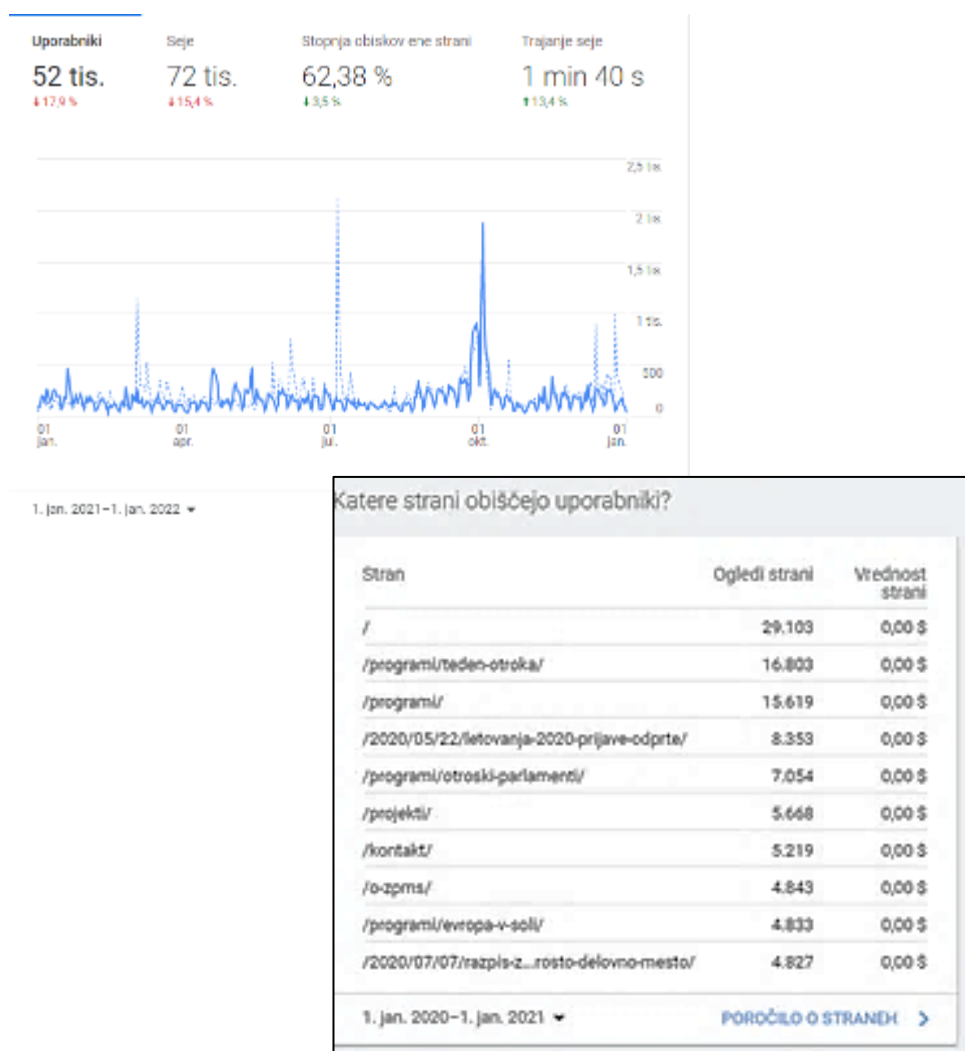
Ažurno smo se odzivali na novinarska vprašanja in bili proaktivni pri obveščanju javnosti. Izvajali smo komunikacijske aktivnosti za krepitev blagovne znamke ZPMS. Intenzivno smo sodelovali pri izvedbi različnih dobrodelnih akcij, ki prispevajo h krepitvi pozitivne podobe naše organizacije.

Za komunikacijo z javnostjo uporabljamo več kanalov: spletna stran, Facebook, e-novice, Instagram, LinkedIn in Viber, na katerih skrbimo za kakovostne in privlačne vsebine.

Uradna spletna stran ZPMS

V letu 2021 smo skrbeli za ažurnost informacij na strani in za njeno atraktivno podobo.

Prikaz statistike obiskov spletne strani in njenih podstrani v letu 2021:

ZPMS Novičke preko platforme Dostavljalec

Tudi v letu 2021 so ZPMS novičke izhajale mesečno. V novičkah so zbrane glavne novice ZPMS (tudi Bralna značka in ZIPOM). Izpostavljen je naslov z uvodom, za več vsebine sledi klik do objave celotne vsebine. Enak sistem velja tudi za novice društev. Vsa društva svoje aktivnosti objavljajo na svojih straneh, eno ključno sporočilo preko novičnika, ki širše branje omogoča ponovno s klikom na več. Sistem je enostaven, pregleden in privlačen. Prav tako pa spodbuja večji obisk strani društev po terenu. Branost oz. odpiranje novičk se giblje med 20 in 26 %. V minulih letih je bil odstotek odpiranja okoli 3 %. Novice ZPMS berejo tudi v tujih državah: ZDA, Velika Britanija, Irska, Hrvaška.

Viber skupina

Skupnost ZPMS ima konec leta 2021 24.000 članov, katerim sporočamo izbrane vsebine za obveščanje o dejavnostih in akcijah ZPMS.

Facebook

FACEBOOK	2021	2020	2019	2018
Število objav	600	311	241	192
Število všečkov	7.481	5.794 (1038 več)	4.756 (1156 več)	3.600 (1000 več)
Število sledilcev	8.047	5.911 (990 več)	4.921 (1286 več)	3.635 (1000 več)

Instagram in Twitter

Konec leta 2021 je Instagram profil imel 1877 sledilcev.

Twitter račun je imel konec leta 2021 466 sledilcev, a ni aktiven.

Sporočila za javnost in druge informacije:

V letu 2021 smo poslali 59 sporočil za javnost in drugih informacij širši javnosti:

1. [DARJA GROZNIK: DEDEK MRAZ BI BIL PONOSEN NA NAS!](#)
2. [DOBRODELNO ZBIRANJE SREDSTEV ZA OTROKE PETRINJE](#)
3. [ODSTOP 1 % DOHODNINE DO 31. MAJA](#)
4. [ZIMSKE POČITNICE](#)
5. [LITERARNI NATEČAJ ZA OZAVEŠČANJE O PROBLEMATIKI ZAVRŽENE HRANE](#)
6. [POBUDA "DNEVI BREZ ZASLONOV"](#)
7. [ZAKLJUČEK AKCIJE ZA PRIZADETE V POTRESU NA HRVAŠKEM](#)
8. [SNEŽNE KEPE SREČE: HENKEL IN MERCATOR OSREČILA 100 DRUŽIN](#)
9. [VLOGA VSEBINSKIH MREŽ NVO PRI TRAJNOSTNEMU UPRAVLJANJU DRŽAVE SLOVENIJE](#)
10. [VSAK OTROK SI ZASLUŽI BREZSKRBNE POČITNICE – ZNOVA SE ZAČENJA PROGRAM POMEŽIK SONCU®](#)
11. [PONOVO OPOZARJAMO: ODPRTJE VRTCEV, OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL, DIJAŠKIH DOMOV, FAKULTET IN OSTALIH IZOBRAŽEVALNIH USTANOV MORA BITI PREDNOSTNO!](#)
12. [POZIV HUMANITARNIH ORGANIZACIJ ZA POMOČ OTROKOM IN DRUŽINAM](#)
13. [POBUDA: NEENAKA OBRAVNAVA/OBDAVČITEV STARŠEV, KI DELAJO S SKRAJŠANIMI DELOVNIM ČASOM ZARADI STARŠEVSTVA](#)
14. [DONACIJE ČLANOV KLUBA ZVESTOBE OMV SMILE & DRIVE BODO VEČ KOT 400 OTROKOM OMOGOČILE BREZSKRBNE POLETNE POČITNICE](#)
15. [SZJ / OTROK V BOLNIŠNICI OB SEBI POTREBUJE STARŠA – TO NAJ POSTANE ZAKONSKA PRAVICA ZA VSE STARŠE](#)
16. [SZJ / GLAS OTROK, KI JE BIL PREZRT PRI ODLOČANJU O ODPRTJU ŠOL IN NATO UTIŠAN, KER SO ŠLI NA ULICE](#)

17. [SZJ / SLOVENIJA POTREBUJE VARUHA OTROKOVIH PRAVIC](#)
18. [ZARADI MATURITETNE NALOGE DOBRODELNA DRAŽBA za družino z žalostno zgodbo](#)
19. [ADIN ŠTIPENDIJSKI SKLAD – za bolj kakovostno življenje mladostnikov in prvi stik s finančnim opismenjevanjem](#)
20. [SZJ / S POBUDO ZA POVIŠANJE STAROSTI ZA PREHOD MEJE BREZ DOKAZIL OPOZARJAMO NA NEENAKO OBRAVNAVO MLADIH](#)
21. [ZA MAJICO PRIMOŽA ROGLIČA SMO ZBRALI KAR 4.500 EVROV](#)
22. [SZJ / ZAKLJUČEK 31. OTROŠKIH PARLAMENTOV – MOJA POKLICNA PRIHODNOST](#)
23. [ZA MAJICO PRIMOŽA ROGLIČA SMO ZBRALI KAR 4.500 EVROV](#)
24. [SZJ / S POBUDO ZA POVIŠANJE STAROSTI ZA PREHOD MEJE BREZ DOKAZIL OPOZARJAMO NA NEENAKO OBRAVNAVO MLADIH](#)
25. [NAŠE MNENJE ŠTEJE!](#)
26. [LIDL SLOVENIJA SE TRADICIONALNO PRIDRŽUJE HUMANITARNI AKCIJI ZPMS](#)
27. [SZJ / PODPIS DONATORSKE POGODBE ZA IZGRADNJO HIŠE "NAŠA DJECA" V PETRINJI](#)
28. [Akcija ZA DRUŽINE BREZPLAČNO v Tednu družin \(15. 5. – 22. 5.\)](#)
29. [JOKER OUT, 14. MAJA OB 19.00 NA ZAKLJUČNI PRIREDITVI EVROPA V ŠOLI](#)
30. [V 22 LETIH ODPELJALI NA LETOVANJE VEČ KOT 275.000 OTROK PROGRAMA POMEŽIK SONCU](#)
31. [DAJMO OTROKOM PRILOŽNOST ZA UČENJE!](#)
32. [Z "JYSK ZGODBO ZA LAHKO NOČ" BO NA TISOČE OTROK IN MLADOSTNIKOV LAŽJE ZASPALO V LETOVIŠČIH PO SLOVENIJI](#)
33. [ZAČETEK DOBRODELNE AKCIJE POŠTAR PAVLI POLNI ŠOLSKA TORBE](#)
34. [DOBRODELNA KAMPANJA EUROSPINA SLOVENIJA IN ZPMS ZA NAKUP ŠOLSKIH POTREBŠČIN OTROKOM IZ SOCIALNO OGROŽENIH DRUŽIN](#)
35. [ZA 8.000 EUR KNJIG ZVEZI PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE](#)
36. [SPREJETO EVROPSKO JAMSTVO ZA OTROKE](#)
37. [SZJ / PODELILI PRIZNANJA MLADIM RAZISKOVALCEM ZGODOVINE](#)
38. [RAVNATELJICAM IN RAVNATELJEM OSNOVNIH ŠOL](#)
39. [V PREDSEDNIŠKI PALAČI POGOVOR STROKOVNJAKOV O DUŠEVNIH STISKAH OTROK IN MLADIH OB EPIDEMII COVID-19](#)
40. [Z UNIVERZO V LJUBLJANI PODPISAN SPORAZUM V DOBRODELNI AKCIJI SRČNA UL](#)
41. [PROJEKT PODVIG – KAKO LAHKO KOMPETENCO PODJETNOSTI KREPIMO TUDI Z DELOM V NEVLADNI ORGANIZACIJI](#)
42. [USPEŠEN POMEŽIK SONCU, ZBIRALNE KOŠARE IN DOBRODELNA BELEŽKA](#)
43. [DOBRODELNA KOLEKCIJA EMAJLIRANE POSODE ENAMELIE BY NEŽA FOR KIDS ZA PROGRAM TOM TELEFON®](#)
44. [SZJ / NERESNA OLIMPIJADA IN LEKOV ŽIVŽAV ŽE TRADICIONALNO Z IGRO IN SMEHOM NAPOLNILA MARIBOR](#)
45. [P&G Z DOBRODELNO AKCIJO PONOVRNO POMAGA DRUŽINAM V STISKI](#)
46. [SZJ / PROJEKT "JYSK ZGODBA ZA LAHKO NOČ"](#)
47. [V MERKURJU DOBRODELNA KOLEKCIJA EMAJLIRANE POSODE ENAMELIE BY NEŽA FOR KIDS ZA PROGRAM TOM TELEFON®](#)
48. [SZJ / TEDEN OTROKA 2021: RAZIGRAN UŽIVAJ DAN!](#)
49. [VZPOSTAVITEV SODELOVANJA MED TOM TELEONOM® IN STROKOVIMI SLUŽBAMI ZA DUŠEVNO ZDRAVJE](#)
50. [SZJ / DRAGI STARŠI, JUTRI NE PUŠČAJTE OTROK PRED VRATI ŠOL](#)
51. [SZJ / TOM OBDARUJE, KER PRAZNUJE](#)
52. [EUROSPIN DONIRAL 10.000 EUR ZVEZI PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE® ZA NAKUP ŠOLSKIH POTREBŠČIN OTROKOM IZ SOCIALNO OGROŽENIH DRUŽIN](#)
53. [POZIV VLADI, POSLANKAM IN POSLANCEM DZ TER DS O SOLIDARNOSTNEM DODATKU](#)
54. [SZJ / PILOTNI DEL PROJEKTA OTROŠKO NOVINARSKO SREDIŠČE PREHAJA V POLNO OBRATOVANJE](#)

55. [HLADILNIK TOPLEGA SRCA, NAJVEČJA DOBRODELNA AKCIJA V OBALNO-KRAŠKI REGIJI](#)
56. [SZJ / TELEMACH S 500 PRAZNIČNIMI DARILI ZA ENO SRCE](#)
57. [SZJ / NAJ SVET POSTANE PRAVLJIČNA VASICA ZA VSE](#)
58. [SZJ / ENO SRCE OSVOJILO SLOVENIJO](#)
59. [OTROCI/MLADI SPOROČAJO ODRASLIM](#)

Medijska pojavnost

V letu 2021 je bila besedna zveza ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE v vseh medijih uporabljena/omenjena 3005 krat:

Vrsta medija	Tisk	Splet	Televizija	Press agencije	Radio
Št. omemb	1810	680	197	258	60

7 VODENJE IN ORGANIZACIJA NALOG S PODROČJA DELOVANJA ZPMS

Tudi v letu 2021 smo naše delovanje prilagajali veljavnim ukrepom zoper covid-19. Skladno z v letu 2020 sprejetim Pravilnikom o opravljanju dela na domu smo zagotavljali, da je bilo v pisarni prisotno manjše število zaposlenih. Večino sestankov smo izvajali virtualno. Prilagodili smo tudi izvedbo skupščine, ki je potekala korespondenčno.

Kot dobri gospodarji smo skrbeli za ažurno poslovanje ter redno oddajali vmesna in končna poročila, kot zahtevajo sofinancerji programov in projektov.

Poleti so bile objavljene spremembe aneksov h Kolektivnim pogodbam za javni sektor, ki so popolnoma spremenile način in višino povračil potnih stroškov. Hkrati se je spremenila tudi davčna uredba, ki določa davčno obravnavo povračil potnih stroškov. Uspeli smo z vzpostavitvijo novega sistema izplačevanja potnih stroškov na ZPMS in se novostim hitro prilagodili.

Septembra 2021 je v Sloveniji stopil v veljavo t. i. pogoj preboleli, cepljeni, testirani (pogoj PCT). Vladni odlok o načinu preverjanja PCT pogoja se je nato še trikrat spremenil. Uspeli smo tudi s prilagoditvijo našega delovanja PCT pogoju in postavili dober sistem preverjanja PCT pogoja z vsemi zahtevanimi evidencami.

Jeseni smo pristopili k posodobitvi statuta ZPMS. Aktualni statut ZPMS je bil sprejet leta 2014 in dopolnjen v letu 2016. Leta 2018 je v veljavo stopil nov Zakon o nevladnih organizacijah, ki je predpisal nekatere zahteve, ki jih mora vsaka nevladna organizacija določiti v svojem statutu. Besedilo smo temeljito pregledali, ga uskladili z pristojno zakonodajo in poslali KOSK-u, po navodilu katerega smo osnutek besedila novega statuta poslali članicam ZPMS v obravnavo. Aktivnosti za sprejem novega statuta se nadaljujejo v letu 2022.

7.1 PRIDOBIVANJE FINANČNIH SREDSTEV

Za delovanje ZPMS je pomembno razpršeno financiranje, kar pomeni, da pridobivamo sredstva iz različnih virov, kot so proračunska in druga javna sredstva, FIHO, sredstva iz domačih in mednarodnih razpisov, donacije pravnih in fizičnih oseb, sponzorstva, prodaja storitev in drugi prihodki.

Pomemben del sredstev nam predstavljajo sredstva od namenitve dela dohodnine, ki se je v letu 2021 za leto 2020 z 0,5 % povišal na 1 %. Zaradi te spremembe je bil rok za oddajo obrazca za odstop dohodnine za leto 2020 podaljšan do 31. maja 2021. Zato smo akcijo pridobivanja novih izpolnjenih obrazcev za namenitev dela dohodnine nadaljevali vse do takrat.

Do 31. maja 2021 smo tako prejeli 1931 novih obrazcev za leto 2020; nato pa do konca leta 2021 za leto 2021 še 681 obrazcev. Iz javno objavljenih podatkov je razvidno, da je ZPMS-ju za leto 2020 namenilo del dohodnine kar 9.394 fizičnih oseb. Izplačilo smo prejeli septembra 2021.

V letu 2021 smo tretjič povabili naše redne večkratne donatorje-fizične osebe, da se lahko odločijo za mesečne donacije preko SEPA obrazca. Na dan 31. 12. 2021 smo imeli 258 rednih mesečnih donatorjev, od teh smo jih v letu 2021 pridobili 81.

V času od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 je vsaj enkrat doniralo 12.418 fizičnih oseb in 1.542 pravnih oseb.

Največji donatorji in sponzorji-pravne osebe so navedeni tudi na spletni strani. Imen donatorjev-fizičnih oseb skladno z varstvom osebnih podatkov ne objavljamo nikjer.

Pravnim in fizičnim osebam pošiljamo zahvale za prejete donacije, pravnim osebam pa tudi potrdila o donaciji.

7.1.1 INVESTICIJE

Za normalno delo smo zamenjali več računalnikov. Od tega sta bila dva sofinancirana s strani FIHA. V letu 2021 smo dodatno nabavili še nekaj osnovnih sredstev: dokupili smo manjkajoče pisarniške stole, nabavili smo nov strežnik in zamenjali službeno vozilo.

V sklopu urejanja lastniških razmerij v Taboru Mojca Dolenjske Toplice smo od DPM Mojca Novo mesto odkupili 6 lesenih hišk (Mojca, Pehta, Tinkara, Kekec, Bedanec, Kosobrin).

Glede na prošnjo Občine Dolenjske Toplice pa se je Skupščina ZPMS na svoji 4. korespondenčni seji, ki je potekala od 28. 9. 2021 do 1. 10. 2021 odločila, da občini za potrebe gradnje novega vrtca prodaja:

- parcelo št. 328/16, KO 1495 Toplice, v izmeri 454 m² po dogovorjeni ceni 34,00 EUR/m², v skupni prodajni vrednosti 15.436,00 EUR;
- parcelo št. 328/18, KO 1495 Toplice, v izmeri 262 m² po dogovorjeni ceni 34,00 EUR/m², v skupni prodajni vrednosti 8.908,00 EUR;
- parcelo št. 328/20, KO 1495 Toplice, v izmeri 1.372 m² po dogovorjeni ceni 34,00 EUR/m², v skupni prodajni vrednosti 46.648,00 EUR.

Za potrebe gradnje novega vrtca v Občini Dolenjske Toplice je Skupščina ZPMS sprejela tudi sklep, da na parceli št. 328/22, KO 1495 Toplice, v izmeri 1.200 m² ZPMS podeli Občini Dolenjske Toplice pod pogodbeno dogovorjenimi pogoji plačljivo stavbno pravico po dogovorjeni ceni 30,00 EUR/m², v skupni vrednosti 36.000,00 EUR.

Skupščina ZPMS je sprejela tudi sklep, da za parcelo št. 377/1, KO 1495 Toplice, v izmeri 881 m², po kateri poteka dostopna pot do Tabora Mojca, opravi brezplačni prenos v last Občine Dolenjske Toplice, pod pogojem, da bo občina pot kategorizirala v javno pot in jo vzdrževala, uredila javno razsvetljavo in da bo v to kategorizacijo zajet tudi del javnega dobra par. št. 959/1 KO 1495 Toplice, ki seka našo dostopno pot v Tabor Mojca.

7.2 RAZVOJ ORGANIZACIJE

V želji, da bo naša organizacija še boljša, smo se vključili v CNVOS-ov program organizacijskega razvoja, v sklopu katerega iščemo izboljšave za naše programe in za delovanje nasploh ter nove poti za pridobivanje sredstev. Iz objektivnih razlogov je bila izvedba programa v letu 2021 okrnjena.

Za leto 2021 smo načrtovali začetek postopka pridobitve certifikata o standardu kakovosti ISO 9001. Žal pa so nam epidemija, z njo povečan obseg dela in večje število bolniških odsotnosti, to preprečili. Z načrti za pridobitev ISO standarda nadaljujemo v letu 2022.

7.2.1 KREPITEV MREŽE ČLANIC ZPMS IN MREŽE PROSTOVOLJCEV

Že dlje časa smo si prizadevali okrepiti sodelovanje in povezanost z našimi članicami. V letu 2021 smo zaposlili strokovnega sodelavca Uroša Brezovška kot koordinatorskega članstva. Njegovo delovno področje tako obsega številne aktivnosti za krepitev mreže članic ZPMS: vodenje ažuriranega seznama članic z vsemi kontakti; vzpostavitev stika s članicami, od katerih že dlje ni bilo nobenega odziva; individualna pomoč članicam; pridobivanje novih članic; ustanavljanje novih društev; organiziranje izobraževanj za članice; organiziranje regijskih srečanj in podobnih dogodkov itd.

Opravili smo pregled registra društev na Ajpesu, pri katerem se je izkazalo, da obstaja 47 društev in zvez, ki imajo v svojem imenu besedno zvezo 'prijateljev mladine', niso pa članice Zveze prijateljev mladine Slovenije. Večina teh društev in zvez obstaja samo na papirju in ne izvajajo nobenih aktivnosti. Prav tako je bilo ugotovljeno, da nekaj društev, članic ZPMS, ne odgovarja na poslano pošto, niti nimajo aktivnih telefonskih kontaktov.

Regijska srečanja so namenjena predstavitvi društev, njihovih aktivnostih/programov v posamezni regiji ter razmišljanju o delovanju mreže (zveze) s predlogi za izboljšave in razvoj. Prav tako omogočajo pogovore o izzivih na lokalnem – regijskem nivoju in iskanju najboljših rešitev za posamezna društva. V letu 2021 so že bila izvedena štiri regijska srečanja: v živo je potekalo v Murski Soboti za Pomursko regijo in v Velenju za vzhodno-savinjsko regijo, preko ZOOM aplikacije pa za društva iz Južno-primorske regije in z Gorenjske. V decembru sta bili dve srečanju odpovedani zaradi objektivnih razlogov.

Na regijskih srečanjih se je zopet pokazala pestrost in raznolikost članic ZPMS. Poleg programskih razlik je največja razlika finančno poslovanje, saj večina društev deluje povsem na prostovoljnem delu – nimajo zaposlenih in imajo letni proračun v višini do 2.000 €. Kot največji izziv so društva izpostavila pridobivanje statusov delovanja v javnem interesu, pri čemer se srečujejo z birokratskimi ovirami.

Spomladi smo za naše članice organizirali izobraževanje z naslovom "Pridobivanje sredstev za društva prijateljev mladine", ki je potekalo v treh delih: 6., 13. in 20. aprila. Predavala je Livija Rojc Štremfelj, magistra menedžmenta neprofitnih organizacij (FDV, UNI LJ), ki se že 22 let ukvarja s pridobivanjem sredstev v različnih neprofitnih organizacijah. Udeležba na izobraževanju je bila zelo dobra.

7.2.2 SODELOVANJE Z DRUGIMI NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI

Središče ZIPOM je član Konzorcija vsebinskih mrež Slovenije. V letu 2021 je Konzorcij vodila SLOGA – Platforma NVO za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč.

V letu 2021 smo se pridružili naslednjim pobudam nevladnih organizacij:

- Poziv humanitarnih organizacij za pomoč otrokom in družinam – pobudnik EAPN, 20. 1. 2021
- Skupno sporočilo javnosti skupine Nvo ob spremembi kazenskega zakonika na področju spolne nedotakljivosti »V Sloveniji odslej velja, da "le ja pomeni ja"« – pobudnik Amnesty International Slovenija, 4. junij 2021
- Pobuda za brezplačno testiranje za izvajalce socialno-varstvenih programov tudi po 23. 8. 2021 – pobudnik CNVOS, 12. 8. 2021
- Izjava EAPN Slovenije ob Mednarodnem dnevu boja proti revščini – 15. 10. 2021
- Poziv Vladi RS k takojšnjemu ukrepanju za zaježitev posledic napovedanega dviga cen energentov – pobudnik Zveza potrošnikov Slovenije, 20. 10. 2021
- Javni poziv Vladi RS k takojšnjemu ukrepanju za zaježitev posledic napovedanega dviga cen energije – pobudnik Sindikat upokoјencev Slovenije, 22. 10. 2021
- Poziv vladi, poslankam in poslancem DZ ter DS o solidarnostnem dodatku – pobudnik Slovenska Filantropija, 24. 11. 2021

7.3 ZAPOSLENI

Na ZPMS je bilo na dan 31. 12. 2021 zaposlenih 17 oseb. Od tega je bilo 13 oseb zaposlenih za nedoločen čas in 4 osebe za določen čas, od tega 1 oseba preko javnih del za področje TOM telefona. Tri delavke delajo krajši delovni čas (ena 7 ur dnevno, ena 4 ure dnevno in ena 6 ur dnevno).

Struktura zaposlenih po stopnji izobrazbe je bila na dan 31. 12. 2021: 3 zaposleni V stopnja, 1 zaposlena VI/2, 12 zaposlenih VII in 1 zaposlena VIII/1.

7.3.1 IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

V okviru delovnih obveznosti so se zaposlene osebe udeležile različnih izobraževanj:

Naslov izobraževanja	Datum	Kraj	Udeleženka
Cikel izobraževanj "Akademija voditeljstvo"	19.1.2021 - do junija	On-line	Breda Krašna
Mentorsko e-izobraževanje Zakon o prostovoljstvu	29.1.2021	On-line	Iris Furlan
Seminar za zaposlene na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov (Socialna zbornica)	11.3.2021	On-line	Sabina Kotar Roglič, Pika Potočnik
Svetovni dan socialnega dela 2021: Sem, ker smo - krepitev solidarnosti in povezanosti (FSD)	16.3.2021	On-line	Pika Potočnik
Predavanje "Ranljive družine" (MZ)	26.3.2021	On-line	Sabina Kotar Roglič, Pika Potočnik

Pridobivanje sredstev za DPM - 1. sklop	6.4.2021	On-line	Breda Krašna, Iris Furlan, Anja Vogrič
Pridobivanje sredstev za DPM - 2. sklop	13.4.2021	On-line	Breda Krašna, Iris Furlan, Anja Vogrič
Pravni okvir trženja	14.4.2021	On-line	Darinka Lovšin
Pridobivanje sredstev za DPM - 3. sklop	20.4.2021	On-line	Breda Krašna, Iris Furlan, Anja Vogrič
PRemik naprej, Premik naprej! (PRSS - Slovensko društvo za odnose z javnostmi)	11.5.2021	On-line	Anja Vogrič
Aktualno na področju plač v javnem sektorju	25.5.2021	On-line	Darija Maksimović Gončin
Sprememba davčne obravnave povračil stroškov prevoza	31.8.2021	On-line	Darinka Lovšin, Darija Maksimović Gončin
Seminar: Evalvacija programov (Socialna zbornica Slovenije)	22.9.2021	Ljubljana, Zavod za varstvo pri delu	Nina Uratarič Malnar, Tjaša Bertoncelj
Zagotavljanje zdravega okolja na delovnem mestu	6.10.2021	On-line	Breda Krašna
Sprememba komuniciranja je odločitev (CNVOS)	7.10.2021	On-line	Anja Vogrič
International Fundraising Congress	20. - 22.10.2021	On-line	Anja Vogrič
Delavnica "Krizno komuniciranje - kako se odzvati na napade na nevl. organizacije?"	26.11.2021	On-line	Petra Zega
Sodobne oblike socialne anksioznosti in obravnava nekemičnih zasvojenosti	26.11.2021	Socialna zbornica Slovenije	Maša Blaznik, Sandra Murk

7.3.2 IZOBRAŽEVANJE ŠTUDENTOV – ŠTUDIJSKA PRAKSA

V sklopu strokovne službe ZPMS v letu 2021 ni prakse opravljal noben študent.

Na programu TOM telefon sta v študijskem letu 2020/2021 prakso opravila dva študenta SFU, dve študentki FSD in ena študentka FUDŠ. V študijskem letu 2021/2022 prakso opravljajo trije študenti SFU in ena študentka FSD.

7.3.3 SODELOVANJE/UDELEŽBA NA MEDNARODNIH DOGODKIH

V letu 2021 smo se udeležili naslednjih mednarodnih dogodkov

Dogodek	Datum	Kraj	Udeleženec
Eurochild_pododbor za članstvo	14.1.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Eurochild_popravki in komentarji ankete za članice Eurochilda	16.1.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Zakonodaja Parlamenta EU o spletnem gradivu o spolni zlorabi otrok in spletnem groomingu	9.2.2021	On-line	Darija Maksimović Gončin
Eurochild_upravni odbor	16.2.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Predstavitev poročila o konsultacijah otrok »Our Europe, Our Rights, Our Future«	23.2.2021	On-line	Petra Zega
46. zasedanje Sveta ZN za človekove pravice: Otrokove pravice in cilji trajnostnega razvoja	1.3.2021	On-line	Petra Zega, Bilal Shafee (<i>predstavnik otrok, imel nagovor</i>)
Eurochild_upravni odbor	9.3.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Simpozij »Child Safety First: multi-stakeholder approaches to fight against online child sexual abuse«	9.3.2021	On-line	Sara Geiger Smole
Posvetovanje z otroki o udeležbi na 46. zasedanju Sveta za človekove pravice	10.3.2021	On-line	Bilal Shafee (<i>izmenjava izkušenj in mnenj o dogodku</i>)
Child Helpline International (CHI)_skupščina	16.3.2021	On-line	Tjaša Bertoncej
Eurochild_upravni odbor	19.3.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Eurochild webinar: Potrebe in izkušnje otrok v digitalnem kontekstu	23.3.2021	On-line	Uroš Brezovšek, Petra Zega
Webinar: Predstavitev Splošnega komentarja št. 25 h KOP (digitalno okolje)	24.3.2021	On-line	Petra Zega
Eurochild_srečanje mrež nacionalnih partnerjev (NPN meeting)	22. – 23.4.2021	On-line	Darija Maksimović Gončin
Eurochild_Fokusna skupina o izboljšanju dogodkov na daljavo	11.5.2021	On-line	Bilal Shafee (<i>predstavnik otrok</i>)
Eurochild_upravni odbor	16.6.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Eurochild_izredna in redna skupščina	17.6.2021	On-line	Uroš Brezovšek, Sara Geiger Smole, Petra Zega
Srečanje članic Eurochilda	18.6.2021	On-line	Sara Geiger Smole, Darija Maksimović Gončin, Petra Zega
On-line pogovor s podpredsednico EK Dubravko Šuica	23.6.2021	On-line	Petra Zega, Leila (<i>štipendistka Drnovškovega sklada</i>)

Eurochild_upravni odbor	23.6.2021	On-line	Uroš Brezovšek
EAPN konferenca - Building back better without poverty	29.6.2021	On-line	Pika Potočnik
Eurochild_upravni odbor	1.7.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Eurochild_srečanje referenčne skupine za sodelovanje otrok	8.7.2021	On-line	Petra Zega
Eurochild_upravni odbor	10.9.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Eurochild_upravni odbor	16.9.2021	On-line	Uroš Brezovšek
CHI - research project "Child helplines and impact assesment"	17.9.2021	On-line	Tjaša Bertoncelej
Eurochild_Upravni odbor	20.9.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Eurochild_srečanje referenčne skupine za sodelovanje otrok	12.10.2021	On-line	Petra Zega
CHI - Regional Consultation for Child Helplines in Europe	15.11.2021	On-line	Tjaša Bertoncelej
Insafe training meeting	17.-18.11.2021	On-line	Maša Blaznik, Mateja Strašek
CHI - Suicide Prevention: Child helplines in practice	17.11.2021	On-line	Tjaša Bertoncelej, Maša Blaznik, Sandra Murk
CHI - research project "Child helplines and impact assesment"	18.11.2021	On-line	Tjaša Bertoncelej
CHI - research project "Child helplines and impact assesment"	26.11.2021	On-line	Tjaša Bertoncelej
Začetna konferenca Mediteranskega otroškega gibanja (Mediterranean Children's Movement)	2.12.2021	On-line	Uroš Brezovšek, Petra Zega
Mednarodna konferenca o duševnem zdravju mladih: Mladost (je) ni norost - Soočanje z negotovostjo (<i>Mladi zmaji</i>)	2.12.2021	Ljubljana	Maša Blaznik
Webinar: Teorija in praksa vključevanja ranljivih otrok v odločanje	9.12.2021	On-line	Petra Zega
Eurochild_upravni odbor	9.12.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Eurochild_upravni odbor	10.12.2021	On-line	Uroš Brezovšek
Konferenca o energetske revščini: Energy Poverty in the EU (<i>TRECE in CRES</i>)	21.12.2021	On-line	Darija Maksimović Gončin

8 ZAKLJUČEK

Pri pripravi Programa dela ZPMS za leti 2021 in 2022 smo se zavedali, da se zdravstvena kriza še ne bo tako hitro končala in da bomo morali biti prilagodljivi, če bomo hoteli izpeljati želene naloge. Čeprav ni šlo vedno vse kot načrtovano, pa smo vedno naredili največ, kar smo lahko.

Vse naloge in programi so tekli nemoteno, a morda z določenimi prilagoditvami ali v manjšem obsegu. Četudi so nekateri dogodki potekali virtualno, smo poskrbeli za kakovostno izvedbo. Tako je bil zelo uspešno izveden 31. nacionalni otroški parlament, na katerem je sodelovalo 115 mladih delegatov, 20 učencev-novinarjev, skupaj z mentorji in drugimi gosti pa se ga je udeležilo preko 200 udeležencev. Tudi virtualna zaključna prireditev za nagrajence natečaja Evropa v šoli s koncertom skupine Joker Out je bila lepo sprejeta. Tradicionalnega koncerta za Pomežik soncu® žal nismo mogli izvesti, je pa naše Mlade raziskovalce zgodovine na sprejemu v parku ob Vili Podrožnik gostil predsednik države Borut Pahor. Izjemno veseli smo tudi, da smo v živo izpeljali vse štiri regijske posvete z otroki v sklopu projekta "Uresničevanje pravice otrok do participacije: Naše mnenje šteje!" (ERASMUS+), v katerem skupaj z otroki ustvarjamo Belo knjigo ZPMS o uresničevanju pravice otrok do participacije. Teden otroka s poslanico "Razigran uživaj dan" in akcijo "Razigrani koraki" je po odmevnosti presegel vsa pričakovanja. Izjemno uspešna je bila tudi naša decembrska kampanja ENO SRCE, s katero smo polepšali praznike številnim družinam in hkrati pridobili sredstva, s katerimi bomo socialno šibkejšim družinam na različne načine lahko pomagali v letu 2022. Ob spremembi višine odstotka za odstop dohodnine z 0,5 % na 1 % in podaljšanju roka za oddajo obrazec davčni upravi, smo izvedli obsežno akcijo in uspeli pridobiti 1931 novih obrazcev za leto 2020.

Iz finančnega poročila za obdobje 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 je razvidno, da smo imeli v letu 2021 za 25,59 % višjo realizacijo kot leta 2020. V letu 2021 smo od FIHA prejeli 22,46 % več sredstev kot leta 2020; pri javnih sredstvih smo ostali na isti ravni prejetih sredstev. Največji porast sredstev je na postavki 'prihodki od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov', kjer smo napram letu 2020 – predvsem zaradi prodaje zemljišč Občini Dolenjske Toplice – dosegli indeks 277,22. Stroški so v letu 2021 narasli za 16,30 %. Povišanje je pri stroških storitev (20,82 %) in pri stroških dela (11,67 %), ki so narasli tudi zaradi dviga plač – le-te smo uskladili z dvigom plač v javnem sektorju. V finančnem poročilu je pri postavki 'drugi odhodki' prikazan znesek 30.096,19 €, ki se nanaša odkup šestih lesenih hišk na območju Tabora Mojca od DPM Mojca. To je bilo potrebno zaradi ureditve lastništva in vknjižbe stavb v kataster stavb. Poslovno leto pa smo prav zaradi prodaje zemljišč v Dolenjskih toplicah zaključili s presežkom prihodkov v višini 71.837,80 €.

Ocenjujemo, da smo bili v letu 2021 pri izvedbi zastavljenih ciljev, ne glede na drugačne razmere, uspešni. Leto 2021 zaključujemo z veliko zagona in novih idej.

Pripravile: generalna sekretarka ZPMS Breda Krašna in strokovna služba ZPMS: Nina Uratarič Malnar, Petra Zega, Pika Potočnik, Sabina Kotar Roglič, Sandra Murk, Anja Vogrič, Tjaša Bertoncelj, Maša Blaznik, Iris Furlan, Sara Geiger Smole, Uroš Brezovšek, Darija Maksimović Gončin, in Darinka Lovšin.
Uredila: mag. Nina Uratarič Malnar

Ljubljana, 2. 3. 2022

Darja Groznik, predsednica ZPMS

Priloga 1: Organizacija dogodkov

Dogodek	Datum	Kraj
Razprava o Strategiji ZPMS	20.1.2021	On-line
Posvet z regijskimi koordinatorji Otroških parlamentov	21.1.2021	On-line
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	27.1.2021	On-line
Supervizija e-tom in klepetalnica	28.1.2021	On-line
ZIPOM - danes in v prihodnosti	16.2.2021	On-line
Supervizija e-tom in klepetalnica	23.2.2021	On-line
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	24.2.2021	On-line
Tiskovna konferenca "Slovenija potrebuje varuha otrokovih pravic"	1.3.2021	On-line
TOM telefon - informativni sestanek za nove prostovoljce	4.3.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce	16.3.2021	On-line
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	17.3.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce	18.3.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce	23.3.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce	25.3.2021	On-line
Supervizija e-tom in klepetalnica	29.3.2021	On-line
TOM telefon- Osnovno izobraževanje za prostovoljce - klepetalnica 1. del	8.4.2021	On-line
Usposabljanje novinarjev za sodelovanje v pilotnem projektu Otroško novinarsko središče	16.4.2021	On-line
TOM telefon - Dodatno izobraževanje za prostovoljce (<i>CSD Ljubljana - Naloge in storitve centrov za socialno delo</i>)	1.4.2021	On-line
31. nacionalni Otroški parlament "Moja poklicna prihodnost"	21.4.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce - klepetalnica, 2. del	22.4.2021	On-line
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	28.4.2021	On-line
Supervizija e-tom in klepetalnica	29.4.2021	On-line
1. šolska ura s predsednikom Državnega zbora RS	5.5.2021	On-line

TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce - e-pošta	7.5.2021	On-line
Zaključna prireditev Evropa v šoli 2020/2021	14.5.2021	Online (youtube)
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	26.5.2021	On-line
TOM telefon - Izobraževanje za svetovalce NM TOM	28. - 30.5.2021	Pacug
Izobraževanje za pedagoške vodje na letovanjih (NOPČL)	28. - 30.05.2021	Pacug
Supervizija e-tom in klepetalnica	3.6.2021	On-line
TOM telefon - Dodatno izobraževanje za prostovoljce (<i>Društvo Muza - Motnje hranjenja</i>)	10.6.2021	On-line
2. šolska ura s predsednikom Državnega zbora RS	21.6.2021	On-line
Sprejem pri predsedniku RS za mlade raziskovalce zgodovine - 52. državno srečanje mladih raziskovalcev zgodovine	22.6.2021	Ljubljana, Vila Podrožnik
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	23.6.2021	Ljubljana
Supervizija e-tom in klepetalnica	21.7.2021	On-line
Formalizacija mreže ZIPOM	21.7.2021	On-line
Izobraževanje za mentorje in reg. koordinatorje Otroških parlamentov	14.9.2021	Ljubljana, Smelt
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	15.9.2021	On-line
TOM telefon - Dodatno izobraževanje: Logout - digitalne zasvojenosti	16.9.2021	On-line
1. regijsko srečanje članic ZPMS - Pomurska regija	22.9.2021	Bakovci
Pregled prevodov Strategije o otrokovih pravicah (<i>z otroki</i>)	28.9.2021	On-line
Izobraževanje za svetovalce Logout-a	30.9.2021	On-line
Izobraževanje za pedagoške vodje na letovanjih (NOPČL)	1. - 3.10.2021	Pohorje
Posvet ob Tednu otroka "Razigran uživaj dan!"	4.10.2021	Ljubljana, konferenčna dvorana AMZS
Supervizija e-tom in klepetalnica	5.10.2021	On-line
Regijsko posvetovanje "Naše mnenje šteje!" (Maribor)	6.10.2021	Maribor, ZPM
3. šolska ura s predsednikom Državnega zbora RS	13.10.2021	On-line
Regijsko posvetovanje "Naše mnenje šteje!" (Ljubljana)	14.10.2021	Ljubljana, Gospodarsko razstavišče

TOM telefon - izobraževanje za svetovalce NM TOM: <i>Samopoškodovanje in prepoznavanje duševnih motenj pri mladih</i>	16.10.2021	Tolmin
2. regijsko srečanje članic ZPMS - Savinjska regija	19.10.2021	Velenje
Regijsko posvetovanje "Naše mnenje šteje" (Postojna)	20.10.2021	Postojna, Podjetniški inkubator Perspektiva
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	20.10.2021	On-line
Okrogla miza "Duševno zdravje mladih med epidemijo. Kako naprej?" (Sejem Narava-zdravje)	21.10.2021	Ljubljana, Gospodarsko razstavišče
Izobraževanje za mentorje zgodovinskih krožkov: "Nalezljive bolezni v preteklosti in spopad z njimi"	21.10.2021	On-line
TOM telefon - informativni sestanek za nove prostovoljce	25.10.2021	On-line
Regijsko posvetovanje "Naše mnenje šteje" (Velenje)	4.11.2021	Velenje, Center Nova
3. regijsko srečanje članic ZPMS - Primorska regija	5.11.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce	9.11.2021	On-line
Supervizija e-tom in klepetalnica	9.11.2021	Ljubljana
4. šolska ura s predsednikom Državnega zbora RS	10.11.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce	11.11.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce	16.11.2021	On-line
Supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	17.11.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce	18.11.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce - e-pošta	19.11.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce - klepetalnica, 1. del	25.11.2021	On-line
Supervizija e-tom in klepetalnica	7.12.2021	Ljubljana, ZPMS
4. regijsko srečanje članic ZPMS - Gorenjska regija	8.12.2021	On-line
TOM telefon - Osnovno izobraževanje za prostovoljce, klepetalnica, 2. del	9.12.2021	On-line
Dobrodelni teden z RTV SLO	13. - 20.12.2021	Ljubljana, RTV
Skupna novoletna supervizija za svetovalke_ce na TOM telefonu	22.12.2021	Ljubljana

Priloga 2: Udeležba ZPMS na zunanjih dogodkih

Dogodek	Datum	Kraj
Okrogla miza/posvet "Šolanje med pandemijo"	8.1.2021	On-line
3. srečanje OPIN skupnosti	20.1.2021	On-line
Srečanje predstavnikov humanitarnih organizacij s predsednikom republike	21.1.2021	Ljubljana, Predsedniška palača
Vsebinska razprava o programih ZPMS (s CNVOS)	3.2.2021	On-line
Sloventa - TOM telefon: vpliv epidemije Covid-19 na duševno zdravje otrok in mladostnikov	6.2.2021	On-line
Srečanje z dr. Milanom Brglezom (<i>postal je podpredsednik Medskupine EP za otrokove pravice</i>)	18.2.2021	On-line
Vsebinska razprava o članstvu in strukturi ZPMS (s CNVOS)	2.3.2021	On-line
Društvo socialnih delavk in delavcev Slovenije - Vpliv epidemije COVID-19 na otroke in mladostnike	16.3.2021	Ljubljana
8. skupni sestanek društev prijateljev mladine severnoprimorske regije	18.3.2021	Ajdovščina, MDPM Ajdovščina
Razprava o digitalizaciji programov (s CNVOS)	23.3.2021	On-line
Seja sveta Centra za varnejši internet (CVI)	23.3.2021	On-line
Predstavitev ZPMS v GSŠRM Kamnik	25.3.2021	Kamnik, GSŠRM Kamnik
Vizija in poslanstvo: delovno srečanje članic SLOGA	29.3.2021	On-line
31. medobčinski otroški parlament Ajdovščina	30.3.2021	On-line
Medresorski posvet o izvajanju psihološke pomoči v razmerah epidemije oz. pandemije	30.3.2021	On-line
31. občinski otroški parlament Posavje (Radeče, Sevnica)	31.3.2021	On-line
31. regijski otroški parlament Velenje	8.4.2021	On-line
31. regijski otroški parlament za Primorsko	8.4.2021	On-line
31. regijski parlament za Ljubljano in okolico	8.4.2021	On-line
31. občinski otroški parlament Novo mesto	8.4.2021	On-line
31. regijski otroški parlament za Dolenjsko	12.4.2021	On-line
31. regijski parlament za Pomurje	19.4.2021	On-line
Logout konferenca - TOM telefon: Duševno zdravje otrok in mladostnikov v luči covid-19 in digitalnih medijev	20.4.2021	On-line
Posvet "To smo mi" (delo na daljavo z učenci priseljenci)	22.4.2021	On-line
6. srečanje OPIN skupnosti	24.5.2021	On-line

3. nacionalna konferenca o prehrani in telesni dejavnosti "Za zdravje"	26.5.2021	On-line
Seja sveta Centra za varnejši internet (CVI)	26.5.2021	On-line
Socialna zbornica Slovenije - Svetovalno delo v duhu skrbi za duševno zdravje otrok in mladih ter izzivi epidemije	15.6.2021	Ljubljana
Fotografski muzej Maribor - Fotografska razstava na temo duševnega zdravja	16.6.2021	Maribor
Posvet "Kako v participatorne procese in aktivnosti vključiti ranljive skupine otrok?" (<i>predstavitev OP</i>)	21.6.2021	On-line
Posvet "Duševne stiske otrok in mladih ob epidemiji Covid-19"	28.6.2021	Ljubljana, Predsedniška palača
Seja sveta Centra za varnejši internet (CVI)	6.9.2021	On-line
Dnevi duševnega zdravja 2021: Tom telefon v času epidemije Covid 19 (Ministrstvo za pravosodje)	16.9.2021	Ljubljana
Sodelovanje na okrogli mizi na temo varnega interneta (STA in A1)	20.9.2021	Ljubljana, v "živo" in on-line
Spletno oko, E-zlorabe: TOM Telefon - Pogled na težave in stiske mladih v času korone	23.9.2021	On-line
Nacionalna konferenca "Slovenija v transnacionalnih programih Interreg"	12.10.2021	Ljubljana, Austria Trend Hotel
9. srečanje OPIN Skupnosti	19.10.2021	On-line
Konferenca Jamstvo za otroke - Enake priložnosti za vsakega otroka	9.11.2021	On-line
V kakšnem stanju nevladne organizacije zaključujejo leto 2021?	11.11.2021	On-line
SOPA: Alkoholna problematika v luči epidemije	16.11.2021	On-line
Nove oblike socialne anksioznosti in obravnava nekemičnih odvisnosti (<i>Peter Topič, Združenje akademija za soc. vede</i>)	22.11.2021	Ljubljana
Delavnica Spodbujanje participacije otrok v praksi (IRSSV)	25.11.2021	On-line
13. Slovenski kongres prostovoljstva (predstavitev Tom telefon v času epidemije Sars-CoV-2)	2.12.2021	On-line
Nacionalni posvet mladinskega sektorja 2021	7.12.2021	On-line
Konferenca o energetske revščini (Lokalna energetska agencija Gorenjske)	7.12.2021	Kranj
10. srečanje OPIN skupnosti	7.12.2021	On-line
Seja sveta Centra za varnejši internet (CVI)	8.12.2021	On-line
Srečanje predstavnikov humanitarnih organizacij s predsednikom republike	15.12.2021	Brdo pri Kranju